

THE GOSPEL ACCORDING TO
S T. M A T T H E W.

TRANSLATED INTO THE LANGUAGE
OF THE
BLACKFOOT INDIANS.

BY THE
REV. JOHN WILLIAM TIMS,
C. M. S. MISSIONARY.

BRITISH AND FOREIGN
BIBLE SOCIETY

LONDON :
PRINTED FOR THE
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
1890.

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Catalog No. **ALG 3/M 1890**
AGG. AMERINDIAN
Family **ALGONQUIAN**
Sub-Family
Branch
Group
Language **BLACKFOOT**
Dialect
Locality **Alberta, Canada**
Contents **MATTHEW**
Version
Translator **Rev. John Wm. Tims**
Published by **B. F. B. S.**
Place **LONDON**
Date **1890**
Accession No. **550**
Accession Date **May 29 1931**
Price **.18**

PRONUNCIATION.

a as *a* in father.

e „ *a* „ hate.

i „ *i* „ pique.

o „ *o* „ note.

u „ *u* „ rule.

ǎ as *a* in fat.

ě „ *e* „ met.

ǐ „ *i* „ fit.

ǒ „ *o* „ not.

ǔ „ *u* „ but.

ai as *i* in pike.

au „ *ou* „ bough.

aw „ *aw* „ law.

The accent (') requires the syllable which it follows to be emphasized.

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN NI

MATTHEW

OTSĪN AI PI.

CHAPTER I.

SINAK'SIN Jesus Christ David okkuai' Abraham okkuai' un'ix o sĭnaks'oaiëxësts.

2 Abraham ikuyiu' Isaac; ki Isaac ikuyiu' Jacob; ki Jacob ikuyiau' Judas ki omu'papiipix;

3 Ki Judas ikuyiu' Phares ki Zara, Thamar ipau'kaiĭmmiuaax; ki Phares ikuyiu' Esrom; ki Esrom ikuyiu' Aram;

4 Ki Aram ikuyiu' Aminadab; ki Aminadab ikuyiu' Naasson; ki Naasson ikuyiu' Salmon;

5 Ki Salmon ikuyiu' Booz, Rachab ipau'kaiĭmmiuaie; ki Booz ikuyiu' Obed, Ruth ipau'kaiĭmmiuaie; ki Obed ikuyiu' Jesse;

6 Ki Jesse ikuyiu' David omÿx'nin'a; ki David omÿx'ina ikuyiu' Solomon, annök' ake'uök itom'itomiuök Urias man'itotsipokaiĭmmiuaie;

7 Ki Solomon ikuyiu' Roboam; ki Roboam ikuyiu' Abia; ki Abia ikuyiu' Asa;

8 Ki Asa ikuyiu' Josaphat; ki Josaphat ikuyiu' Joram; ki Joram ikuyiu' Ozias;

9 Ki Ozias ikuyiu' Joatham; ki Joatham ikuyiu' Achaz; ki Achaz ikuyiu' Ezekias;

10 Ki Ezekias ikuyiu' Manasses; ki Manasses ikuyiu' Amon; ki Amon ikuyiu' Josias;

11 Ki Josias ikuyiu' Jechonias ki omu'pappipix, annik' ito'toðpikau Babylon;

12 Ki ot'sitotos au Babylon, Jechonias ikuyiu' Salathiel; ki Salathiel ikuyiu' Zorobabel;

13 Ki Zorobabel ikuyiu' Abiud; ki Abiud ikuyiu' Eliakim; ki Eliakim ikuyiu' Azor;

14 Ki Azor ikuyiu' Sadoc; ki Sadoc ikuyiu' Achim; ki Achim ikuyiu' Eliud;

15 Ki Eliud ikuyiu' Eleazar; ki Eleazar ikuyiu' Matthan; ki Matthan ikuyiu' Jacob;

16 Ki Jacob ikuyiu' Joseph, Mary om'i, anõk ipau'kaiïmmiuõk Jesus, anïstau Christ.

17 David otsis'tsits'unoauai Abraham itsipuk'süpokosïm motseïiau ke'pitappïiau nïssekoputtsi; ki ot'sitotosau Babylon omats'ïstits'unoauai David mats'itsipuksüpokosïm motseïiau, matsïsse'koputtsi; Christ omats'ïstits'unoauai ot'sitotosau Babylon mats'itsipuksüpokosïm motseïiau matsïsse'koputtsi.

18 Jesus Christ, otsipokai'isïnni ün'niniitsiu: Annik' Mary, Jesus oksis'tsi, Joseph otak'okemat tõsaie it opitappi'in ai, otse'kosatsok Atsïm'ïstaaw.

19 Joseph om'i mokõm'motsitappïu, ki matsitsitau'ats mõk'aiitsïnnikõttõsaie; osïme'tsitant mõksisïm'ianïstüpskoõsaie.

20 Ki otai'ksïmstatoaie, Satsit, Ap'ïstotokiüã ototokatatsis otsipopõk'toakaie ki otan'-

ikaie, Joseph, David okku'i, pinstūnnos Mary kōk'okemattosi, ots e'kosatsok Atsīm'iStaaw.

21 Ki ai'ak sipokaiīm miuaie okku'yi, ki kitak'an iſtsinnikōttau Jesus: tūk kā, otsitappim'ix otsau um'itsitappi'isuau ēsts aiakitai-kōm ots e'piuax.

22 Itūn'nitsiuaie mōk'itsenūpaniſtōsi Ap'is totokiuā ots e'poawsīsts, otsi propheti itotse'poawsinēsts, ki an'iīnai,

23 Satsik, mokōk'iake ai'ak opitappiiu, ki ai'ak sipokaiīm miuaie okku'yi, ki ak'an iſtsinnikōttsiuaie Emmanuel, ito'kīsasattop Ap'is totokiuā ipokai'tappiīm mau.

24 Joseph otsipuawk'si otso'kani, ūn'niitsitappiiu Ap'is totokiuā oto'tokatatsīs otan'ii pi-aie, ki ito'tuyiu aie otokem'an:

25 Ki ototom'okkuyi otsau om ai'pokaiīsaie matopokso kamiu'atsaie: ki nitsīn'nikōttsiuaie JESUS.

CHAPTER II.

JESUS otai'pokaiisi Bethlehem, auōsīn'īm Judæa, annists'īsk ksīstsiku'īstsk, Herod ot-sītsīnaiipi, Satsik, mokōk'ietappix umut'auts-tsipi apinōk'kuyi itsipuk'sipuiau Jerusalem,

2 An'iau, ūnan'ōk manipok'auōk Jews ots-īn'aimoaiuaie? tūk kā, annim' apinōk'kuyi stai'tappiosi nitsīn'o'ūnan okōkatosim, ki ni-mut'otopinān nōk'itau atsīm mīm mōsīnan.

3 Herod omūx'ina otokh'tsīsaie, otap'itsi-tanaie, ki Jerusalem iſtokōnai'tappix ikōno-pokap'ai tsitam iuax.

4 Ikōnau moi'piūsax omūk'atoiapiekuax ki

ai'sinakix, süppoöttesattsiuax Christ mök'it-sipokaiipiaie.

5 Ki an'istsiauaie, Bethlehem, Judæa istauošin'im, ün'nimaie; ün'an'istappi prophet o-sin'aksin;

6 Ki ksęsto'a Bethlehem, Judæa istauošin'im, kimats'inüksitipuaua, Judah istsin'ax; Nin'-auök, ksesto'a ak'itsistauasiu ki osto'i ai'akaukőkitsimau nitsitappim'ix Israel.

7 Herod, simi'nikötüssax mokök'ietappix, sokap'süppoöttesattsiuax otsokap'inökuyisaie kőkatosi.

8 Ki itüpüt'oköttsiuax Bethlehem; ki an'iu, kükko' sokap'apsüm mok pokau'ök; ki ikon o-ainoeniki, itüm'ütskitsinikokik nök'itsitotosi nök'itatsim mimosi.

9 Otokh'tsisau omüxina otan'iipiaie, itsis'-tapuia; ki satsik, anni'isk kők'atosiisk otsitsinoauaiisk umut'autstsi pi apinök'uyi otsitom'-akoaiuaie, ki otai'totosi inük'sipokai ot'sitauipiaie itots'iketsipuyiaie.

10 Otsinno'össauaie kők'atosi, eks'kamük otse'tametüksuaii.

11 Ki otaitsipis'sau nap'ioyis, Mary oksis'-tsi ipinnu'yiauaie pokai'isk, ki innissi'iau, ki itatsim'mim miau: ki otai pasuk'inissauęsts otakomütskotüksuauęsts, issak'okotsiauaie gold ki frankincense ki myrrh.

12 Ap'istotokiuă papaukőkianistüsax mök-staiskito'tosau, noke'tsi mokso kui itüp'akai-iau.

13 Ki otau'mattosau, satsik, Ap'istotokiuă sto'tokata tsis papau ta'atsiu aie Joseph, an'is-itouaie, Nipuat', ki mattos'au pokau' ki o-

ksis'tsi ki ikum'itappoat Egypt, ki stau'pit ki kitak'otumanisto; tuk'ka, Herod ai'akapsum miuaie inuk'sipokau moks'enitosaie.

14 Otai'puawksi, sepi'ai'akotuyiuax inuk'sipokau ki oksis'tsi ki Egypt itup'itappoiau:

15 Ki itau'puaie otai'insaie Herod, moksenupan'istosu Ap'istotokiuã otse'poawsin, otispropheti totsi'uaie, Egypt, un'nimaie nitsit'utum mau noko'a.

16 Herod, otai'noosax mokok'ietappix otap'ap'istotoyisax, eks'kai'istsetuk'kiu, ki itup'otokot'siuax (*otsen'nakemix*) Bethlehem ki sa'akapotsim, ai'stokistuyimix sok'umappix ikon'ainittsiauax; kut'taistoki'stuyimix sok'umappix mat'okon'ainittsiauax, umut'otsksinippi otso kap'suppo'otse'attisax mokok'ietappix.

17 Itum'enupan'istomaie Jeremy prophet otse'poawsin otan'ipi,

18 Epo'awsinni itsik'kitokhtsip Rama, asain'sinni ki aiim'motseisinni ki omukoyesinni, Rachel o'kosix itau'asuniu ki matokuikiawpiketuk'kiu'ats, tuk'ka, itsen'iau.

19 Herod otse'insi, sat'sik, Ap'istotokiuã ototokatsis Joseph otsipapau'takaie, Egypt otstitai'tappiisaie.

20 An'istsiu'uaie, Nipuat'ki mattos'au inuk'sipokau ki oksis'tsi, ki itup'itappoat Israel istau'osinim; tuk'ka ini'au anniks'isk ap'ussum miiskaie otsipai'tappiisinni.

21 Ki itsipuai ki aiako'tuyiuax pokau'a ki oksis'tsi, ki Israel istau'osin'im ito'to.

22 Ki otokh'tsissi Archelaus otai'atsua'it-sitapai'naiisi un'ni otin'naiisinni, isstun'im-

aie mők'ittapposaie; ki Ap'istotokiuă otsi-
papauan istosaie, Galilee itan is'tüpitappo:

23 Ki akapioyis, Nazareth an istau, ito'to
ki itoko'yiu; mők enüpan istosaie prophetix ot-
an'iipi ax, ak an istai'niköttau Nazaren'aiku ün.

CHAPTER III.

ANNISTS'ISK ksistsiku'istsk John Baptist
ito'to Judæa istoksis'tapiksökkui, itüs'-
ksinimatstokiu,

2 Ki an'iu sauai'tsitak, spots'im istšin'naii-
sin ni aststsiu'.

3 Am'auk annök' matap'piuök Isaiah pro-
phet an'iu Nitsitäppiuă ksistapitauosinim
sokse'pu yiu, Süppoatsistotokh'sattoat Nin'a
ok sokui, ok soku'ists moköm'ots tsis ests.

4 Ki John, Camel oku'yists, itsis'totosiu, ki
istsiköp'okui itsep'siu; ki ots o'össin ests tsik-
atsix ki namap'iniu.

5 Jerusalem istokönai'tappix otokönitota'ak-
ax, ki Judæa istokönai'tappix, ki Jordan istau ös-
sin'im istokönai'tappix mat'okönitautak ax.

6 Ki nie'tüktai Jordan (*an'istop*), otsit'üstap-
pinopi ax, ki otsauum'itsitappiisu ests aiinüp'-
an istomiau ests.

7 Ki otsinno'össax otas'tai issax akai'-
tappi ax Pharisees ki Saducees, otsittüp'au au-
ökössax otsitüsta'pinükipi, an'istsiu ax, Pitse-
ksinau'kosix, tükka' kitan'ikoau kökan istüp-
istüpiksatosuai annik' istse'tüksinik astai'-
tsiik?

8 Ai'süksattok matsiin'ists mők'itan istosi
kitsauai'tsitani:

9 Pini'tsitsiikasik kītsitsi'tanauěsts kok'-kītūnīssuai Kīn'un Abrahami; kitan'īstōpuau Ap'īstōtokiua, am'oxim okōtokix ikōtsīstaua-
tōmoaiāu Abraham pokax.

10 Kiannok' kōts'eksīsts kaxa'kin itsipō'to-
au: kōnai'īstsīs saiīnasīssi ak'aikakiaiaū ki
ak'au tutsaiāu.

11 Okke' kimut'sīt ūstapīnōpuau kōkkītsi-
sauai'tsitasuai: apatōts'īk annōk' ai'aksako-
toōk ai'īs'skūnitapsiū, nimatsīkōkōkotōpa'to-
moauats matsikīsts': Ostoi' kimutak'īstapīn-
okōau Atsīm'īstaaw ki īs'tsi:

12 Ose'kotūk kiatsīs ai'īnīm aie, kiaupūx'-
īxtoxixi otsīt'ai sui suitsi pīk'iakipi aiakso kap-
se'maie, osos'tsi pīkiapi o yīs aiakītsīptsīpōtom-
ěsts otapaiēn'īnsīmmanīsts; ki īstōtox'ksi īsts
ītsi'ī matakatsiū'ats ai'aketsīnsīměsts.

13 Jesus Galilee itūm'au mātto, Jordani ni-
e'tūktai itō'to, John mōkītsīstapīniīsaie.

14 Ki John paiāu'tsīmīuaie, ki otan'ikaie,
ksēs'tō'a īsta'pīnōkīt, kitaketak'si puksi pat to
kōkōkōtsīs'tapīnōksi, ki kumauksi pūksipa-
akīks?

15 Jesus an'ītsiuaie pokītse'tsīt annok':
nōks'īstutsiīsīnan mōkōm'mōtsitappiīsīnī. I-
tūmīpaiō'kītsētomōyīuaie.

16 Ki Jesus aiīs'tapīnōssi, itōpītsīssoa'-
tōmaie okke': ki, sat'sīk, spots'im kau'ōpiu, ki
nan'nuyīuaie Ap'īstōtokiua otatsīm'īstaaw i-
tūtui'sūpīnūmaie sītsi'ī itsīnauūni'īnai, ki
itokhitōpi'īnai:

17 Ki, satsik, epō'awsīnī spots'im itunni'u
amok'auk nītūk'ōmīmōkoa, nitsekōkh'sīmāu.

CHAPTER IV.

A TSIM' ISTA AW ksīs'tapiksök kui itūmi-
tūppīp'iu aie Jesus, sau um'itsitappiua
mök saksksīn no ōsaie.

2 Ki nīsīp'puyi koku'ists, ki nīsīp'puyi ksīs-
tsikuists otsīt'sai oyipists, it sakoo'notsiu.

3 Ki Issaks'ksīn imaitappii itoto'yīnaie an'-
iīnai, Ikūm'ūmeniki Ap'istotokiua okku'i,
am'oxim ok'otokixīm sītsīp'satsīsau mökitap-
aiēnasau.

4 Ki itūnīs'tsiuaie, Sīnaip Matap'pi matokot'
otspaitappī'iuats napaiēn, Ap'istotokiua
maoi'i umutokōnai'poawsīsts aiakotsepaitap-
piiu.

5 Sauum'itsitappiua ōtsīt si ta pīppiok A-
tsīm'akapioyīs, ki itokhit'sipotoyeik Nato'i-
apioyīs,

6 Ki an'istsiuaie, Ikūm'ūmeniki Ap'isto-
tokiua okku'i, inīs'sui auūnit: sīn'aip, ak an'is-
tsiua xoto'tokata tsix ksēsto'a: ki otsu'auēsts
kitakitotsike tsi'enokiau, kokōt'sīsts kōk stai-
tūkōkhsau ok'otoki.

7 Jesus itūnīs'tsiuaie, mat'sīnaip, kimatak-
saksksīn oau'ats Nin'a, kitap'istotokā.

8 Sauum'itsitappiua spaiistūkki otsittūm-
mi'piokaie itaiistūmmūt'tsiikaie kōnauau'ōs-
īnīsts ki īstap'inatsiikiēsts;

9 Ki an'istsiuaie, am'ostsim kōnauau'ōsīn-
īsts kitak'okoto, apīs'tuksīsano piēnīki, atsim'-
mīm mokeniki.

10 Jesus itūman'istsiuaie, Mīs'ta put, Satan:

sīn'aip, Nina Ap'īstotokia kitak'a tsīmīm-mau, ki kitak'aitanīstaitoau.

11 Ki Sauum'itsitappiuā otai'skikaie ki, sat'sik, oto'tokata tsix ito'toyikiax ki otspum'okax.

12 Jesus otokh'tsīmsi John eēn'ōsaie itsitap'po Galilee :

13 Ki otūnīstūpa'atosae Nazareth, Capernaum ito'to ki itoko'yiu, īssoots'i omūk'sikīmi ai'aketskōkkuī Zebulon ki Nephthalim :

14 Isaiah otse'poawsin mōksenūpanīstosī otanīpi,

15 Zebulon īstau'ossīni ki Nephthalim īstau'ossīni o mūk'sikīmi īsta'potsim, Jordan ap'ūmmotsim, Galilee īstok'auaax ;

16 Anniks'isk matap'pixk, ski'natsi itau'pixk omūk'anatsi nan'īmīmau : ki anniks'isk matap'pixk auōssīni eīnsīn'ni itstsi'ipi ki eīniu'tūxīssīni itstsi'ipi, itau'pixk, ksīstsi-kui'natsiu otsūs'kōpsiu.

17 Annik' Jesus aumūtūpsokse'puyiu, ki an'iu, Sauai'tsitak ; Spots'im īstokōk'itsimani āststsiu'.

18 Ki Jesus, auau'ōkassi, Galilee īstomūk'sikīmi, itsīn nu'yiax ai'īs'kūn nīmotsei yix, Simon, an'īstau Peter ; ki oskūn' an'īstau Andrew, īksīm matūk'kiomikatsīs omūk'sikīmi itai'suia-pīxīmīauaie, tūk'ka itomik'aitappīisau.

19 Ki itūnīs'tsiuax, noksūppa'akik, ki kitak-itau mik'ottai au matap'pix.

20 Ki atomik'atsuai itskīm'mīau ki itopokiuo'iauaie.

21 O mūt'tūkkīosi matsītsīnnuyēiuax mat-toskūnīm motseiix, James, Zebedee o ku'yi, ki

John oskūn', ipīt'sūpīnnuyiuax ak'iosatsīs, Zebedee, un'oauaie, aip'sīmiāx otomik'atsuauax: ki itsīn'nikōttsiuax.

22 Ki ipīt'skīttsiiauāie un'oauaie ki ak'iosatsīs, ki itopokiuo'iauāie.

23 Ki Jesus Galilee īstokōnau'ōssīnni itap'auauōkau, otatoiapioko'auēsts itai'pīstksīnimatstokiu ki aisokse'puyiu spots'im istsetam'itsīniksīnni; ki matap'pix opūs'tsīmmesuai ki otok'tokossīnuāuēsts ikōnau'kūtutuyiuax.

24 Ki otap'īstutūksīnni ikōnauānetūnīstopāie Syria īstau'ōssīnni; ki ikōnai'oktokosix, ki amianīstsi pūs'tsīmīsix, ki annīks'isk matap'pixk sauumitsitappiūā itsīps'tokoyiau, ki mat'tsapsix, ki an'auxenix, ikōnitautsīppotoaiāx; ki ikōnau'kuttutuyiuax

25 Ki Galilee īstokōnai'tappix ikōnawk'pokiuoiauaie, ki Decapolis, ki Jerusalem, ki Judæa, ki Jordan ap'ūmmotsim īstokōnai'tappix matsēkōnawkpokiuo'iauāie.

CHAPTER V.

KI otsīnno'ossax akai'tappix nitum'mo ita'mīssō: ki otāu'pīssi otsitappim'ix ototakax:

2 Ki itsipa'kuiākiu ki itūsksīnim'atsiuax, ki itūniū,

3 Annīks'isk matap'pixk oskēttsipōppuāuēxk ikikīn'etūkkiisk, etam'etūkkiau: spots'im īstsīn'naiisīnni ostō'auai otsīnā'oaiāu.

4 Au'yēsīx etam'etūkkiau: aiāksikiāwpiksīstotoaiāu.

5 Ikkīnap'itappiix etam'etūk kiau: ksök'kum otaksīnan'oiāiu.

6 Ino'tāttomix mokōm'motsipaitappiisīn ni ki ināk'attomix mokōm'motsipaitappiisīn ni etam'etūk kiau: ai'akokuyiau.

7 Kīmapi'itappix etam'etūk kiau: otak'sikīmokiau

8 Ksikus'skēttsipōppix etam'etūk kiau: ai'aksīn nuyiau aie Ap'īstotokiuā.

9 Inūs'tsetappix etam'etūk kiau: akanīstainikōttaiāiu Ap'īstotokiuā o'kosīx.

10 Anniks'isk matap'pixk itsikīm'atsīstotōaiāiu otokōmmo'tsitappiuōsoauēsts etam'etūk kiau; otsinan'oiāiu spots'im istīn'naiisīn ni.

11 Oksīs'totoko eniki ki maka'pi sītsīp'sūkōeniki, ki aisīm mīm'motsenikiau, tūk ka kītūk'omīm mokoau kitse'tametūksuai.

12 Sopoke'tametūkkik, spopai'piik; kitakitakai'sakīn nosūkō spots'im: apatots'ik neto'yik ūnninetoksīstotoyiuax Ap'īstotokiuā otsiprophetix.

13 Kēsto'akauk ksök'kum īstsīstsīxipoku: atstosai'e umut'aiawxipi itsīx'ipokuyi, tsanīstapiu ksök'kum umutaiaksītsīxipoku īstutsip? matūtokoapi'uats, ki aksīs'tapīxip, ki akītsītau tūtsamīai'osi.

14 Kēsto'akauk ksök'kum īstūn'natsīi. Akap'ioyīs aitokittokhi netum'moyi matokotsīksīs attop'ats.

15 Matap'pix matotstsīm'axauaie anak'imatsīs mōk itsītai stakhtotosauaie assuyīn'i, itai'sūppatomiau itai'sūpanakīmatsopi, ki matap'pix itsīps'taupix napioyīs itokōnnauan'akīmāiu.

16 Neto'yik kitan'akimatsis istot'un nasuyit matap'pix mők'itsin nisau kitawx'istutsipists mők'itsatsaküttsosauaie kin'a spots'im.

17 Pinstak nimut'otopi nök itün nistupi potsisau okök'itsimani, ki prophetix otün'issuai: nimatütoto'pa nök itün nistüpipotssisau, nimut'oto nök itsüpan is'tsistutsisau.

18 Kitau'mün istopuau spots'im ki ksök'kumotsau omai'tsinikasi, ki okök'itsimani otsitsau omsüpan istsiopi tüks'kai sikük'sinaksin okök'itsimani ittsi'ipi mat'akitsinikauatsaie.

19 Annök tukskai am'ostsim inüxe'powists kütta'aksistutsim ökaie, ki ai'aksksin imatsokax matap'pix mők'stai istutsisaxaie, ak'an istainiköttau inüks'tsim spots'im; annök' ai'aksistutsim ästs ki ai'aksksin imatsökax matap'pix möks'istutsim ästs, ak'an istainiköttau omük'sim spots'im.

20 Kitan'istopuau kitoköm otsipaitappiisinni saiis'tüpükui ökhsissi Scribes ki Pharisees ot'oköm otsipaitappiisu ästs ki matak itsipi puauats spots'im istsin'naiisinni.

21 Kikai'okhtsipuau ükkaiap'ix otan'ikoaiau, Pinuye'nikik: ki annök'ai'akoyenikiuök ai'akesetsimaie okök'itsimani:

22 Ki kitan'istopuau annök' ksistapistsim'iuök ox'okoä ai'akesetsimaie okök'itsimani; ki annök' ak'an istsiuök ox'okoa Raca, aiakesetsimaie okök'itsimani: ki annök' ak'an istsiuök, kitüt'tsapsi, ai'akesetsimaie Gihenni ots'tsiimiaie.

23 Puksi pip'potomniki kitak'iksistomütskotüksinni nato'apioyis, ki isksin im'iniki kixokoa kitsis'tsim mok,

24 Ūn'nim altar ĭstsskit' kitakiksĭstomŭtskotŭksĭnni, ki matskot'; matom'ots matsin'nŭstseik ksĕsto'a ki kĭxokoa, ki tŭm'ŭtsipuk-siput ki sakumŭts'kotoat kitsiksĭst'omŭtskotŭksĭnni.

25 Kipĭn nŭs'tseĭmĭs kikakh tum'o, kĭtsa-kiokhpok au'pim ōssi: kŏk stai ĭstapĭpiok au'kŏk ĭtsĭmai, ki au'kŏk ĭtsĭmai ōk'staukotsei e-ĕnake'nai, ki kĭtakĭtsĭps'tapixik itai'ĭnŭkiopi.

26 Kitau'mŭnĭsto kitsau omai'ponitatossi kitak'sakookotossi, kimatak suxpa.

27 Kikai'okhtsipuau otanipuauĕsts ŭkkaii-ap'ix, Kimatakau ōkotapuaua:

28 Ki nĕstoakitan'ĭstopuau, annŏk' ŭs'sŭmmiu ōk'ake'u ōk' mŏk'statossaie, ŭk aukhtau au ōk'au tātseuaie u'skĕttsipŏppi.

29 Kinet'oopsi itsuyĭsse'eniki, sauau'tos ki mĭs'tŭpapiksĭstsĭs: ōkh'siu tuks'kŭma mŏk'sai-ĭnakuaiĭssi koŏpspi, ōk stai ĭs'tupapiksĭs kostŭm Gehenna.

30 Kinet'otsĭs itsuyĭsse'eniki kawksĭnnĭt', ki mĭs'tŭpapixit: ōkh'siu tuks'kaii kotsĭs'i mŏk'saiĭnakuaiĭssi, ōk stai ĭs'tŭpapiksĭs kostŭm Gehenna.

31 Ūk'auanĭstop annŏk' aiaksĭksiuatsiu ōk otokem'ani ŭnnianĭst'okotsĭs ĭksiuo'isĭnaksĭn:

32 Ki kitan'ĭstopuau annŏk' aiaksĭksiuatsiu ōk otokem'ani, otsau omauau'ōkotasi, nokets'ĭnai otau ōkotāts'okaie; ki annŏk' aiakokkem'iu ōk otai'ksiuatai'isk itau'ōkatau.

33 Stsĭk'i, kikai'okhtsipuau otan'ipuauĕsts ŭk'kaii ap'ix, kimatak ĭksĭstapatau ŭnĭ'pa, ki, kitakitauanĭstau Ap'ĭstotokiua kitatau ŭn'ĭs-sĭnni:

34 Ki kitan'istopuau, Pinūt'auūnik; spots'im pinitūpūtauūnik; tūk'ka Ap'istotokiua otspiso'pōtsisaie:

35 Ksök'kum pini'tūpūtauūnik; itsissuikau'piu: Jerusalem pini'tūpūtauūnik; tūkka Omūx'ina ot'akapioyimaie.

36 Kimat'akitūpūtauunipa kotokön', kimat-okotsiksix'istutsipats nitu'kuyekai ki kimat-okotsix'istutsipats.

37 Ki anik' A, A; Sa, Sa; mato'ketauanie-niki, mat'ōkhsiu.

38 Kikai'okhtsipuau, ūk'auan'istop sauau'toainiki moōps'pi, kitak'okōtan'istotoko: ki sauau'tsīm'iniki mokhpe'kīnni, kitak'okōtan'istotoko.

39 Ki kitan'istopuau pinstsīm'mīm'motsemis sauum'itsitappiuā: ki annök' kitakauaiak'io-
okök kītsets'stoksīs, matoko'tsīs ki mat'sto-
ksīs'.

40 Ki matap'pi makitotsīsšip'puyīssaie au'kōkitsīm'iai, ki stakhts'isokōsīm mōk'otsīsaie, mat ūn'nīstotsīs kisau'tūtsisokōsīm.

41 Ki annök' kītstippa'atsokök tuks'ka ūskskak'sīnni, pokom'īs na'toki iskskaksīnni.

42 Annök' kitau'kōmōnikök, ko'tsīs, ki annök' kitai'akūkkumatūkok, pin'o'tūkaatsīs.

43 Kikai'okhtsipuau ūk'auan'istop kitak'ūk-
omīm'mau kitopokau 'pimokā ki kitak'aukīm-
aukikh tum'o.

44 Ki kitan'istopuau ūkomīm'mīsau kikakh-
tum'ix, Atsīm'mīm'mīsau anniks'isk matap'-
pixk kitai'pakosīnikokoauaxk ōkhs'istutosau
anniks'isk matap'pixk kitau'kīmokoauaxk, ki
aua'tsīmoiikatomosau anniks'isk matap'pixk

kitse'ksistotokoauaxk, ki kitai'kĩmatsistotokoauaxk;

45 Kokaukosĩmĩ'ĩssuai Kĩn'oau spots'im: tũk'ka ikkũnats'iuaiē natos'i sau um'itsi tappix ki ōkh'sitappix, ki soio'tũmstuyiuax mokõm'otsitappix ki sau'okõmotsitappix.

46 Ūkomĩm'mainoainikiau anniks'isk matap'pix kitũk'omĩm mokoauixk, tsaak'anĩstappiuats kisa'kinosuai? kũttomũnĩstauũk omĩm motseiu'axau publicanix?

47 Ki namiksematsĩm'ainoainikiau kĩxokoaax, tsanĩstapiu'ats kumutau motsapiu stsi'k'ix? kũttomũnĩstai kse matsĩm motseiu'axau publicanix?

48 Ki sũp-puiap'sik manĩst'sũppuiapsi kĩn'oau spots'im.

CHAPTER VI.

ISKSKATS'İK kõk stau'kõm motsi tappiisuai matap'pix kõkainu'yĩssi; ikũmits'tsiki kĩn'oau spots'im kimataksa kinosũk oauats.

2 Mak'aumũtskotũkkieniki pinik'it manĩstsi'ipi aiksĩstapokõmotsitappikasix itai'puyĩsax natoi'apioyists ki moksoku'ĩsts, matappix mõksĩn nu'yĩsax. Kitau'mũnĩstopuau sãkino'sat tai au.

3 Ki aumũts'kotũkkieniki pinsksĩnĩs' i'aksĩssautsĩs kinet'otsĩsi otai'ĩstutsipi;

4 Mõksĩsĩmĩs'si kitau mũts'kotũksĩn ni; ki Kĩn'a, aisĩm miũs'sũppiuõk, kitaksĩnnoam'sa kinosũk.

5 Ki atsĩm oi'ikainoeniki pinet'omanĩstsi'k aiksĩstap'okõmotsitappikasix: otũk'ome tsĩm-

anoaiu mōkauatsīmoikasau otsitai'puysisau natoi'apioyists ki moksoku'ists itsi'kokeists, matap'pix mōksīn nu'yīssau. Kitau'mūnīsto-puau, sakino'sattai au.

6 Ki Ksēsto'a, a'tsīmoikainiki, īstsi pi kō' ai, okīm'īniki, a'tsīmoikamīs kīn'a ai'sīmiapsiūā; ki kīn'a, aisīmiūs'sūppiūōk, kitaksīnnoam'sakinosūk.

7 Ki atsīmoīkainoeniki pinīksīstape'puawtsīs, manīstaīksīstapepoattopīauaie saie'tūk-kix: tūk'ka ūs'tai au ak'aiokhtokīau otakai'pu-yīssau.

8 Pinet'omanīstīk, tūkka Kīn'oau īksīnīm'ests kitsi pu'īnakitsi pīsts kitsau om au an'īs-topi.

9 Ūn'anīstūttsīmoīkak: Nīn'an spots'im kitsitau'pīpi, ūn'anīstatsīm'metsīs kitsīn'īkōsīm:

10 Ūn'anīsto'tos Kitotūmap'sīn ni: spots'im Kitsitsi'tan kanīs'tutsi pi, annom' ksōk'kum nokūt'anīs tutsit:

11 Annok' ksīstīku'īk nokkok'īnan aau'ōs-sīn:

12 Ki ūnīksksīnīt'au nītsau um'itsitappī-sīnanēsts, manīstūs'ksīnoawpi annīks'īsk matap'pīk nītsau um'itsīstotokīnanīk:

13 Ki pinīstskīm'ūkīnan, ki nokītsīkōmots-e'pīokīnan Sau um'itsitappīūā; kitūsk'sainā-īau nīn'naiisīn ni, ki otūmap'sīn ni, ki īstap-īna'sīn ni. Amen.

14 Ūnīksksīnno'ainoeniki matap'pix otsau-um'itsitappīisuauēsts, Kīn'oau spots'im kitak'-okskīnokōau.

15 Ki sauksksīno'ainoeniki matap'pix ot-

sau um'itsi tappiisu au ěsts, Kĭn'oau Spots'im kimatak oksksĭnok oau'ats.

16 Kŭttaioyieno eniki pinomŭs'sŭppik man-ist'omŭssŭppipiau ksĭstapokŭmotsitappikasix: tŭkka iksĭstuts'imiau ostokso'au ěsts, matap'pix mŭks'ksĭnoŭsax kŭttau'yiau. Kitau'mŭn-istopuau ŭk'otsimiau saiakinosatto piau.

17 Ki ksĕsto'a, kŭttaiau'yeniki pu'ikĭniit, ki ĭssĭs'kiosit;

18 Matap'pix kŭkstai'ĭksĭnokiau kikŭtau yi, kŭksksĭnnu'yĭssi Kĭn'a aisĭmmiŭssŭppiuă: ki Kĭn'a aisĭmmiŭs'sŭppiuă kitaksĭnnoam'sakino sŭk.

19 Pinau moi'potosik akau'tsapsĭnni annom'ksŭk kum, apŭn'ix ki apĭssu'yei otsĭts'oyipi, ki kŭmos'iepĭsix otsipĭs'sax ki otsikŭmos'sax:

20 Ki au moi'potosik akau'tsapsĭnni spots'im, apŭn'ix ki apĭssu'yei otsitsau'oyipiau, ki kŭmosie pĭsix otsitsauaisisŭppokatŭn'akĭipi-
au ki otsitsauai'kŭmospiau:

21 Itstsi'piau kitsinan'ĭsts, ŭn'nimauk ku'-skĕttsipŭppi.

22 Mostŭm'i ĭsta'natsii moŭps'piina; nituks'-kŭssi koopsi, kostŭm' ak'otuitsiu anat'sii:

23 Ki koŭps'pi minĭx'ĭssi, kostŭm'i ak'otuitsiu ski'natsii. Anat'sii annik' i tsĭpsts'tsiik kostŭm'i ski'natsĭssi maum'au mŭko ski'natsĭnni!

24 Tukskŭm matap'pi matokotsapotomoyiu-atsax na'tokŭmix nĭn'ax: aksikŭm okkĭmiu tukskum ki aks'ikŭm ŭkomĭmmiu stsĭk'i; akĭkŭme'eniu tuks'kŭm ki aksikŭm'ĭstsĭmmĭmiu stsĭk'i. Kimatokatapotomouaxau Ap'ĭs-totokiuă ki sau um'itsi tappiuă.

25 Ūn'nikaie kitan'istopuau pinap'itsitatoat kitsipai'tappiisīn ni kitaks'oatoppi ki kitak'sīmatoppi: ki pinap'itsitatoat kostūm'i kitai'aksūpskawsatoppi. Tse'ka īsskīts'tau opai'tappiisīn ni ki aau'ōssīn, mostūm'i ki istotos'ists?

26 Sūm'mokau paiu'tax: mat'omaiinsīmauaxau ki matomai'pokiakiuaxau, ki matomai'potūkkiu'axau īnsīm'apioyīsts; ki Kīn'oau spots'im ai'īsoyiuax. Tūk'ka' īsskīts'tau, ksēs'to'a ki osto'auai?

27 Ūs'tainoeniki kōk'spitappiisuai, tsiksīm a' ak'aatspitappiiu?

28 Kumauk'apai'sitatoappu aisksistsau īstotos'ists? Sat'sīkau anat'suiopokists itai'sūs'kiiau; matapotūkkiu'astsau, matapīstutūkkiu'āsts'au īstotos'ists.

29 Ki kitan'istopuau Solomon otstap'īstotossi matskītstom'atsēsts annists'isk sui'o'pokistsk.

30 Is'totosatstopiēsts saiūs'kiīsts manīstīs'totosatstoppiēsts annists'isk annok' ksīstsikuik na'paitappiīsk ki apinōk'wīs apittūp'apīpīpīiau ītsi'i: kikūt'tomaiakstai īstūpīstototsatskokoauats, kitsenūk'au mai'tūkkiuau.

31 Ūn'nikaie pinapai'tsitatoak kōk'anīssuai Tse'a nōks'auatoppīnan? ki, Tse'a nōk'sīmatoppīnan; ki; Tse'a nōks'īstotosatoppīnan?

32 (Tūk'ka annists'isk, Gentiles ap'ūssatsīmēsts.) Kīn'oau spots'im īksīnīm'aie kitsīm'nūkitatosēsts.

33 Ki Matom'apsatsīk Ap'īstotokiūā otsīn'naiisīn ni ki otokōmotsitappiisīn ni ki annists'isk kitak'ūtokōnokokēsts.

34 Ūn'nikaie pinap'itsitatok apinōk'wīs; ap-

i'nök' wís ak'apitsitasiu. Tuks'kai ksístsikui,
maka'pi súp'anístsiu.

CHAPTER VII.

PINOKÖK'ITSIMAK ki kimatakököki tsim-
ük ó'a

2 Kanístau'köki tsim apu ai kitak aníst au kök-
itsimük osuai; ki kanístau'kotawpi kitakaníst-
au'kuyissi.

3 Ki kumauk'satsiks kěskün' osüppa'köm o-
sinni, ki kimatstatopats kitomüksüppa'köm o-
sinni?

4 Ki kiküttaukot'anístau kěskün' nök'sau-
autsissi kitsüppa'köm osinni; ki sat'sit, omük'-
o kitauütsüppa'köm osinni?

5 Kitsiksístapo'komotsitappiansi, Matom'-
sauautsit kitomük'süppakömosinni, ki kitako-
tüm sokapsatsip köksauautsissi kěskün' osüppa-
kömosinni.

6 Annists'isk natoap'ístsk piniko'tokau imi-
tax, ki pearls pinitüp'istüpapixikau ak'sinix,
öksikkümetau au'ókai au ki akotüm otük au'au-
yiau ki kitak'otümsixipok.

7 Anik: ki kitak'okoko; apsatsik, ki kitak'-
okonip; istok'iakik, ki kitaksikauai'pixik.

8 Anniks'isk matap'pixk au'kömönixk au'-
kuyiau; ki annök' ap'satsimök, au'konímaie:
annök istok'iakiuök, otak'sikauaipixikaie.

9 Tükka'nin'naua, auköm'önístüssi okku'i
napaiën, aiakokotsiu aie okotoki?

10 Ki auköm'önístüssi mammi', aiakikotsiu-
aie pítse'ksina?

11 Ksěsto'au, kitsauum'it sitappiipuau, is-

ksin'im'enoainiki kők'okotosuai ko'kosoauax
 ökh'sists, Kın'ou spots'im küttomaiakokotsiu'-
 atsax ökh'sists anniks'isk matap'pixk otau'-
 kömönikixk?

12 Kanist'sitsitatuai matap'pix kőkünist-
 sitsitaiissuaiu, kitak'ünistsitsitattaiu: ün-
 nianistap'piu okök'itsimani ki prophetix ots-
 e'puawsuai.

13 Apüt'okitsimi pi'ik; sokokit'simi apük'-
 oksokui itüp'itsiau akotap'sinni, ki akai'tap-
 pii itsipim'ix:

14 Annik' kitsim'ik, ki annik' moksoku'ik
 itüp'itsiikiau opai'tappiisinni, aput'tsiau; ki
 unna'tsittappii ikon'imix.

15 Stun'nokau ksıs'tapatoiapiekuax kit'si-
 totaakixk emük'ikınaistotosixk, ki o'pistokini
 itapis'onotsiau.

16 Kit-aks'ksinoaiu otsin'asoauęsts. Ma-
 tap'pix küttomautuyiu'atsauax ksıssi'ix mın'-
 ists, ki ksıs'tapsüskiists küttomautsim'axau
 figs?

17 Neto'i kõnai'ökhsistsix ai'ökhsinasiau:
 ki makap'istsix makap'inasiu.

18 Ökhsistsis matokotokapinasiau'ats, ki ma-
 kap'istsis matokot'ökhsinasiauats.

19 Kõnai'istsix küttaökhsinasiix kakiok'au,
 ki is'tsi itsis'tüpapiksistaiu.

20 Ün'nikaie kitaks'ksinoaiu otsin'asoau-
 ęsts.

21 Kõnai'tappixk nitan'ikixk, Nin'a, Nin'a,
 matakokõnitaipim'axau spots'im ists'in'naii-
 sinni: annök'ap'istutsimök Nin'a spots'im ot-
 sitsi'taniaie, ai'akitsipim.

22 Annik' ksıtsiku'ik akai'tappii nitak'an-

ikiau, Nin'a, Nin'a, nikūt tom aisītsips pinanats kitsin'ikōsim? ki nikūt tom aisūs ko un aniau axau sau um'itsistaawx kitsin'ikōsim? nikūt tom mutai pīssats kas pīnana kitsin'ikōsim?

23 Ki nitakotūman istai au, kimats'ksin opuaua; Mīstūpa'akik, ksēsto'au kitsau um'itsis-tutsip uau.

24 Annōk' aiokh'tsīmiuōk annīsts'isk nītse'poawsīstsk aks'istutsiu mokōkiin'ai annōk itokhit'oko iskau ūk ok'otoki:

25 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikīmskau, ki ai'sopu, ki annik' napioyīs itot'sūppu; ki matsīstokhopiu'ats; tūk'ka, itokhit'okoko iskau ok'otoki.

26 Ki annōk' aiokh'tsīmiuōk annīsts'isk nīse'poawsīstsk, ki matsīstutsim'atsēsts aks'istutsiu mattsapsin'ai, annōk' itokhit'oko iskau ūk spōts'ikui:

27 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikīmskau, ki ai'sopu, ki annik' nap'ioyīs itot'sūppu; ki istokhopi'u; ki omūk'o otsīs'tokhopiisīn ni.

28 Ki ūn'nītsiu, Jesus otaiksīste'poattosēsts annīsts'isk epo'awsīstsk, matap'pix skai e'tūk-kiau otsksīn imats'tūksīn ni;

29 Ototūmap'sīn ni itūs'ksīn imatsiuax, ki sīnak'ix man istūs'ksīn imatsawpiax, matūs-ksīn imatsiu'atsax.

CHAPTER VIII.

OTSĪN'NĪSAA TOSSI nitum'mo akai'tappi-ii itopokiuo'iau aie

2 Ki, satsik, nīnuau leper otsitto taakaie ki

otsit'atsim mimmokaie, ki otsit'anikaie, Nin'a, atsi'tatom iniki kitokotsiksixistotok.

3 Ki Jesus itsau'ksikinstsiakiu, ki itsixen'iu aie, ki an'iu, nitak'an istutsip; ksiksit'. Ki soksiksik'siu aie.

4 Ki Jesus an'istsiu aie, Sat'sit, pinaiitsinikos matap'pi; mis'taput, annis'tsin nosattsis natoi'apiekuun, ki annik' otan'ipik Moses issa'kumutskotoat moks'ksiniisau.

5 Ki Jesus otsito'tai piissi Capernaum, een'aken'ai otsitto'taakaie, ki otau'kom onikaie,

6 Ki otan'ikaie Nin'a, annok' nitapotomokok noko'ai itsis'tokhaitsiu, ai'papuyiu, eks'kaipu inum.

7 Ki Jesus an'istsiu aie, nitak'ittappo nitak'okuttutoau.

8 Eenaken'ai an'istsiu aie, Nin'a, nimat'sipumapsa kokitsipissi noko'ai: kakse'puyit, ki annok' nitapotomokok ak'okuttutoau.

9 Nesto'a nitap'otomoki, ki een'akex nitap'otomokiau; ki nitan'istau am'ok mis'taput, ki ai'istapu; ki nitan'istau stsik'i, puk'siput ki ai'puksipu; ki annok' nitap'otomokok nitan'istau, am'oi unnian is'tutsit, ki au'an'istutsimaie.

10 Jesus otokh'tsimsaie, skai'etukkiu, ki an'istsiuax anniks'isk matap'pixk ipokiu o'ixk, Kitau'mun istopuau manist'omukopi otau-mai'tuksinni nimatun istokonip'ats Israel istauosin'im.

11 Ki kitan'istopuau akai'tappii umutautsipi apinok'kuyi ki otsit'ustukkopipi ak'uto-toiau, ki akopokau'pimiuax Abraham ki Isaac ki Jacob spots'im istsin'naiisinni.

12 Ki nīn'naiisīn ni īstokos'ix ak'satūpiksīstsi-
 auax skī'natsii; annim asain'sīn ni ki satse'-
 kīnan ak'itstsiiau.

13 Jesus an'īstsiuaie eēnaken'ai mīs'taput,
 kanīst'au maitūk kipi kitak'ūn īstutoko ki an-
 nōk' otap'otomokōk itsok'okuttutoau.

14 Ki Jesus otsītsipīssaie Peter oko'aiaie,
 nan nuyiu aie otokem'ani o'ksīstsi aie itsīs'tokh-
 aitsīinaie, ai'okhtokīm pūs'tsīmesīn ni.

15 Ki kaien'īmaie otsīssi, ki pūs'tsīmesīn ni
 itskīmaie: ki itsipuau', ki ito'yiuax.

16 Autūkkus'si ito'tsīpotuyīuaie akai'tap-
 piiau sau um'itsistaawx pakh'tokīnattsīkīau-
 ax: ki otse'poawsīn ni itsa'tūpiksīstsiuax sta-
 awx, ki ikut'tutuyiuax ikōnai'okhtokosix:

17 Mōks'enūpanīstosi otan'īpiaie Esias pro-
 phet, ki an'iu, Osto'i mat'sīmēsts kītsauūt'tsi-
 kotsapsīnunīsts, ki ipa'tomēsts kitokh'tokos-
 īnunīsts.

18 Jesus otsīnno'ōssax akai'tappiīx oto'-
 tūksīpuyimokax, ikōk'itsīmau mōk'opūmos-
 au.

19 Ki tukskūm īni aisīnaki'īna itoto'yīnaie
 ki an'īstsiuaie, Nin'a kitak'ittappopi nitak'o-
 pokīuo.

20 Jesus an'īstsiuaie, ota'tuyix au'ōttsīman-
 iau, ki paiu'tax au'yīīīau; ki Nīn'nau okku'yi
 matsīstokhotom'atsaie otokōn'.

21 Ki stsīk'i otūsksīnīmats'aie an'īstsiuaie
 Nin'a, nōk'otomitappo nōk'akītsōsi nīn'a.

22 Ki Jesus an'īstsiuaie, sūppa'kit; ki enix
 ūnanīstak'itsōsauax enix.

23 Ki otsūppopīs'si akh'iosatsīs, otūs'ksīn-
 īmatsax ipokītsūppo'piīax.

24 Ki satsit iek'opaikĩmskau, ki ai'sik opai-
kĩmskau akh'iosatsis; ki ai'okau.

25 Ki otũs'ksĩnĩmatsax otsit'totaakikax ki
otsitsiksekenokikax, ki an'ĩtsiikiau aie, Nin'-
a kũm!otse'piokĩnan: nitaks'ĩnetspĩnan.

26 Ki an'ĩtsiuax kumauk'sikopupuauaisks
kitsenũkumaitũkkipuau? Itũmit'sipuau, ki
ai'sitsĩpsattomẽsts sopu'ĩsts ki pai'kĩmskaiĩsts;
ki ikũnau'maitsiẽsts.

27 Ki nĩn'ax skai'etũkkiau, ki an'iau,
Tsũkhtanĩstap'ĩnauũkhtauts, sopu'ĩsts ki o-
mũk'sikĩmi manĩstse'tokẽsts?

28 Ki otopũmmo'si Gergesenes ĩstauũsĩn'ĩm
ito'tatsemiau aie natsitappi sauumitsistaawx
pakh'tokĩnattsiikiax, aken'ĩmanĩsts itsũx'iax,
eks'kainixiikiax, matap'pi matokottotsitsko'-
pats.

29 Ki satsit, aisokse'puyiau, ki an'iau, Tsa-
akanĩstappiki tsĩmattopĩnan, ksẽsto'ã ki nẽs-
tũnan, Jesus, Ap'ĩstotokiuã okku'yi? kikũt'-
tautotopa kũk'kĩtsikĩmatsĩstotoksĩnan otsau-
om'otosi itaiksĩtsikumiopi kũk'kĩtsikĩma-
tsĩstotoksĩnan?

30 Ki Pĩstsĩksi'pio akaiẽm ak'sĩnix itau'yiau.

31 Ki sauum'itsistaawx au'kũmũnĩtsiau aie
ki an'ĩtsiau aie, saiai'pixĩkĩnaniki, nũk'itsi-
pĩsĩnaniau ak'sĩnix.

32 Ki an'ĩtsiuax kũkku'. Ki otsũksax,
ak'sĩnix itsipim'iax: ki, satsit, kũnak'sĩnix
itsĩn'aukskasiau inno'tsĩstũppakui, ki omũk'-
sikĩmi suioks'kasattomiau, ki inets'iau.

33 Ki anniks'ĩsk matap'pixk ũsks'kũmiĩsk-
ax itsĩs'tũpaukskasiau, ki akap'ioyĩs itsipim'-
iau ki ai'ĩtsĩnikũttsiaua, ki anniks'ĩsk ma-

tap'pixk pakh tok kĭn at tsixk sau um'itsista awx mats'itsĭn nĭkōt tsi au ax.

34 Ki, sat'sit, Kōn ai'tappix ikōn ai'sūx ki-tšĭmĭau akap'ioyĭs mōk it totatsem ōsau Jesus: ki otsĭn no'ōssau aie, au'kōm ōn ĭtsiauaie mōks'ĭsta pu saie otau'ōssuai.

CHAPTER IX.

KI itsūppo'piu akh'iosatsĭs, ki ito'pūm mo ki otauūt akap'ioyim ito'to.

2 Ki, sat'sit, itotsĭp'iauaie nĭn'nau, ai'pakh-puyiu, ĭstokhai'tsiu ŭksĭn': Ki Jesus otsĭn ĭs'saie otau mai'tūksu aiax an ĭtsiauaie ai'pakh-puyiū, Noko'a, ōkh'sitūkkĭt; kitsau um'itsitappiisĭsts ĭksĭnip'iau.

3 Ki, sat'sit, stšĭk'ix ai'sĭnakix ĭstai'au am'o (*nĭn'nau*) makapie'puyiu.

4 Ki Jesus ĭksĭnĭm'ēsts otū'stapu au ēsts ki an'iu, kumauk'itsit atopu au aisks maka'pi ku-skēt tsi pōppu au ēsts?

5 Tšĭm'a ksĭstspā'pi, kōk'an ĭsi, kitsau um'itsitappiisĭsts ĭksĭnip'iau; ki kōk'an ĭsi, Nipuat' kĭ au ōkat'?

6 Ki kōks'ksĭnĭisuai Nin'a okku'yi ikōts'ksĭnĭm'ēsts sau um'itsitappiisĭsts annom'ksōkkum (itūm'an ĭtsiauaie ai'pakh-puyii) Nipuat', matsit' kitūk'sĭn, koko'ai ĭs'taput.

7 Ki itsipuu'ki oko'ai itsitap'po.

8 Ki akai'tappiii otsĭn ĭs'sax, skai'etūkkĭau, ki a'tšĭm mĭmĭau aie Ap'ĭstotokiua annōk' ikotsiu'ōk matap'pix otūmap'sĭn ni.

9 Ki Jesus otaumatto'si, nannuyiuaie nĭn'

nau, an' istau Matthew, itaupii'inai itai'ponita-topiaie, ki an'istsiuaie Süppa'kit. Ki itsipua' ki pokio'attsuaie.

10 Ki ün'niitsiu Jesus otsitsips'taupissi nap'ioyis, otau'yissi, sat'sit akai'tappiaiu publicanix ki sauum'itsitappix, itsito'taipimiau ki ipokau'pimiauax (*Jesus*) ki otüs'ksin'imatsax.

11 Ki Pharisees otsinno'össax, itünis'tsiauaax otüsksin'imats'axaie. Kitsin'aimoau maukopoks'oyimiax publicanix ki sauum'itsitappix?

12 Jesus otokh'tsisaie, an'istsiuax, anniks'isk matap'pixk ikut'totoaxk matsimmükitappi'uauxau assokinakki, anniks'isk matap'pixk ai'okhtokosixk kimük'itappiaiu.

13 Is'tapuk, üs'ksinik man'istap'ipi, nitökh'sitsip kim'apiisinni, ki nimatökh'sitsipats ikit'stüksinni: tük'ka nimat'ütotopa nök'ai-niköttosau moköm'otsitappix möks'isauaitsitasau, sauum'itsitappix nimut'oto.

14 John otüs'ksin'imatsax otsitüm'ittotaakax, ki an'iau, Tsan'istapiu'ats nimutsauau'yipinan nestün'an ki Pharisees, ki kitüsksin'imatsax küttaisauau'iaxau?

15 Ki Jesus an'istsiuax küttau kotau'yesiaxau man'okkemiuök oko'ai istokos'ix, itsa'kiitawpissi man'okkemiuök? Ki annists'isk ksistsiku'ists ak'otoiau man'okkemiuök otai'akitotoawpistskaie, ki akotümsauau'yiau.

16 Kimatanipsospuau makap'isokösists; annik'psak'sinik aksoksipinikau ki saku'apinikan aksistüpai pinikau.

17 Matap'pix matomaisüppasuyin'imests man'ists mñ'iokkeists ük'autokeïssuyin'ists, öks'kakümipinikau ük'autokeïssuyin'ists, ki

mīn'ioke ak'saikīmsskau, ki aks'iksist suyin-
asiau: Man'ioke īsts itsūppa'suyīnīmau
man'otoke īssuyīnīsts ki ai'aketōkhsiau.

18 Otsakiaisītsīp'sattosax annīsts'īsk epo'-
awsīsts, tukskūm'īni eenakin'ai itoto'īinau ki
a'tsīmīmīmaie, ki an'iu, Nitūn'na ūk'aiiniu;
puk'siput ki kotsīs'i tsīxen'īs, ki aks'ipuitap-
piiu.

19 Ki Jesus itsipūau', ki itopokom'īuaie, ki
otūksīnīmatsax mat'opokomiau aie.

20 Ki sat'sit ake'uā, au'atūnikau ūksau-
mawksaikīmsskau otok'tokossīnī na'tsikoput-
tuyi stuyī'īsts, itsūp'paatsīuaie, ki itsīx'enīm-
aie opekakūn'īmanīaie:

21 Tūk'ka, īs'tau, ksen'īmīniki opekakūn'-
īmani, nītak'okuttotoko.

22 Ki Jesus ito'tūkkau; ki otsīnno'ōssaie,
itūnī'u, Nitūn'na, ōkh'sitūkkīt, kitau mai'tūk-
sīnī kumut'okuttotoko. Ki ake'uā annīk'
itokut'totou.

23 Ki Jesus otsītto'taiipiisi eenakin'ai oko'-
ai, ki otsīnno'ōssax au'yesīx ki matap'pix eīs'-
tsekīniau,

24 An'ītsīuax, anīs'tapaauk, ake'kuūn
matseniū'ats, ai'okau. Ki itai'īmau aie.

25 Ki otsīs'tūpskoōsax matap'pix, itsipim,
ki ito'tsīmaie, otsīs'aie, ki ake'kuūn itsipūau.

26 Ki otap'īstutsipi, annīk' auōsīn'īk, mot-
ūs'ksīnīpaie.

27 Ki Jesus otsīstūpau matta'atossi, na'to-
kūmi naps'tsīx nīn'ax ipokiuo'īax, ki aisokse'-
puyīax ki an'iau, David okkui', Kīm'okīnan.

28 Ki otsīsīpīs'si nap'ioyīs, naps'tsīx ito-
to'yīauaie: ki Jesus an'ītsīuax kikūtau'mai-

tsip uau nōk' okot ũn ĩstuts ĩs? An' ĩstsi iau aie
A, Nin' a.

29 It ũm' ĩts ĩxen iu ax oōps' pu au ax, ki it ũn ĩ-
u, kan ĩsto' mait sip uai, ũn ĩan ĩsts ĩs'.

30 Ki ĩts ikau' op ĩi oōps' pu au ax: ki Jesus
sai em iu ax mōk stan ĩs' tos ax ma tap' pix.

31 Ki osto' au ai, ots ĩs' ta pu sau ikōnai' ts ĩn ĩ-
koy iu ax ma tap' pix an ĩk' au oš ĩn' ik.

32 Ki ots ũks ax, sat' sit ito' ts ĩp iau aie k ũt tai-
ai' pu yiu a sau um' ĩts ĩsta aw pak to' k ĩn at ts iu aie.

33 Ki sau um' ĩts ĩsta aw ots ai' pik s ĩst oš saie,
k ũt tai ai' pu yiu ā ĩt se' pu yiu: ki kōn ait appix
skai' et ũk k iau, ki an' iau, mats ĩk ĩn ĩp' ats ĩsrael
ĩst au oš ĩn' ĩm.

34 Ki Pharisees an' iau sau um' ĩts ĩsta aw x
ots ĩn' ĩm o au ai it ai' sai pik s ĩst siu ax sau um' ĩts ĩ-
sta aw x.

35 Ki Jesus it ap' au au o k au kōn au' ak ap ĩo-
y ĩsts, ki ĩn ũk' ak ap ĩo y ĩsts, ki it ũs' ks ĩn ĩm at s-
tok iu ota' to ĩ ap ĩo y ĩm o au eš ts, ki ai' sem ok iu
n ĩn' nai ĩs ĩn ĩ ĩst o k h s' ĩt s ĩn ĩk s ĩn ĩ, ki o k' kut-
tuts ĩm eš ts ma tap' pix ot okōnai' ok tok os u au eš ts
ki ot okōn au' at ũn ik au eš ts.

36 Ki ots ĩn no' oš saie ot app ĩs ĩn' na, kai ĩm' iu-
aie, t ũk ka ũs' ts ĩm siu, an eto' man ĩst au' an et op ĩ-
ax em ũk' ik ĩn ax sai ĩt s' ts ĩs si ũks' k ũm ok iu ā.

37 It ũm an' ĩst siu ax ot ũs ks ĩn ĩm at s ax, ak au-
o' yi ĩn s ĩn' man ĩsts, ki ap' ot ũk k ix un na' to s ĩm-
iau;

38 At s ĩm' o ĩk ũt tok ĩn s ĩm' man ĩsts ĩst s ĩn' nau
mōk' ĩt ũp sk oš ax ot ĩn s ĩm man ĩsts ap ot ũk k ix.

CHAPTER X.

OTSIPUK'SÜPINNIKÖTŪSAX na'tsiko-
puttsiau otŭksinimatsax, ikotsiu'ax otŭm-
ap'sinni mök'saipiksistosauax sauum'itsistaax,
ki mök'okuttutsisax amian'istokhtokosists ki
amian'istatŭnikĕsts.

2 Na'tsikoputtsixk itoköt'tsiuax otsin'ikös-
oauĕsts am'ostsiaukiĕsts; Matom'itappiu, Si-
mon, mat'anistau Peter, ki Andrew oskŭn:
James, Zebedee okku'i ki John oskŭn';

3 Philip, ki Bartholemew; Thomas, ki Mat-
thew, annök' publicanök; James, Alphæus ok-
ku'i. Ki Lebbæus, mat'anistau Thaddæus;

4 Simon, Canaanite; Ki Judas Iscariot an-
nök' aien'ŭpanistsiuōkaie.

5 Anniks'isk natsikoputtsixk Jesus itoköt'-
tsiuax ki saiem'iuax ki an'istsiuax, Gentiles
oksoku'auĕsts pinitap'pok, ki Samaritans ot-
akap'ioyimoauests pinŭt'sitsipik:

6 Ki Israel oko'au otomŭk'ikinaumix ats'ax
is'tapuk.

7 Ki auau'ōkainoniki sem'okik, ki anik',
spots'im ĩstsĭn'naiisĭnni aststsiu'.

8 Ai'oktokosix kut'tutokau, leperix ĩssin'-
nomokau, enix' nipua'atsokau, sauum'itsista-
awx sai'aipiksistokau; Kitsiksist'okoko, ksist-
oko'tŭkkik.

9 Gold ki silver ki brass pinitŭp'pitŭkkik
kitsitai'sŭpopumatsopuauĕsts,

10 Assuia'tsĭman pinots'ik aumatto'ainoai-

niki, pinots'ikau na'tokaists spiks'isokösists, ki a'tsikists, ki otoats'ists; ap'otükkiuã ak'-otsïmaie otso'ösïn.

11 Annik' akap'ioyïsk kïtai'akitsipipika süppo'öttesatsïk annök' öks'apsiuök; ki annim' stau'pik kitsauomai'sükskitsïssuai.

12 Ki pim'innoainiki nap'ioyïs, ksema-tsim'at tok.

13 Ki ökhs'ïssi nap'ioyïs ünñianïstsito'tos kitsïn'nüstseisuauests; ki sauökhs'ïssi ünñianïstsska'atok kitsïn'nüstseisuauests.

14 Ki annök' kiküt'tau tokök, ki küt'tauotsïmikök kitse'poawsïsts, sükskitsim'innoainiki annik' akap'ioyïsk sotsïk'asattok.

15 Kitau'münïstopuau akök'itsïmaïksïstsi-kuïk Sodom ki Gomorrha ak'skitstom annik' akap'ioyïsk.

16 Sat'sïk emük'ikïnax mïs'tüpskoawki apis'ix neto'yik kanïstsïst'tüpskopuau: mokök'-ik manïstsokökïpi pitse'ksïnax, ki ikkïnap'sïk manïstik'kïnapspi kükku'ix.

17 Ki üsk'skümokau matap'pix; kitakau-müts'kauoau akök'itsïmani, ki otatoi'apio-yimoauësts kitakitaipstüsïstipïs'okoau;

18 Kinïn'ax ki omüx'inax kitakittüp'ip'ïok-oai, nësto'a kumut'aiakaitüp'ip'ïok-oai, kökkite'nüpanïstosau ki Gentiles.

19 Ki aumüts'kauïnnoainiki pinstak kök-ünïstse'puyïsuai; annik' kitak'okokoau kitai'-akanipuai.

20 Kimats'epuyipuau, Kïn'oau osta'aw ksësto'au itsïpsta'puyiu.

21 Ki umu'pappiipi akumüts'kaiuaie umu'pappiipi möks'eïnsi, ki nïn'a akumüts'kai-

uaie okku'i; ki pokax aksenūpanīstai au un'ouax ki oksis'touax mōks'enitōsauax.

22 Ki kōnai' tappix kumut'akaukīmokoi au nēsto'i; ki annōk' eikak'imauōk umuts'ipaitappiuaspi akitsikōmotse'piau aie.

23 Kīm'atsistototsenoainiki tuks'kai akap'ioyīs, mīs'tūpokskasik stsik'i: kitau'mūnistopu au kimatakōkōnitotopu au Israel īstokōnau'akapioyīsts otsau omai'akotosi Nīn'au okku'i.

24 Ūksnīmats'au matskītsīmiu'ats otūksnīmats'tokiuā, ki apotūk'kiuā matskītsīmiu'ats otsīn'aim.

25 Ōkh'siu ūksnīmats'au mōketūm'anīstsau otūksnīmats'tokiuā, ki apotūk'kiuā mōketūm'anīstsau otsīn'aim. Anīstsīn'nikōttūsau aie nap'ioyīs otsīn'aim Beelzebub, ak'stai anīstsīn'nikōttai au itsīpstau pīx oko'ai?

26 Pin stūn'nok au; matsekipats akstaisai ipasok īn nīs; matsitsīksīs'pats ak'staisai īksnīs.

27 Kītse'itsīnikopuai ski'natsii matai'itsīnikok ksītsīku'inatsii: ki kitai'okhtsipuai kotkhīs'suai, sem'ik spots'im nap'ioyīsts.

28 Ki pinstūn'nok au annīks'īsk akenitomixk mostūm', ki sta'aw matokotsenītsiau'ats: stūn'nok annōk' ikots'enīts iuōkax mostūm' ki staaw stakhts'im.

29 Natokūmix sīstsix kūt tom ūtai ponitau'atsax nītsipūn'asaini? ki tuks'kūm matakitotstsiu'ats ksōk'kum sau ūksīno ūssi Kīn'ou au.

30 Kitoku'yīkīnsīsts ikōnūks'topiau.

31 Piniko'puk; kitots'itskūkai īxkīmīmīpu au akaiēm'ix sīstsix'.

32 Annök' aie' nüpan ĩstsiuök matap'ii nĕsto'i, osto'i nitaks'enüpan ĩstau nĭn'ă spots'im.

33 Annök' nĭt'saietokök matap'piuök, osto'i nĭtak'saietoau nĭn'a spots'im.

34 Pinstak nimut'oto ĩnnüst'sĭn ni nök it-sĭt'apix ĩsi ksök'kum: nimat'otopa nök it-sĭt'apix ĩsi ĩnnüst'sĭn ni, ĩnnu'stoan nimut'oto (*nök it-sĭt'apix ĩstos ksök'kum*).

35 Nimut'oto nĭn'au ki un'ni mök'itsi potsĭs-tĭm motse ĩsau, ki otün'ni ki oksĭs'tsi, ki äum'si ki maawks'i mök'itsi potsĭs-tĭm motse ĩsau.

36 Ki nĭn'au aks'ikatummĭu ax otopok-au'pimix anniks'isk matap'pixk oko'ai ĩtsĭpsts'taupixk.

37 Annök' ai ĩs'tüpük omĭm miuök un'ni nĕsto'i nimatokotsinanük'ats: ki annök' ai ĩs-tüpük omĭm miuök oku'yi ki otün'ni nĕsto'i nimatokotsinanük'ats.

38 Ki annök' sauots'ĭssi otai ĩnan'i saupokiu o'osi nĕsto'ă, nimatokotsinanük'ats.

39 Annök' ikon'ĭmök opai'tappiisĭn ni, ak'atstomaie; annök' at'stomök opai'tappiisĭn ni, nĕsto'i itat'stomaie, ai'akokonimaie.

40 Annök' kĭto'tokök nito'tok; ki annök' nito'tokök ito'toyeu aie annök' nitse'tokükök.

41 Annök' ito'toyeuök prophet otsiprophetisaie otak'okuyĭssi prophet osa'kinosĭn niaie; ki annök' ito'toyeuök moköm'otsitappiuă otoköm'otsitappiisaie, otak'okuyĭssi moköm'otsitappiuă osa'kinosĭn niaie.

42 Ki annök' ai'aku tükku yiuök sto'kĭmi tuks'kĭmi anniks'isk ĩnüks'tĭm ĩxk otüs'ksĭn ĩmatsössaie, kitau'mün ĩstopu au matak at-stom'ats osa'kinosĭn niaie.

CHAPTER XI.

KI un'niniitsiu otai'ksistan istössax na'tsiko-putsix otüsksinimats'ax itsistüpa'a tomaie mök üsksinimatstoksi ki möka tsim'semök si ot'akapioyimoauësts.

2 Annok' John itsipsts'taupissi itai'okiakiopi otokh'tsisësts Christ oiapistutsipists'aie, itoköt'tsiuax na'tokümix otüsksinimats'ax,

3 Ki an'istsiu aie, kikütami'pa annök' aiakoto'ök, ki nök'apsüm mösinan noke'tsimi?

4 Jesus an'istsiuax, mis'tapuk, matan'istsin-nomok John annists'isk kït okh'tsipuauëstsk ki kitüs'satsipuauëstsk :

5 Naps'tsiox ü'süpiu, üstsekaiix iköm'ot-auauökaiu, leperix issin'aiu, küttaiai'okhtsimix ai'okhtsimiau, enix' aipuu'iau ki kïm'-atapsix atsïmsem'aiu ökh'sitsiniksini.

6 Ki atsïm'siu annök' küttaï itstskïmskük-iuök nësto'i.

7 Ki otsis'tapusax, Jesus otaumütüpaiitsin-nikoösauaie akai'tappix John, Tsan istappiu-ä kumutsitappopuai ksistapskökkum kök'-satsipuai? Küttaitsip'a apai' sopu'yi itau'ütöpäpokaiiu?

8 Ki tsan'istappiu a kumut'sitappopuai kök'satsipuai? Küttaitsip'a nin'naii ikikïn'istotosiu? Anniks'isk ikikïn'istotosixk itot'okoyiau Omüx'inax oko'auësts.

9 Ki tsan'istappiu ä kumut'sitappopuai kök'satsipuai? Küttaitsip'a prophet? A, kitan'istopuu skïtsim'iu aie prophet.

10 Annök sinau', sat'sit, nitse'tomotoküt-

tau nit o'to katatsis au kostoksis', ki ake'tomso-
kapapistutsimaje kokoku'i.

11 Kitau'mun istopuau anniks'isk itsipok-
ai'im mokix akex, mats'its tsipa ok'skitsimiaie
John Baptist: ki annok'inuks'tsimok spots'im
istsin'naiisinni ai'skitsimiu aie.

12 John Baptist istsiksis'tsikuists, puk'supi-
ksistsikuists spots'im istsin'naiisinni itusk'o
tuitsipio, ki uskotu' tsipimix itusk'otuitsi-
pimiau.

13 Konai'prophetix ki okok'itsimani aie'-
nupanistomiau ests otsau om o'tosi John.

14 Ki mak'otsimenoainiki, am'auk Elias an-
nok' ai'akotook.

15 Annok itokh'iuok mok'okhtsimsi unan-
iststokh'tsis.

16 Tsa nitai'akanipa annok' o'tappiisinok
manistsin'naiipuaiu? Netoinitsi'au pokax
annim' itawk'pumauawpim itau'pix ki ai'sit-
sipsatsiau otuk'auauax,

17 Ki an'istsiauax, kitsik'uttomopinan ki
kimat'spiipuu; kitau'yimopinan ki kimau'-
kaiisuau ests kimatak ipuu estsau.

18 John oto'tosi matauyiu'ats ki mataisim-
iu'ats, ki an'iop pakh'tokinatsiu sau um'itsi-
staaw.

19 Nin'au okku'i oto'tosi, au'yiu ki ai'sim-
iu, ki an'iop, sum'mis, aistoks'oyiu ki aistok'-
simiu, publicanix ki sau um'itsitappix otuk'au-
auax. Ki mokok'sinni o'kosix otokomotsis-
tu tokaie.

20 Itau'mut upsit sipsat tom ests akap'ioyists
annim' otsit'apistutsipists ot'apistu tuksis-
ts otsau omai'sauaitstusax.

21 Kitak' oksinip maka' pi, Chorazin! kitak' oksinip maka' pi Bethsaida! nitsit' tsipstsapistsututukki topiau Tyre ki Sidon istak' apioyists is' taisum mi sau ai tsi tau opiau isksim' matukki aipistsists ki makh' skitsists.

22 Ki kitan' istopuau Okok' itsimani istisksis' tsikui man istak si ksists' papsi pi ksesto' a, aks' isiksistspapiu Tyre ki Sidon.

23 Ki ksesto' a Capernaum, kitspin' nok o spots' im, hades kitaks' in nis si mok o; omuk' apotuksists kitakap'ioyim itap' istutsipiau ittsipstsapistutukki opiau Sodom, is' taisa ki aitaitsiopi.

24 Ki kitan' istopuau, Okok' itsimani istisksis' tsikui man istak si ksists' papsi pi ksesto' au, aks' isiksistspapiu Sodom.

25 Annik' Jesus an'iu, nitokh' situkki nin' a, spots' im ki sok' kum istsin' aimi, kitai' ksistatokiauests annists' isk mokok' ietappix ki kitapaso' kinomoi au inuk' si pokax.

26 Unnianists' it Nin' a; man istokh' si pi kitsitsi' tan.

27 Nin' a otokonai' nanists nitokok: ki matsitsipa isksin nu' yiu aie okku' i aie Nin' a nits' ksinnu' yiu aie; matsitsipa isksin nu' yiu aie Un' ni, okku' i nits' ksinnu' yiu aie, ki annok isksin imats' sto kotseuok Un' ni.

28 Puk sipa' a kik konai' ikapotuk kix ki ikonus' soksistsix, ki kitak' okotopuau issik' sisti kosin ni.

29 Nokhkin' ni kin' at tok, ki isksino' kik; nitsik' kinapsi nimat' omukim uspa; ki kitak'

okonip u au ku'skēttsi pōppu au ēsts īstsīk' sīs tsi-
kosīn ni.

30 Nokh kīn'ni ksīsts' papiu, ki nit opa'tūk-
sīn sōk'otsiu.

CHAPTER XII.

A NNIK' Jesus Issīk'opi iksīstsi kui itsisūp-
pok a'atomēsts napaiēn īn sīm man īsts; ki
otūsksīn īm ats'ax au'notsi ax, ki aīn'as īsts au-
mūt ūp'ots īm iax ki itaumūt ūp'io attom iax.

2 Ki Pharisees otsīn no'ōssau ax, an īstsi au-
aie, sūm'mīsau kitūsksīn īm ats ax mat'ōkhsiu
otap'īstutsip u au ēsts annok' īssīk'opi iksīstsi-
ku i k.

3 Ki an īs'tsiu ax kīkūt tan īstop u au'ats
David otap'īstutsipi ot au'notssi ki ot opok om'ix;

4 Man īst'sipipi Ap'īstotok iuā oko'ai, man-
īstau'at topiau otsitau'pipi īstske'tani annik'
kūt'taōkhsiik mōks'au attosi ki ot opok om'ix
mōks'au attos ax aie, ki kak'ōkhsiu natoī'apie-
ku ax mōksau attos au aie?

5 Ki kīkūt an īstop u au'ats okōk'itsīmani
natoī'apieku ax man īstap'otūkip iau īssīk'opi
i ksīstsi kui otsi tsips'tau pīsau omūk'atoī ap-
ioyīs kīmatsīki u'ats.

6 Ki kītan'īstop u au annom' itstsiu' tuks'-
kūm ki skīt'stom omūk'atoī apioyīs.

7 Ki kitsksīnī'topi man īstap'ipi nitak'ōkh-
sītsip kīm'apiisīn ni, ki nīmatak'ōkhsītsipats

i kīt'stūk sīn ni, kīs'tai sau o tui'mau o pi au kūt-tau tui maixk.

8 Nin'a okku'i itsīn'au at tom īn a ai īssīk'opi i ksīs tsi kui.

9 Ota'ats īsta pusi, ota toi'api o yim o ai itsipim;

10 Ki sat'sit, nīn'au itsīps'taupi īn ai, ki o-tsīs'i i pō'kōttsiu aie. Ki ai sūp'pō'ōt sesat tsiu aie, Kūt ai'ōkh siu ats īssīk'opi i ksīs tsi ku īsts ōk'okut to to ōsi? mōks'en ūpan īst ūssau aie.

11 Ki an'īstsiu ax, Ūn'nats nīn'au kit opok-ittappi'īm mo au maksinan'si tuks'kūmi emūk'ikīna, īst sūp'popi īssaie at ūn'īaksīn īssīk'opi i ksīs tsi kui, Kūt tom ai'ak stai sau tu yiu ats aie?

12 Nīn'au kūt tom ai'skītsim iu ats emūk'ikīna? Ūn'nik aie itōkh'siu mōk'ōkhsap īst utūk-si īssīk'opi i ksīs tsi ku īsts.

13 It ūm an'īstsiu aie nīn'au, Sauksi kīns'tsiakit. Ki itsauksi kīns'tsiak iu; ki ikut'tut sipaie ne toi'nitsiu aie otat'otsīsi.

14 It ūm it'sūksiau Pharisees, ki ikōn au'kōk-itsīmat tsi au aie man īst aks'en itaw pīau aie.

15 Ki Jesus otsksīn īssaie, its īstapu': ki akai'tappix ipok iu o'iau aie, ki ikōn au'kut tu tu yiu ax;

16 Ki sokap'an īstsiu ax mōk stai i tsīn niko ōsax'aie:

17 Mōks'en ūpan īstosi Esias otan'ipi, ki an'iu,

18 Sūm'mok, nitap'otomok, an nōk' nitse'nini wattau ōk; nit ūk'omīm mau, nu'skēt tsi pōppi ni mut'ōkhsīm mau: nitak itsi pot o ai'īn ai nitsista'awi ki ak an'īs'tsīn momoyiu ax Gentiles o kōk'itsi man i.

19 Mataketskau'ats matak soksi pūppi sūm'ats; mat'akits tsipa matap'pi mōk'okh tsisaie otse'poawsists mok soku'ists.

20 Apai' otūk'itsissi matak šin ūkiu'ats: flax setsis'si matak ūtsim'atsaie otsau omai'tūpskīsaie okōk'itsimani mōk'its skitsstani.

21 Ki otsin'ikōsim Gentiles ak'au maitšimiau.

22 Tūks'kūm ito'tsi potou pakhts'istūmatseu Sauum'itsi Staaw, naps'tsiu, ki matai puyiu'ats: ki ikut'tu tuiuaie, ki naps'tsiu ā it'sūppiu ki kūttai'puyiu ā its'e'puyiu.

23 Ki kōnai'tappix it'skai etūkkiau ki aniau kūtamiu'ats David okkiu?

24 Pharisees otokh'tšimsau, an'iau, Am'ōnīn'au, matomaisai piksistsiu'atsax Sauum'itsi Staawx, Beelzebub Sauum'itsistaawx otsin'aimoai, umutai'sai piksistopi ax

25 Ki Jesus isksīn nu'yiu ax otūs'tapi ax ki an'istsiu ax, Nīn'naiisīnni ai'aketotoki ak'eitsīnikau; ki akap'ioyis ki nap'ioyis aiaketotokiau matak sipuitsiuats:

26 Sauum'itsitappiu ā satūp'iksistussi Sauum'itsitappiu ā, aiaketsistotosiu; ki otsin'naiisīnni kūttom aksipuitsiu'atsaie?

27 Satūp'iksistainikiau Sauum'itsi Staawx, Beelzebub nimut'satūpiksistai au, Tūkka'kokosix itsatūpiksistsiu'atsax? Ūn'nikaie osto'au ai kitak'okōkītsīm ūko au.

28 Ki Satūp'iksistainikiau Sauum'itsistaawx Ap'istotokiu ā otsista'awmi nimut'satūpiksistai au Ap'istotokiu ā otsin'aiisīnni kito'taakoai'ni.

29 Mīskōpin'ai oko'ai Tsa'akan istokotsitsi-

pim'atsaie, mők'itauksistutsišaie ope'kanists-
aie, saotüm'isksiptüsaie mïsköp'in'ai? ki
ak'otümoksisstutsïmaie oko'ai.

30 Annök' niküt'taispum mokök, nikötum'-
a: annök' niküttau pokomoawk'iakimauök au-
anit'apiksisstükkiu.

31 Ū'nikaie kitan'istopuau, amian'istsau-
umitsitappiisinni ki amian'istitüpsauokömots-
e'poawsists Apïstotokuä akitsksïnoai au ma-
tap'pi; ki annök' akitüpsauo'kömotsepuyuök
Atsim'istaaw matakitsksïnoau'ats.

32 Annök' itüp'sauokömotsepuyuök Nin'-
au Okku'i ak'itsksïnoau, ki annök' itüpsauo-
kömotsepuyuök Atsim'istaaw mat'akitsksïn-
oau'ats annom' ksök'kum ki aie'nissi otsis'-
tüpipuitappiisinni, mat'akitsksïnoauats.

33 Ökhs'apïstutos mistsis', mők'ökhsinas-
iu: ki makap'ïstutos mïstsis mők'okapinasi:
mistsis' isksïno'au otsin'assinni.

34 Pitse'ksïnai pokax! Sauum'itsitappiino-
ainiki Tsa'a kitakokotünistse'poattopuau'asts-
au ökh'sists? manïsta'kauopi u'skëttsipöp-
ppi, maoi' itai'puyu.

35 Ökhsïn'auä manïsta'kauopi ökh'si u'-
skëttsipöp-ppi sau'otsimësts ökh'siists: Sauum-
itsïn'nauä manïsta'kauopi maka'pi u'skëttsi-
pöp-ppi sau'otsimësts makap'ïsts.

36 Ki Kitan'istopuau Kõnai'ksistapitse'po-
awsists otakse'puyisau matap'pix aksenüp'an-
ïstomiauësts Okök'itsïmani istiksïst'sïkuï:

37 Kitse'poawsists kitakokömotsitappiets'-
okoai au ki kitse'poawsists kitak'saie tokoai-
au.

38 Stsik ix Sïnak'ix ki Pharisees noküt'anis-

tsiauaie ki an'iau, Nin'a nõk'okapipinan i-tots'tsipi ksěsto'a.

39 Ki nokūt'anistsiuax osauum'itsitappiisinna ki otau'õkotaitappiisinna itok'apsatsimiau; ki mat'akitstsiapa ak'okotawpiau. Tuks'kai ak'okotapiau Jonas prophet.

40 Manists'itauþisaie Jonas mammi' o'koaniaie nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists; ũnniak'anistsitauþiaie Nĩnau Okku'iksõk'kum u'skěttsipõppi nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists.

41 Nineveh istšĩn'ax, akopoksipapomiauax o'tappiisinna istots'tsissi Okõk'itsĩmani ki akitsauotõtsepuyiopiau; aisauai'tsitaiu otatšĩm'semõssax Jonas; ki sat'sit, annõk' skĩtsĩm'iuõk Jonas annom' itau'piu.

42 Amskap'iksõk'kui istšĩn'nauake akopoksipapomiauaie o'tappiisinna istots'tsissi okõk'itsĩmani, ki akitsauotõtsepuyiopiau: umuk'itsipi ksõk'kui ito'to mõkitokhtsissi Solomon otokõk'sĩniaie; ki annõk' skĩtsĩm'iuõk Solomon annom' itau'piu.

43 Sauum'itsistaaw otsai'piksistũssi nĩn'au, ikĩtksõk'kuyim itap'auauõkau issik'opĩssĩni itap'satsĩm ki matokonĩm'atsaie.

44 Itũmau'aniu nitak'ãtsko noko'ai numut'sũx; ki oto'si ikon'ĩm nam'itaitsiu, namokh'ipaie, ki a'natsistutsipaie.

45 Ki itũm'itappo ki mat'tuyiuax ikĩt'sikũmiax sta'awx, itsĩs'tũpokapsiax, ki itsipim'iax ki itoko'attomiax: ki otsako'itappiisĩni eikĩs'tũpokapiuaie ototom'itappiisĩni. Neto'i ak'anistsiuie ot'okapitappiisĩna.

46 Otsa'kiaisitsĩpsattosax matap'pix, Sat'sit,

Oksis'tsi, ki omu'pappiipix sauauts'im itai'puyiax, ai'pu in ūmiau mōk'sitsipsattōsauaie.

47 Tuks'kūm an'istsiu aie, Sat'sit, Kiksīs'ta ki kumu'pāppiipix sauauts'im itai'puyiau, ki ai'pu in ūmiau kōksitsīpsaiisau.

48 Ki an ni'isk ota n'ik'isk, an'istsiu aie, Tūkka' niksīs'ta? Tūkka' numu'pāppiipix?

49 Ki itas'kotuyiax otsīs' otūs'ksin imatsax ki an'iu Sūm'mokau niksīs'tsi ki numu'pāppiipix!

50 Annōk' ai'aks istutsim ōk Nin i Spots'im otsitsi'tani aie, osto'i numu'pāppiipa, nēskūn', nit'akem, ki niksīs'ta.

CHAPTER XIII.

NETO'IK ksistsiku'ik Jesus itsūks'kitsim nap'ioyis, ki omūk'sikimi issoots'i itakau'piu.

2 Isto'tuitappiix oto'taakax, ki akh'iosatsis itsitsūppo'piu, ki itakau'piu; ki isto'tuitappiix ikōn'itūs sui puyiau issoots'i.

3 Ki an'istsiuax akau'ōiau parables ki an'iu, Sat'sit, aisūppipum'auā itui'sūppipum mau:

4 Ki ota i'sūppipum mōssi, mokso ku'yi stsik'ists itsin'nissiēsts, ki paiu'tax itotoiax'ēsts ki itau'at tomiax'ēsts.

5 Stsik'ists okotoksskui itsin'nissiēsts otsits'inūx ksōk ku aspi; ki otsai'spik ksōk ku aspi itsik'kūm sūskiau:

6 Oto'tūm iskōpsi natos'i, itse'tsin itsiau; ki otsau'okōtsek sau itopo'kōttsiau.

7 Stsík'ists itsín'nissiau ksíssi'ix: ki ksís-sí'ix itsüskiiau ki ito'satsiiaua x:

8 Stsík'ists ökhs'ksök kui itsín'nissiau, ki its-ín'asiau, stsík'ists kepíp'pui, stsík'ists nai'íp-pui stsík'istsni'íp'pui.

9 Annök' ito'kiuök, ũnan'istokh'tsims.

10 Ki ũksín'ímats'ax ito'toyiauaie, ki an'-ístsiuaie, Kumauk'sítsípsattai'íksixau parables?

11 Nokŭt'an'ístsiua x, kitokokoau kök'its-ksín'iisuai spots'im ístsín'naiisinni itse'kipi, ki osto'auai matokotau'axau.

12 Annök' nan'naniuök, ak'okotauaie, ki akakai'naniu: annök kŭttainan'iiuök, otsinan-attopi ak'otsipaie.

13 Ũn'nikaie numut'ũn'ístsítsípsattai'au parables, íssŭppís'au möksta'apsau; okh'tsím-sau mökstau'okh'tsím-sau, mökstai'íksín'nisau.

14 Aien'ŭpan'ístom'ěsts Esaias, otan'ipi, okh'tsimeniki kitak'okhtsim, ki kimat'akok-sínipa; ki sŭppi'niki kitakŭts'api, ki kimat'aksínipa:

15 Am'oo'tappiisínna u'skěttsipöppísts mi'ěsts, ki okhtok'ou'ěsts matomai'pumokht-símiu'axau, ki oöps'puauax naps'tsiiax; möksta'apsax moöps'pix, möksta'okh'tsím'sěsts mokhtok'ísts, mökstau'okh'tsím'sěsts mu'skěttsipöppísts, mökstai'sauai'tsitasa u, nok'staukututuawau.

16 Atsím'siau koöps'puauax, aiapiau; ki kokhtok'ísts, ai'okhtsímiau.

17 Kitau'mŭn'ístopuau, akaiēm'ix prophetix ki moköm'otsitappix ai'puinŭmiau mök'satsisau'ěsts annísts'isk kitai'nipuau'ístsk ki

mats in im'ax au ěsts ; ki mők'okhtsis au ěsts an-nists'isk kitai'okhtsip u au ěstsk, ki mat okhtsim'-ax au ěsts.

18 Okh tok ai'süpipum mau ä parable.

19 Matap'pi okhtsis'si nin'naiisinni istse'-poawsin, ki sau'kõm otokhtsis si, itüm'ipuk si-pu Sau um'itsi tappiu ä ki ito'kasattomaie an-nik' itsüp'ipum attopik u'skët tsi pöppi. An-nök'auk mat'simaie ěstsüpipum'ani mok so-ku'i.

20 Annök' mat'simök ěstsüpipum'ani ok'-otokskui, ai'okhtsimiu epo'awsin, ki otse'tam-e tüksinni mat'simaie ;

21 Mat'au ütsitstipa kők'seksi, ki mataks-isüm su'ats ; ikikin'etüksinni ki ükksis tutük'-sinni otos'au, atsim'epoawsinni ün'nikaie ito'toiau, ěstskim skük iu.

22 Annök' mat'simök ěstsüpipum'ani ksis-si'ix, ai'okhtsimiu atsim'epoawsin ; ki annok'pai'tappiisinni ěstap'aitsitani, ki spük is'sists ito'sats tomi au aie atsim'epoawsinni, ki mats-inasiu'ats.

23 Annök' mat'simök ěstsüpipum'ani ökhs'-ksök kui, ai'okhtsimiu Atsim'epoawsinni, ki mokõm'otokhtsimaie ; ki itsin'asiu, stsikix, kepip'puyi, stsik'ix nai'ippuyi, stsik'ix niip'-puyi.

24 Stsik'i parable an'ěstsiuax, ki an'iu, Spots'im'ěstsin naiisinni netum'an'ěstsiu Nin'-au, annök' ai'süpipum au ök ökh'sisüppi-pum'ani otsin'simman ;

25 otai'okasax otap'auto mokix, okatum'i ito'toyiu aie, ki ökh'sisüpipumani ipa'soksüp'-pipumau makap'süpipumani, ki itsis'tapu.

26 Ki otsūs'kissi mattuyis, ki otsin'assi, itūm'in'akuo makap'sūpipumani.

27 Ki Nin'au otapautomokix otsito'taakax ki an'istsiau aie, Nin'a, Kikūt'tai insim-atop'a ōkhsisūpipumani kitsinsimman? Tsema ito'to makap'sūpipumani?

28 An'istsiuax, Katum'a otap'istutūksinaie. Ap'automokix otan'ikax kikūt'ōkhsitūkipa nōk'itotosinan nōk'sauotsisinaniau?

29 Ki an'iu, Sa; sauau'tsiminoainikiau, makap'sūpipumani, kōkskakūm'sauotsipuaii ōkhsisūpipumani.

30 Unnianist'sūskisau mōk'itotosi pokiak'sinni: Ki pokiak'sinni oto'si, nitak'otūmanistaiiau ai'pokiakix, matom'omopotokau makap'sūpipumani, ki is'ksipikau kōk'kitsetsinsissuaiiau; ki istūp'omopotokau napaiēn'insimman nitapaiēn'iokoai.

31 Stsik'i parable an'istsiuax, ki an'iu, Spots'im istin'naiisinni netūm'anistsiu mustard istin'simman, annik' mat'simōk ninau, ki ai'sūpipumau otsin'simman;

32 Itsis'tūpskaiinūko tsiu aie kōnai'insimmanists; ki sūs'kiissi, itsis'tūpomūkuiau insim'manists, ki itsis'tsisasiu, ki paiu'tax itototiau ki itoko'attom iax isto'kūniksists.

33 Stsik'i parable an'istsiuax; Spots'im istin'naiisinni nitūm'anistsiu itai'kopūtstapi, annik' mat'simōk aké'u, ki kias'attom nikōks'kūmi omūk'okosix, napaiēn itui'tsiau, ki ikōnai'kopūtstapiau.

34 Am'ostsk Jesus ikōnai'sitsipsattsiu āsts matap'pix parables itai'sitsipsattsiu; ki sau-

omai'sītsīpsīssi parable matomaisītsīpsatsiu-atsax :

35 Mōksenūp'anīstossi Prophet otanipi, ki an'iu, nimutaksi pa'kuiaki parables; nitaks-e'poattopiau annists'isk kai'sattop'istsk ksōk'-kumā sauom ap'āsto toawsi.

36 Ki Jesus aiis'tūpskuyiuax matap'pix, ki itsit'sipim nap'ioyis: ki otūksinīmatsax otsitota'akax, ki an'iau nokksinīm'atsokinan parable makap'itaisūppipumapi īnsīm'man.

37 Nokūt'anīstsiuax, Annōk' itai'sūpipumauōk ōkh'si īnsīmmani Nīn'au okku'yi am'īni;

38 Insīm'man konai'tappiua; ōkh'si īnsīmmani, nīn'naiisīnni īsto'kos'ix; ki makap'īnsīmmani, Sauum'itsitappiūā o'kosix;

39 Katum'a annōk' ai'sūppipumat tomēsts, Sauum'itsitappiūā itamiu; pokiak'sīnni ksōk-kum aiksiu'o'si; ki aipo'kiakix, atsīm'otokatātsīsau,

40 Manīsts'au moipitūkkipiau makap'īnsīmmanīsts ki manīstse'tsīnītspiu; ak'ūnīststsiu aiksiu'o'si annom' ksōk'kum.

41 Nīn'au okku'i aks'īštūpskuyiuax otatsīm'otokatatsix, ki ak'omoipotstīmiauēsts ikōnau'kapiīsts ki anniks'isk matap'pixk, sauum'itsitappiū ak'omoipotoyiuax;

42 Ki akitsīpst'apiksīstsiuax omūx'tsi; anīm' ak'itstsiu asain'sīnni, ki satse'kīnani.

43 Mokōm'otsitappix akotūm'ik'kūnasuyei-au, manīstīk'kūnasuyipi nato'si, un'oauai otsīn'naiisīnni, akotsīk' kūnasuyiauie. Annōk' itokh'iuōk ūnanistokh'tsīms.

44 Stsīki, Spots'im īstsin'naiisīnni nitūm'-

anistsiu treasure kaias'attomaie insim'man; kon'issi nin'au, mat'aiksasattomaie, ki otsetam'etüksinni itsis'tapu ki ipum'attopiësts otokönaï'nanists, ki ipum'attomaie annik' insim'manik.

45 Stsik'i, Spotsim istsin'naiisinni nitüm'anistsiu awkh'pumapiekuün otap'süm mössi ökh'six pearls:

46 Kon'issi tuks'kümi pearl akai'ixkimasu, itsis'tapu, ki ipum'attopiësts otokönaï'nanists ki ipum'attau.

47 Stsik'i, spots'im istsin'naiisinni nitüm'anisttsiu itau'mikau pi, annök itsuia'piximök-
aie omük'sikimi, ki itomian'istomoi pitükkiu:

48 Itui'tsissaie, itopits'üssköpattomiau aie issoots'i, ki ito'piau, ki ökh'six itaisüppitsi-
iau iskix; ki makaps'ix istsis'tapiksistsiau.

49 Ak'otümanistsiu aiksiuos'i ksök'kum: atsüm'otokata tsix ak'sipuksüpsüxiau, ki akai-
aketaipiksistsiau Sauum'itsitappix ki moköm'otsitappix;

50 Ki akitsipst'apiksistsiau (*sauum'itsitappix*) omüx'tsii; annim' ak'itstsiau asain'sinni ki satse'kinani.

51 Jesus an'istsiuax kikai'okhtsimipuauasts-
au annists'isk? An'istsiauaie, A, nin'an.

52 Itüm'anistsiuax Annök'ai'sinakiuök üs-
ksin'imats'au spots'im istsin'naiisinni, nitüm-
anisttsiu nin'au, iko'yiüök, sauauts'imësts
treasure manists' ki ük'aisists.

53 Ki itünists'tsiu, Jesus otaiksiu'attosësts
annists'isk parables, itsistüpa'atomaie.

54 Ki otsito'tosi otau'ütäuösiini otat'oiapio-
yimoai itsipst'üsksin'imatsiuax, ki ek'skaie-

tükkiâu, ki, an'iau, Tse'ma itotsim'atsësts am'ok mokök'sinik, ki am'ostsk ot'omükapistutüksists?

55 Küttomai'sauamiu'ats ai'satsakiauă okku'i? Küttomaisauainiköttsiu'ats Oksistsi, Mary? ki omu'pappiipix küttomaisauainiköttsiu'atsax James, ki Joses, ki Simon, ki Judas?

56 Ki ot'akemix oküttomaisauokönopokomok'atsax? Am'o Nïn'au, Tse'ma itotsim'atsësts annists'isk?

57 Ki its'tsskimskükiâx osto'i. Ki Jesus an'istsiuax, prophet itüs'tsaköttau, sauomai'tapposiësts otâu'öšini ki otâu'üt'okoai.

58 Otsauomai'tüksuai ün'nikaie itsauomapistutükkiu annim' akauo'yiësts ükkük'umapotüksists.

CHAPTER XIV.

ANNIK' Herod tetrarch okhtsim'attomësts Jesus otap'istutsipists,

2 Ki an'istsiuax otap'otomokix am'omauk John Baptist; enio'sinni mat'sipuu; ün'nikaie ükkük'umapotüksists itap'istutsimësts.

3 Herod ükai'eëniuaie John, ki aiš'ksiipistsiuaie, ki itsok'iuaiie osto'iaie Herodias, us Philip otokeman'inaai.

4 Tük'ka John an'istsiuaie matökhsiu'ats kök'otoössi.

5 Ki otai'aksenitossaie, stun'nuyiuax map'pîx, tük'ka isksinnu'yiuaxauaie prophet.

6 Ki otai'totstsïssi Herod otsit'sipokaiipi, Herodias otün'ni itüt'sikipiu, ki itsüp'istutu-yiuaie Herod.

7 Itsiksīs'toatsiuaie atoŭn'issīn ni mōk'itto-kotossaie otan'istopiaie.

8 Ki oksīs'tsi otsīs'tok, ki an'iu, John Baptist otokōn' istšup'potoat omūk'okos ki annom' istoko'kit.

9 Ki omūx'ina itsik'oketūkkiu: ki otūtoan-īs'si ki otopokau'yemix, ŭn'nikaie itani'u mōk'okotōsaie.

10 Ki itūp'skōkiu, ki itsi'kawkokītsiauaie John itsīpsts'okiawpiaie.

11 Ki otokōn' itsīpuk'sipīppotopaie, omūk'-okos itsūp'potopaie, ki ikotauai'e ake'kuŭn: ki ito'tsīppotuyiuaie oksīs'tsi.

12 Ki otūs'ksīnīmatsax itoto'iau ki mat'sīmiau mostūm'i, ki ai'akotomiau, ki i'tappo-iau ki itūnīs'tsiiau Jesus.

13 Jesus otokh'tsīmsi, itsīs'tūpaatomaie akh'iosatsīs itsui'akhiosiu, ki ksīs'tapsksōk-kum itūpanīstappo'aie: ki matap'pix otokh'-tsīsau itsiksiu opokiu o'iauaie, otakap'ioyim-o-auēsts sūx'iau.

14 Ki Jesus itopītsissoa'atomaie, ki nan'nu-yiuax akai'tappix, ki kaiīm'iuax, ki ikut'tutu-yiuax otai'ok tokosim oauax.

15 Ki otai'istūkkōpsi, otūs'ksīnīmatsax ot-sitota'akax, ki an'īstsiuaie, annom' ksīs'taps-ksōkkumasiu, ki au'mūtūputūku; o'tappi-sīnna ŭnnīstūps'skos, mōk'ittapposi akap'io-yīsts, mōk'opumattosi aau'ōšin.

16 Ki Jesus an'īstsiuax, matokuiīstapu'iaua-ts; kotok' mōks'auattopiau.

17 Ki an'īstsiuaie, annom' nitsinan'anīsts nīsittu'yi ke'tanīsts ki na'tokūmi mammix'.

18 An'iu, puk'sipīppotokikau.

19 Ki an'istsiuax kõnai'tappix mõk'opasax mattu'yikui; ki mat'siměsts nīsittu'yists ke'tanists ki na'tokūmi mammix', ki, otspisūp'si itatsim'etsiměsts, ki itau'minotsiměsts; ki ikotsiu'ax otūs'ksinimatsax ke'tanists, ki otūs'ksinimatsax ikotsiu'āsts o'tappiisinna.

20 Ki ikõnau'yiau, ki itoku'yiau: ki mat'siměstsiu pi'nikěsts itstsi'ists na'tsikoputtuyi isksimmatūk'iissokaiists.

21 Ki anniks'isk au'yixk nīsitsi' omūk'sikepippix nin'ax, ki akex, ki pokax'.

22 Ki Jesus eikak'imatsiuax otūs'ksinimatsax mõk'it'sūppopisax akh'iosatsis, mõkotom'apūmmosax, ot sakiaiis'tūpskoōsaie otappiisinnā.

23 Ki otsis'tūpskoōsax otappiisinnā, itsitamisso' nitum'mo mõkatsimoiikasi; ki otautūkussi itsittau'piu.

24 Ki akh'iosatsis ai'itūtsikioo, ki ipawkh'paikimskawp: tūk'ka, umut'totsūppopi.

25 Ki nīssoo'yi iskska'tūksinni koku'yi Jesus itsitappo'ax, omūk'sikimi itokh'itauauōkau.

26 Ki otūs'ksinimatsax otsinno'ossauaie umuttokhitauau'okani omūk'sikimi, ap'aitsitaiu, ki an'iau, Sta'awina; ki oko'pusuai itokum'iau.

27 Ki Jesus kaiip'sitsīpsatsiuax, ki an'iu, Ōkh'sitūkkik; nitam'i; Piniko'puk.

28 Ki Peter nokūt'ānistsiuāie, Nin'a kūm'āmieniki ani'kit ksěsto'a nõk'itotosi nõk'itsitūpauauōkasi omūk'sikimi.

29 Ki an'iu, Puk'siput. Ki Peter otinnīsa'atossi akh'iosatsis, itokh'itauauōkau omūk'sikimi mõk'itapposi Jesus.

30 Ki otsin'is'si eik'sopuyi, itsiko'pum: ki otamütüp'süppopiisi omük'sikimi ita'sainie-puyiu, ki au'aniu Nin'a, Kõmotse'piokit.

31 Ki Jesus itüp'sauksikins'tsakiuaie ki its-ën'uaie, ki an'istsiuaie, ksësto'a enükaumai'tükkiua, kumauk'saietük kiks?

32 Otsito'tosau akh'iosatsis, itsiksist'sopu.

33 Anniks'isk itsüp'popixk akh'iosatsis ito-to'iauaie ki atsimmim'miauaie ki an'iau, E'mümi kitam'i Ap'istotok'iuã okku'i.

34 Ki otau'pümmossau, itoto'iau Gennesaret istau'össini.

35 Ki annim'istsin'ax, ots'ksinnoössau, itüp'skükiua kõnüs'ksökkum sa'akapotsi, ki itotsip'iauaie ikõnai'oktokosix:

36 Ki au'kõmõnistsiuaie (Jesus) mõkskaks'ixenısax oso'kõsim itssain'ikaists: ki mau-ists'eipi kaien'imix ün'nineetsimi sokap'okut-totoax.

CHAPTER XV.

AI'SĪNAKIX ki Pharisees, Jerusalem istsi-tappimix otsit'totaakax Jesus, ki an'iau,

2 Tsan'istapiuats umut'ün'istüpaipixipiau ük-aitappix otün'issu aiauešts? oyis'sax ke'tan, matüsts'imiu'ax.

3 Noküt'an'istsiuax ku'maukan'istüpaipixip-uaiıks Ap'istotokiuã otse'poawsinni kõk'sat-sisuai kiks's'tapün'issuai?

4 Ap'istotokiuã an'iu, atsimmim'mısau kın'-a ki kiks's'ta; ki, annök' ai'pakosinikuyiuök un'ni ki oks's'tsi, unnian'istse'insã.

5 Ki kitan'ipuu annök' an'istsiuök un'ni ki oksis'tsi, kotük'sinaie, kitak'ototokuinani pi nēs to'a,

6 Ki küt'atsim mimmiauax un'ni ki oksis'tsi, *pai'o'toau*. Kitse'poawsuauēsts kumut'sai epumap'istutsipaie Ap'istotokuia otse'poawsin.

7 Kitsiksīs'tapokōm motsi tappiansuai! Esaias prophet kit'sokapenūpanikoau, ki an'iu,

8 Am'ox matap'pix nimut'astokokiau mau'ēsts, ki nimut'atsim mimmokiau oto'ūniuauēsts: ki u'skēttsi pōppuauēsts nitsip'piokokiēsts.

9 Nitsiksīs'tapatsim mimmokiau, ök'au maitsipists ät'suai isksin imats'iauax nın'ax otan'ipuauēsts.

10 Ki nan'nikōttsiuax o'tappiisinna ki an'istsiuax, Okh'tok, ki sokap'okhtok;

11 Annik' itsüp'popiik ma oi'i matokap'istotok'atsaie nın'aii; annik' sūk'siik ma oi'i itokap'istutu yiu'aie nın'aii.

12 Ki otūksinimats'ax otsitota'akax ki otan'ikax kiküt'ūksinipa Pharisees otsis'küksau otokh'tsisau annik' e po'awsinik?

13 Ki noküt'ūniu, kōnai'sūpipumanists Nin'a spots'im oküt'taisūpipumat top'istsi ak'sūskōpattopiēsts.

14 Amau'patokau; naps'tsi otūppin nūkiau naps'tsiox. Ki naps'tsiuā ätūppin'nūssi naps'tsi'i, atūn'iaksinni akai'akitsūpopiiau.

15 Peter itūman'istsiuaiie, nokksinim'atsokinan am'om parable.

16 Ki Jesus an'iu, kikūttaisakiaisau aiokhtsimipiuaua?

17 Kiküttaisauaiokhtsimipuaua, annik' it-süp'opiik maoi'i, itüp'süppopiu mo'koanni ki ipsai'piosop?

18 Ki annists'isk itsüks'isk maoi'i u'skëttsipöppi itsüks'iax; ki itokap'istutuyiauaie nïn'aii.

19 U'skëttsipöppi itsüks'ësts sauum'itsitsitanists, inik'sists, auök'otanists kõmos'ists, is-tüp'saiepïtsin ni, atauñ'issists;

20 Am'ostsk itokap'istutuyiauaie nïn'ai'i; ki maks'oyissi otsauomüs'tsimïssi matokapistutuyiuats nïn'aii.

21 Jesus itümistüpa'atomaie, ki Tyre ki Sidon istssoots'ists itsitap'po.

22 Ki sat'sit, Canaan ista'ke itsux'iu annists'isk issoots'istsk, ki itasaine'poattsiaie, ki an'iu, Kim'okit Nin'a, David okku'i! nitün'na eiko'ksistutoau maka'pistaaw.

23 Ki matsitsitsipsattsiaie. Ki otüs'ksinïmatsax otsitota'akax ki otau'kõmõnikax ki an'iax Ûnnistüp'skõs; nitüksauasaine'põkïnan.

24 Ki noküt'anistsiuax, nikak'itüpskoko Israeli istat'stanix emük'ikïnaiix.

25 Otsitümitota'akaie ki otatsim'mïmmokaie, ki an'iu, Nin'a Spum'mokit!

26 Ki noküt'anistsiaie, matõkhsiu'ats mõk'otsïssi pokax otsau'õsin oaii mõkitüp'apïxisësts imitax'.

27 Ki (*ake'uä*) an'iu, E'münüu, Nin'a; ki imitax' au'attomiau pinikësts innïssi'ists otsin'aimoauai otsitau'yipiaie.

28 Jesus itümok'anistsiaie, Ake', omük'o kïtau mai'tüksin ni: Ûnnianistsits'tsis kitsitsi-

tatopi. Ki otŭn'ni ikuttotoai'inai annik' itai'-ksistsikumiofik.

29 Ki Jesus itsis'tŭpaatomaie annim', ki itast'toto Galilee istomŭk'sikimi; ki ita'misso nitum'mo ki itau'piu annim'.

30 Ki akai'tappix otsito'taakax, ki ipokom'iauaax ŭs'tsekaiix, naps'tsix, kŭttaiai'puyix, iko'mŭksix, ki akaiem'ix stsik'ix ki Jesus okŏt'sists itsin'apiksistsiauaax; ki ikut'tutuyiuax:

31 Ki kŏnai'tappix ek'skaie tŭkkiau, otsinno'ossauax kŭttaiai'puyix otse'puyissax, ki iko'mŭksix otokut'totoŏsax, ki ŭs'tsekaiix otauau'ŏkŏsax, ki naps'tsix otsaps'ax: ki ŭs'tsakŏttsiau Israel istap'istotoki.

32 Jesus itŭm'in'nikŏttsiuax otŭksin'imats'ax, ki an'iu, nitai'kimaiau o'tappiisinna nikoks'kai ksistsiku'ists nitopokau'pimokiau, ki matokoyiu'axau: ki ni mat'aksistŭpskoauaxau otau'notssau ŏskakŭmitseni'au moksoku'i.

33 Ki otŭksin'imatsax an'istsiauaie Tse'ma nŏkitotsipinan'a ke'tani manisto'mŭkopiau mŏk'otokušests o'tappiisinna?

34 Ki Jesus an'istsiuax, Tsanetso'a ke'tanists kitsinan'oauests? Ki an'iau, Ikit'sikaiiau, ki unna'tosimi inŭk'umix.

35 Ki an'istsiuax o'tappiisinna, ksŏk'kum mŏkittopasax'ax.

36 Ki mat'simests ikit'sikaiests ke'tanists ki mammix', ki a'tsimoiikau, ki a'minotsimests, ki ikotsiuax otŭksin'imats'ax, ki ŭksin'imats'ax ikotsiu'ax o'tappiisinna.

37 Ki ikŏnau'yiau, ki ikuyi'au; ki mat'

sīmiau pinikēsts itskim'iauēsts ikīt'sikaii is-
ksīm ma tūk'iso kaiīsts itui'tsīsts.

38 Anniks'isk au'yixk nīssoyīm'i omūk'sike-
pīppix nīn'ax, ki akex, ki pokai.

39 Ki itsīs'tūpskuyiu o'tappiisīn'na, ki it-
sīt'sūppopiu akh'iosatsīs, ki ito'to Magdala
īstssootsīsts'i.

CHAPTER XVI.

PHARISEES ki Saducees ipok'itotoiau ki
as'saksksīn nu yiau aie, ai'puīnūmiau mōkan-
īs'tsīn nomoōsax spots'im īstap'stosīn ni.

2 Nokūt'anītsiuax, au tūkkus'si, kitan'ipu-
au ak'etameksītsīku; āmawk'īssoksītsīku-
īsts.

3 Ki ksīskūnna'tūn nīssi, ak'akapīksītsīku
annok'ksītsīkui, amawk'īssoksītsīkuīsts ki
īkīkīn'inatsiu. Kitsīksīs'tapokōmotsitappian-
suai! kitokot'ainipuu assoksis'tsīkuīsts o-
stokso'auēsts; ki kimatokot'ainipuu annīsts'-
īsk ksītsīku'īstsk īstap'stosīsts.

4 Otsauum'itsitappiisīn'na ki otau'ōkotai-
tappiisīn'na ap'satsīmiau apsto'sīn ni; ki mat-
akokotau'axau apsto'sīn ni; prophet Jonas ot-
ap'stosīn ni akokotauaie'. Ki skītsiu'ax ki its-
īs'tapu.

5 Ki otūs'ksīnīmatsax otau'pūmmosau
pakht'sesaiīksīnīmīau mōk'a tūksau ke'tani.

6 Jesus itūm'anītsiuax Mokōk'ik ki isks-
kats'īk Pharisees ki Saducees ītsī'kopūtsketat-
sīsau.

7 Ki ai'sītsīpsattseiau, ki an'iau, nīmatots-
ipīnan'a ke'tani,

8 Jesus otsinno'šax, an'istsiuax, Inük'au-maitükkix, ku mauk'sitsipsättseipua aisks, kit-sauo'tüksuai ke'tani?

9 Kiküt'taisakiaisau okhtsimipua aua, kiküt-taisau üksinipua nšito'müksikepippix matap'pix istsišittu'ists ke'tanists, ki tsanetso'ă kitots'ipua aësts isksim matük'isokaiists?

10 Nštoyim'i omük'sikepippix matap'pix istokitsikaists ke'tanists ki tsanetso'ă kitots'ipua aësts isksim matük'isokaiists?

11 Kumauk'staiokhtsimipua aisks kimat'sitsipsattopua u'ats ke'tani, kők iskskatsissuai Pharisees ki Saducees istsi'koputsketatsisau?

12 Itüm'isksinimiau matsemiu'atsax möks-iskatsisaie ke'tani istsi'koputsketatsis, ki ai-semiuax möks'iskatsisaie Pharisees ki Saducees ots'ksinimats'tüksuai ax.

13 Jesus otsito'tosi Cesarea Philippi, ai'süppoötse sattsiuax otüksinimats'ax, Tsa ani-u'axau matap'pi nesto'a nin'au okku'i nök'üm-si?

14 Ki an'iau, stsik'ix John Baptist: stsik'ix, Elias: ki stsik'ix, Jeremias, ki stsik'ă prophet.

15 An'istsiuax Tsa kitak'anipua nök'üm-si?

16 Ki Simon Peter noküt'anistsiu aie ksęsto'ăkauk Christ, Ap'istotokiuă ipai'tappiiuük okku'i.

17 Jesus noküt'anistsiu aie kitatsim'si, Simon BarJonas. Ik'sisakuyi ki aa'püni kimat'üksinimatsok'astsau: nin'a spots'im *kitusksinimats'ok*.

18 Ki kita'atanisto, ksęsto'akauk Peter, ki am'om ok'otoküm nitak'ittokhitokoška

church; ki Hades istokh'sepistanists matakatsiu'atsaie.

19 Ki kitai'akokoto spots'im istsin'naiisinni itotai'kauaipixixtukiopi; ksök'kum kitai'akomianistomopipi, spots'im ak'itomopipo; ksök'kum kitai'akomianistapotsippi spots'im ak'itapotsip.

20 Itüm'anistsiuax otüsksin'imats'ax mökstaitsinnikoösax'aie os'o'i otüm'si Jesus Christ.

21 Annik' Jesus itaumütüp'anistsinnomoyiuax otüsksin'imats'ax manistakittappopi Jerusalem, manistaks'ipuinaistoto'awpiauaie omüx'imix ki omük'atoiapiekuax ki ai'sinakix, ki manistaks'enitawpiauaie, manistaks'ipuauistotoawpiauaie nioks'kai ksistsikui.

22 Peter itüm'o'toyiu aie, ki aumütüp'sitsipsattsiauaie, ki an'iu, Nin'a kökünistsip'piokosi; matakittotstsiu'ats ksësto'a.

23 Ki itapotükau'aie, ki an'istsiu aie Peter apüt'tokokit, Satan; kök'kïtstsskïmsküki; kimatsskümüau'ats Ap'ïstotokiüã kitsksska'tüksists annom' ksök'kum.

24 Itümanistsiuax otüsksin'imats'ax Isttsi'ki matap'pi inakopokiu o'össi nësto'a, ünnianist'auütsikimatsistotos, ki ünnianist to'tsis otuai'staksinni, ki ünnianistopokiuos nësto'a.

25 Annök'aiakitsikömotsepiosiuök opai'tappiisinni, akatstomaie': ki annök' itai'akatstomök opai'tappiisinni, nëstoi umutak'atstomaie, ai'akonimaie.

26 Tsanetso'ã matap'pi ak'okuiistüpasokuiim'ats minan'attüssi kõnüs'ksök'kum, ki atsto'si

otsipai'tappiisinni? Awx'a otai'ak okotawpiae opai'tappiisinni?

27 Nin'au okku'i akototo'yinaie Un'ni ots'tsapinasinni ki oto'tokatatsix akopokiuo'iax, ki kōnai'tappix manistsi'piēsts otap'otūksuauēsts ak'ūnistokotsiuax.

28 Kitau'mūnistopuau stsik'ix annom' itai'pu yiau, matak sattotsim'axau eino'sinni otsauomai'noōsau nīn'au okku'i otsin'ai puksi pusi mōks'inaiisi.

CHAPTER XVII.

OTAKSIUO'ĒSTS nauyi ksistsikuists Jesus mat'toyiuax. Peter, James, ki John o-skūn', ki itūnistūp'ip'iuax spitummo.

2 Ki otsakiainoōsauaie it'oketsistūmiinai; ki ostoksis'i ikkūn'natsiu aie manist'ikkūnnasuyipi nato'si, ki otsistotos'ists ksix'inatsiēsts manisti'ksix inatspi ksistsikui.

3 Ki sat'sit, itsina'kuaiēmiau Moses ki Elias, ki ai'sitsīpsat'siauaie.

4 Peter itūm'anistsiu aie Jesus, Nin'ā, ōkh'siu annom' nōk'it tau pi sinan: ōkh'sitūkie-niki, nōkapis tutsišin-an annom' nioks'kai api'manists; tuks'kaii kōksinan'attosi, ki tūks'kaii Moses mōksinan'attosi, ki tuks'kaii Elias mōk sinanattosi.

5 Otsakiai'pu yissi, sat'sit ikkūn'aisoksis-tsikuyi ituyi'kūnakoai au: ki sat'sit, epo'awsin ni itots'tsiu assoksis'tsikui, ki an'iu, Am'ō nitūk'omimokos nitsekōkh'sim mau; okh'tok.

6 Ki ūksin'ımats'ax otokh'tsıs au aie itopi'iau ostokso'au əsts, ki eks'kai kopum iau.

7 Ki Jesus ito'to, ki itsix en'iuax, ki an'iu, Nipu auk', ki piniko'puk.

8 Ki ot'supsau matsın nu yiau'ax au matapix, kaks'ın nu yiau Jesus.

9 Ki nitum'moyi otsın ıssat'tosau, Jesus itsem'iuax, ki an'iu, Pinanıs'tok matap'pi kitsın ip'uau əsts, Nın'au okku'i otsau omət'sipu ausi eınsın'ni.

10 Ki ot'ūs'ksin'ımatsax aisüppoəttse sat tsi-
au aie, ki an'iau, mauk'au aniıskıxau ai'sınak-
ix ak'otomoto Elias?

11 Ki Jesus nok'üt'anıstsiuax, E'mün-
iu, Elias ak'otomoto, ki akokönau'kömotto-
tom.

12 Ki kitan'ıstopuau, Elias ūk'auto, ki
matsksın nu yiau'ax au aie ki nitsıs'tu tu yiau-
aie manıstüp'stapi au. Nəto'yi ak'ünıstai'pu-
ınattsi au aie Nın'au okku'i.

13 Itüm'ısksin'ımiau ūksin'ımats'ax u mut-
ai'sitsıpsi John Baptist.

14 Otsito'tosau o'tappiısın'na, nın'aıi otsi-
to'taakaie itsito'topıstuk sısanopıınaie, ki
an'iu,

15 Nın'a kım'ıs noko'a; au'atusınau ki
eks'ipuınüm: ai'kapitsuiopiu ıtsii ki ai'kap-
itsuiopiu okke'.

16 Ki nitsitotsip'iaiau aie kīt ūksin'ımats'-
ax ki matokotokutto tu yiauax au aie.

17 Jesus itüm'āniu, o'sau omaıtükkesınna ki
otapok'apıtappiısınna! Tsanetso'a kitak o-
pok au'pimopa? Tsanetso'a kitak'itsitatto-
pu au a? Puksi pı'potokık.

18 Ki Jesus se itsip' sattsuiaie sau um' itsistaaw; ki itsüksiinai; ki annik' pokau' ikut'totoau.

19 Ūksin' inats' ax itüm' itotoiauaie Jesus ki an' iau, nu mauk' sau okotsa tūppi ksistūn an?

20 Ki Jesus an' istsiuax, Kitsau omai' tūksinni: kitau' mūn istopuau, ke mūk' enūk otsissi kitau mai' tukšinni, man' ist' omūkopi mustard itotai' sūpipumauopi kitakokot'an istop am'om netum' moyi ōk' ūm istūpotosi omim', ki ak' itūpitsiu; ki matak itsstipa kikūt' taakokotsistutsipu ai.

21 Am' oi ūn an' istap' pi matom ai' sūxiuats sai its' tsisiau a' tsimoiikani ki sau au' yisinni.

22 Ki otsa' ki itaup' issau Galilee, Jesus an' istsiuax, Nin' au okku' i ak' okotau matap' pi ix:

23 Ki aks' inittsiauaie, ki nioks' kasi ksistiku' ist, ak' ūtsitsipua' atsau. Ki eks' ka ikikin' etūk kiau.

24 Ki otsitto' tosau Capernaum, an niks' iskau' tuyixk mix' kim, itoto' iau Peter, ki an' iau, kūt tomisau aipcnitau' ats kitsin' aim?

25 An' iu, A, ki otsip' is' si nap' ioyis Jesus itom sipsattsuiaie, ki an' iu Tsa kitsta' pa, Simon? Tūk ka' au' tuyiua mix' kim ksōk kum istšn' ax? Otau ūt' okosix, ki pie' tappix?

26 Peter an' istsiuaie, Pie' tappix. Jesus an' istsiuaie, o' kosoau ax matak otūm aiponitau' atsax.

27 Ki, nōkstaisau' kosatsōsau is' tūpuk omūk' sikimi, ki sua' piksistšis amik' atsšis, ki mammi kitotom' omikani mattos'; ki pakui' in' ainiki kitak' okonoau mix' kim: annōk' mattos', ki ko' tsisau, kitak' siponitan uni.

CHAPTER XVIII.

A NNIK' ot ūksin imats' ax itoto' iau Jesus ki an' iau, Tūkka' mīstūp omūk sīm' a spots' im istsin' nai sin ni ?

2 Ki Jesus itsin' ikōttsiu aie inūk' sipoka ki itūt' siki potoyiu ax.

3 Ki an' iu, kitau' mūn isto pu au saii sau' aitsinoeniki, ki saie' tuman ist sin oeniki inūk' sipokax, kimatak sipi' pu au a spots' im istsin' nait sin ni.

4 Annök' aks' inūk sipoka istu tosiu ök manist' inūkstsīmipi am' o pokai' i, itsis' tūp omūksim spots' im istsin nait sin ni.

5 Ki annök' ak' autuyiu ök tuks' kai inūk' sipokai isto tosi isk, nēsto' i nitau' tok.

6 Ki annök' istsskīm' skūkiats' iu ök tuks' kūmi anniks' isk inūk' sipokax nitau' maitokixk, ökh' siu pikiak' iok otoki kīn' attossaie, ki inets' issi omūk' sikimi.

7 Istsskīm' skūk sin ni it' okapiu ksök kum, Istsskīm' skūksists ak' itoto iau; ki annök' nīn' au ök paiuk' sipip potom ök istsskīm' skūk sin ni, aks' ksīn im aie maka' pi!

8 Ūn' nikaie kotsis' ki koköt' si istsskīm' skūkiats' otseniki au, köksin it' au, ki mīs' tūp apiksistai au: itökh' siu kök' kitsipissi opai' tappiisīn ni köks' istsekaiisi ki kök' opok öksi, kökstaitūp' apix ik ösi kūt tai ai a punstsiu asi ki kitai' akokötsists ki kitai' akotsists.

9 Ki koöps' pi istsskīm' skūkiats otseniki, sau au' tos, ki mīs' tūp apiksistsis: itökh' siu

kõk' kitsi pïssi o pai' tappiisïni tuks'kùm mo-
õps' pa; kõk staitüp' apix ikosi küt'tai aia puns-
tsiu asi, ki kitaiak o õps pix.

10 Mokõk'ik kõk'stauksïstoto awsi tuks'-
kumã am'oksk inüks'tsimix: kitan'ïst opu-
au spots'im ototokata tsu au ax üsk'ska tsim-
iau Nin'a ostoksï'saie spotsim otsitau'pipi

11 Nin'au okkui ito'to mõk itsikõmots'e'pi-
õsaie annõk' at'stauõk.

12 Tsa kitüs'tapuau? Nin'au minan'attüssi
kepïp'pi emük'ikïn ax ki tuks'kümü itün'is'ta-
pu, küt'tom isau üsk'itsïmiu'ax au piksïp'pi pik-
sï'koputsi, ki küt'tom isau aitappo'ats netum'-
moïsts, ki küt'tom isau apsüm miuats annõk' nit-
tÿppu'õk?

13 Ki iküm'okonoõssaie, kitau'mün'ïst opu-
au man'ïstse'tametükkipi ax piksïp'pi piksï'ko-
putsi otsai'is'tap us ax its'is'tÿpskai e tame tükki-
u annõk' ikon'im au õk.

14 Neto'i omat'sitsitanats Kin'ã spots'im
tuks'kümü anniks'isk inÿx'tsimixk mõk'sai ina-
ku ai'issau.

15 Stsik'i, kumu'pappiipi sau o'kõmots'ïsto-
totseniki, matan'ïstsis otsau o'kõmotsitappi-
sïni, ksës'to'a ki osto'i nam'ïst tappiik; okh'-
totseniki kitse'motsau kumu'pappiipi.

16 Ki sau okh'totseniki, tuks'kùm tsõk tau
na'tokumix pokitappom isau, kõn ai'poawsïsts
mõks'eikosau, otokh'tsïsau natsitappix, tsok tau
ni oks'kai tappix.

17 Ki sau okh'to'usax, an'ïstsis'church: ki
sau õkh'tsïssi church, ün'ni an'ïst's'is sai'e tükkiu-
ã ki publican.

18 Kitau'mün'ïst opuau, kitsit'ai ipipi ksõk'-

kum, ak itai pip spots'im: ki kitsit a potsip pi ksök kum, ak ütsit a potsip spots'im.

19 Kimat'an istopu au, netum'an ist si tsitainoainiki kitak'au köm öni suai, Nin'a spots'im aks'istu to moyiu axaie.

20 Natokümi tsoktau ni oks'kümi nitsin'ikösim itsitomo'ouapi nit'sitaitütsiki au pi.

21 Peter itümitotoaie, ki an'istsiu aie, Tsanetso'awtau numu'pappiipa nöksau um itsistu tu yissi, ki nöks'ksin no össi? ak okit sikai asts?

22 Jesus an'istsiu aie, Kimatan istopa ikit'sikai ests, ikitsikipui ests ikit'sikai ests.

23 Spots'im istsin'nai isin ni nitum'an istsiu omüx'ina annök' ak'okök itsimai au ök otsitappim'ix.

24 Ki ot au'müt üpükstükki si tuks'kümi ot'sit to tsippotok aie, ke'pi omük'si ke pippoyi mix'kimix otai'ak okoto pixaie.

25 Otsai'itsstissi mökoko tösai'e, Otsin'aim an'iinaie mök'apikosaie, ki otokem'an ki okosix ki otoköna'nan ist, ki mök otoku'yisax mïx'kimix.

26 Otsitappimi itopistuksisa no'piinaie ki atsimmim m'inaie ki an'iinaie Nin'a, pinane'tükkit ki kitaksüpan is'tsokoto.

27 Ki annök' matap'piu ök otsin'aim kaiim'iu aie ki pai o'toyiu aie ki ünnim iks'ksin nu yiu aie.

28 Ki neto'ök matap'piu ök süx'iu, ki tukskümi'itopok'apotükkimix ikon'oyiu aie otai'ak okok'isk kepip'pii a'punasainix; ki een'iu aie, ki paiu'tsin iu aie ki an'iu, Ponitat' kitai'ak okok ipix.

29 Ki ot opok apotükkim'i itopistuksisa no-

piinaie, ki aukõm'õnistsiu aie, ki an'iu, pin-
ane'tük kit ki kitaksüpanistsokoto.

30 Ki matõkhsitük kiu'ats; ki itappo' ki i-
tsipsts'ta piksistsiu aie itai'okiakiopi, otsau om-
aisüpan is tsi pon ita saie mõk staisük saie.

31 Otopok'apotük kimix otsin'is'sax eks'ka-
ikikinetük kiau, ki ito'toiau, ki otsin'aimoau-
ai aiitsiniku yiauešts.

32 Ki otsin'aim otsin'nikõttossaie, an'istsiu-
aie, Sauum'itapotük kiuä, kitai'akokok ipix
kitsin'omo kitan'ikipi:

33 Kanis'tsikimopi kumauk'sauanistsikim-
aisks kitopokap'otük kimokä?

34 Ki otsin'aim istse'tük ki'inai, ki itsitüp-
umüts'kaiuaie pu'inaitappix otsauomai'süppi-
ponitassaie.

35 Neto'i Nin'a spots'im kitak'anistotok o-
au saisin'iminoainiki ku'skëtsipõpuauēšts
kumut'aukimau puai kumu'pappi ipix.

CHAPTER XIX.

KI Jesus annists'isk epo'awsists otaiksiu'at-
tosēšts Galilee itsistüpa'atomaie, ki Judæa
istssoots'ists, Jordan mis'taputsim, itoto':

2 Ki akai'tappix ipokiuo'iauaie; ki annim'
ikut'to toyiax.

3 Pharisees itoto'iauaie, ki as'saksksinnuyi-
auaie ki an'istsiauaie, õkhsiu'ats nin'au kõn-
ai'nük ün istapists mõk'an istüpskoõsaie oto-
kem'an?

4 Ki noküt'anistsiuax kikütanistop'ats

sinak'sin, annök istsitsap'istu tu yiu ök ax ap'-
istu tu yiu ax nin'au ki ake'u.

5 Ün'nikaie nin'au itai'ak skitsiu ax un'ni
ki oksis'tsi, ki ai'ak ük omimmiu otokem'an:
ki ak itum'an istok si sa kum iau.

6 Ün'nikaie matsisto küm'ax au, itse'tum an-
istok si sa kum iau. Ap'istotok iua ot si po'to-
topists, pinits'tsis matap'pi mök ai'ake to to-
ests.

7 An'istsiauaie, mauk'anii Moses ök'oko-
tösi sinak'sin, ki ök'ün istüp'sko awsi?

8 An'istsiu ax Moses, kumut'si potomok o au
kitsé'us skët tsi pöppi su ai, kök ot ün istüp'sko ös-
su ai kotokem'an o au ax; ki istsitsi'i matüt ün-
istsiu'ats.

9 Ki kitan isto pu au annök' ak ün istüp'sku-
yiu ök otokem'an, sau au ök otasaie, ki otai'ka-
okemaitai stsik'i itau'ök ot au: ki annök' i-
kem'at tau ök itüp'sko au ök, itau'ök ot au.

10 Ot üksin matsax an'istsiauaie Ün nian-
ists'issau nin'au ki otokem'an, matökhsiu'ats
mök'okemi.

11 Ki an'istsiu ax kõnai'tappix matokot'-
otsimaxaie annik' epo'aw sinik, anniks'isk i-
ko'taxk nitotsim iauaie.

12 Ittsi'i iuai'itax itsipo'kai iau; ki stsik'-
ix matappix iuai'itsiaua x, ki stsik'ix iuai'it-
astotosiau, Spots'im istsinnaisinni umut'u ai-
itastospiau. Annök' ikot'totsim ök ün nian-
istots'isaie.

13 Inük'sipokax itotsipoto ai mök ittokhit-
sikins'tsak sax, ki mökitatsim oiikasi: ki üs-
ksin mats'ax an'istsiaua x un nai'e.

14 Ki Jesus an'iu, Pokitsim'mok au inük'si-

pokax ki pinan'is'tokau nökstai'puksi paai'sau. Ün'nian'istaps'iau spots'im istšn'nai'sin ni.

15 Ki itokhitsikšns'tsakiuax, ki its'is'tüpaatomaie.

16 Ki, süppit, tuks'kümi itsitotoi'inaie ki an'iu, Ökhs'in'ai, tsan'istap'iu a nök'ökhs'istutsipi, nökokuinan'si üsk'sipaitappiis'n ni?

17 Ki an'istsiu'ae, Kumauk'ai ni kük'iks ökh'si? Matütsitsipa ökhsi, ni tuks'kümi, Ap'istotokiuš itökh'siu: makitsipim'eniki opai'tappiis'n ni, sat'sitests okök'itsiman'ists.

18 An'istsiu'ae Tsistsim'ä? Jesus an'iu, kimataksenik'ipa, kimatakau'ökotapa, kimataksikömos'pa, kimatak'itüp'saie pitspa.

19 Ükomim'mišau kin'a ki kiks's'ta; ki, kitak'an'istükomim'au kitopokau'pimau kan'istük'omim'ospi.

20 Man'iköppi an'istsiu'ae. nito kön'üs'sat-sipiau am'ostsk nitsök'umapiisi. Tsan'istap'iu a niküt'tom'üssatsipi?

21 Jesus an'istsiu'ae mak süpan'is'tšiminiki matap'iköttoat kitsinan'ipi ki ko'tšisau kim'atapsix, ki kitak'okuinani treasure spots'im: ki puk'siput, pokiuot' n'esto'a.

22 Ki man'iköppi otokh'tšim'si annik'epo'awsin'ik, its'ikik'in'i istapu: tük'ka ek'akauoi otsinan'ists.

23 Jesus itüm'an'istsiu'ax ot'üsksin'imats'ax, kitau'mün'istopu'au, ako'tsapsiuš ak'skotoitsipim spots'im istšn'nai'sin ni.

24 Ki kimat'an'istopu'au aks'istüpiksists papiu' camel mökotsisüppokšux atünau'ksis istakün'ikai, ki matak'siksists papiu'ats ako'tsapsiuš mök'itsip'si spots'im istšn'nai'sin ni.

25 Ot ũsksin imatsax otoh'tsim sax ek'skai-
etŭkkiau, ki an'iau, Tŭkka' akokotsikŏmots-
e'piau?

26 Ki Jesus ũ'sŭmmiu ax, ki an'istsiu ax
matap'pix matokotsistutsim'ax au; Ap'isto-
tokiuă ikotokŏn'ap'istutsim'ests.

27 Peter itŭm'an'istsiu aie, sat'sit, nitokŏn ũs-
skipinan ki nitopokiu o'pĭnan ksęsto'a. Tsa
nitakan'istokui nan'ipĭnan?

28 Ki Jesus an'istsiu ax, kitau'mŭn'istopu au,
ksęsto'au kitopokiu o'pu au nesto'a, Nĭn'au ok-
kui otak'it tokhit tau pĭssi ots'tsapĭnaiso'pŏtsis,
ksęsto'au kitak'it tokhit tau pipu au na'tsikoput-
tuyists asso'pŏtsists kŏk'itokŏk'itsimattosau
Israel'ists'istsikoputsix matap'pix.

29 Ki anniks'isk skĭm'ixk oko'auęsts, ki
anniks'isk skĭts'ixk umu'pappiipu au ax ki ot'-
akemo au ax ki un'o au ax, ki oksist'o au ax ki
otokem'ano au ax ki o'koso au ax, kiotsin'sim-
mano au ax, nęsto'i itskĭm'iauęsts, kepĭp'pi ak'-
okuyiau, ki akokui nan'attomiau ũsk'sipaitap-
piisĭni.

30 Ki akai'tappix matom'six ak'sako'issiu-
au, ki sako'issix ak'otomsiau.

CHAPTER XX.

SPOTS'IM'istsin'naiisĭni netoi'nitsiu nĭn'-
au, nap'ioyis'istsin'aim, annŏk kŏk'kŏni-
suxiuŏk mŏk'an'istosip'au tŭkkix, mŏkapoto-
moyisax otsin'simman.

2 Ki ŏkh'situkisax mŏk'okuyisax tuks'kai
ksĭstsikui tŭks'kŭmi apŭn'asaini itŭp'skuyui-
ax otsin'simmani.

3 Ki nioks'kaii itai'ksistsikumio pi mat'suxiu, ki stsik'ix nan'nyiuax nam'itai pu yiax itau'pumi op i,

4 Ki an'istsiuax noköt'sitap poak insim'man, ki moköm'otsissi kitak'okotopuau, ki itap po'iau,

5 Nau'yi itai'ksistsikumio pi, ki piksu'yi itai'ksistukumio pi, mat'suxiu, ki netoi' mat'anistsiu.

6 Ki nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumio pi, itsux'iu ki ikon'oyiuax stsik'ix nam'itai pu yix, ki an'istsiuax kõnai'ksistsikuyi kumaukai'am itaipu isks annom'?

7 An'istsiauaie mats'itsstipa matap'pi nõk'anikinan. An'istsiuax, Noköt'sitap poak insim'man; ki moköm'otsissi kitak'oku inani puau.

8 Ki autük kus'si, insim'man istsin'aim an'istsiauaie otap'otomoki, nini köt'sisau ap' autük kix, ki kotsisau saiak'in osattapi au, matom'okotsisau sako'issix, ki tüm'okotsisau matom'six.

9 Ki isto to'sau nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumio pi itaumütüp'apotük kix, kõnai'inax ikõno'kuyiau apün'asaini.

10 Ki matom'six isto'sau, us'tai au mökoku'yisauaie stsik'i; ki ikõno'kuyiau apün'asaini.

11 Ki otoku'yisauaie, itüpaukap'e poawtsiauaie nap'ioyis istökhsin'ai,

12 Ki an'iau, anniks'isk sako'isixk nituk'skau itai'ksistsikumio pi itapotük kiau, ki kan istokotai au kan ist'okoki pinan ki ksistsiku'i istisiks'itutsissin ni nitap'au tük kipi nan.

13 Ki an'istsiauaie tuks'kümi, Napi'a, ki-

mat'om aikim atsisto to pa: kiküt'tom ai ökhsi-
tükkipa tuks'kümi apün'asaini?

14 Matsit' kitsinan' ki mäs'taput; nitak'an-
istokotau am'o sako'issiu kan ist'okotopi.

15 Küt'tom ökhsiuats nitsi nan' nan'istsitsi-
tapi nök'an'istuts'issi? Küt'au kapiu'ats ko-
öps'pi, mök'ökhs'issi nitsinan'?

16 Ki sako'issix akotom'siau, ki matom'six
ak'sako'issiau; tükka akaiëm'ix ni'niköttai-
au, ki un'natosimix mat'toai au.

17 Ki Jesus otsitü pam'issosi Jerusalem, na'-
tsiko puttsix otüs'ksin'imatsax itün'istüp'ip'i-
ikax, ki an'istsiuax,

18 Sat'sit ai tüpam'issau'op Jerusalem, ki
nün'au okku'i akitüpomüts'kau omük'a toiap-
iekuax ki ai'sinakix, ki akün'istokök'itsimüt'-
tsiiau aie möks'einsaie.

19 Ki akütsitüp'omütskau Gentiles mökit-
apap'isto to össau aie, ki mök'its'tipis'os sau aie,
ki mök'au ai'stösau aie; ots oks'kai ksistsi kusi
ak'ütsip'au.

20 Zebedee oku'ix oksis'to au ai ipok'itoto-
miau ax oku'ix, ki atsimmim'miau aie, ki au'-
kömön'istsiau aie tuks'kai.

21 Ki an'istsiu aie, Tsa kan'istsitsi tapa?
An'istsiu aie, Anit am'ox nitai'akokos'ix mök-
ittau pisau kitsin'naiisinni, tuks'küma netots'-
i, ki tuks'küma e'aksisau otsi.

22 Jesus an'iu, kimatsksinip'uaua kitau'-
kömön'ikipuai, Kiküt'ai akokotsimip'au an-
nök' kos'ök' ni mutai'aksimipük? Kiküt'ai-
akokotüs'tapin'ük'ip'au üsta'pin'üksinni ni-
mutai'ak'üstapin'ük'ipi? An'istsiu aie, nitok-
kot'ün'istspin'an.

23 An'istsiu ax kitak' ūtsīm ipu au no'kosā, ki kitak' ūstapīn ūkipu au ūsta'pīn ūksīn ni nimut'ak ūstapīn ūkī ipī; ki nimatsinan ēstsau kōkoko tosu ai kōkīttau pisu ai netots'i ki e'aksisau otsi nesto'a, ki anniks'isk matap'pixk Nin'a ūk'ai sūppūts īsto to moyiu ax, *ot ak si nan' o ai au.*

24 Ke'pix otokh' tsīm sau īstsīm mīm' mī au ax na' tsi tappix i papi īm motsei ix.

25 Ki Jesus ninikōt'siu ax, ki an'istsiu ax, kits'ksīn ipu au Gentiles otsīn'aimo au ax otain' ai īskotoko ai au ax ki anniks'isk omūx'īn axk nokōtai' nai īskotoko ai au ax.

26 Ki matak etūman īstsiu'ā ksēsto'au: annōk' ak'omūksīm ōk, ūnan īstap'otūksi;

27 Ki annōk' kitaks'īn nau ūkōk ūnan īstap'otūksi:

28 Nin'au okku'i matūtoto'ats mōk'apoto-moōsaie, mōk'apoto moōsi umut'oto, ki mōk'itatsu au mūtskotosi akaitappix opai'tappiisīn ni.

29 Ki otsīstūpa atosau Jericho, akai'tappix i pokiu o'iau aie.

30 Ki satsit, natsitappix naps'tsix pitsiko'otsim itau'pix otokh'tsīsau Jesus umutak'itskosaie awk'umiau, ki an'iau, kīm'okinan, Nin'a David okku'i.

31 Ki o'tappiisīn'na ai'semiau ax mōkstaie'puyisax: ki matsīstawk'umiau ki an'iau kīm'okinan, Nin'a, David okku'i.

32 Ki Jesus itsipu'yiu, ki nan'nikōttsiu ax, ki an'iu, Tsa kōk'an īstuto pu au?

33 An'istsiau aie, Nin'a mōksikau opiisau noōps'pīn an ix.

34 Ki Jesus kaiim'iu ax, ki itsiksen'iu ax o-
 õps'pu au ax, ki oõps'pu au ax kau'opiau, ki ito-
 pokiu o'iauaie.

CHAPTER XXI.

OTSITASTOTOSAU Jerusalem otsitotosau
 Bethphage, itum'uasuaie Olives *an'istop*
 Jesus itüp'sku yiu ax na'tsi tappix ot üsksin'im-
 ats'ax,

2 Ki an'istsiu ax, akap'ioyis astsi'im istsi-
 pi'ik, ki kitakstümokon oau üsk'omükstokiu a
 aks'isksi pistau, ki o'kosepokai ak'opokitai-
 pu yimiu: apo'tokau ki puk'sipippo tok'ikau.

3 Ki sitsipsatsenoainiki matap'pi, kitak'an-
 istaiu Nin'a au'anistsiu ax; ki ak'otüm ütsi-
 tüksku yiu ax.

4 Ikõnan'istutsip möks'enüpan istosi otan'-
 iipiaie prophet ki an'iu,

5 An'istok Sion otün'ni, Süm'mis kitsin'-
 aimau kitsipuksi pa'ak, ikñiš'siu, ki üsko-
 mük'stoki itokhitopiu, ki o'kosepokai üsko-
 mük'stoki o'kosaie.

6 Ki üsksin'imats'ax itappo'iau, ki Jesus
 itün'istutsim iax manistan istopiax.

7 Ki itsipuksi p'p'p'iauaie üskomük'stoki ki
 okose'pokai, ki itokh'itstomiau otsistotos'ou-
 ešts ki itsittokhitstsi'iauaie ostoi,

8 Ki ek'akaitappix saie'kuyiauaie otsisto-
 tos'suau ešts mok sokui; ki stik'ix kaiak'imiau
 okün'iksists ki mok soku'i itõkh'tümiau ešts.

9 Ki anniks'isk matap'pixk i'tomau matto-
 yixk ki itopokiu o'ixk, awk'umiau, ki an'iau,
 Hosanna ünianistsitüp'itsis David okkui: A-

tsim'siu ančok' aipuksipu'ok nin'a otsin'ikös-
im; Hosanna mis'tüpsiu.

10 Otsitsipis'si Jerusalem, konai'akapioyis
ap'aitsitaiu, ki an'iau, Tükka'ats?

11 Ki akai'tappix an'iau ančok'auk Jesus
Nazareth itsiprophet, Galilee istauošim'im.

12 Ki Jesus itsipim Ap'istotokiuã otatoi-
apioyis ki anniks'isk itsipst'au mütskotükixk,
ki itsipstawk'pumaxk natoi'apioyis, itsai'tüpi-
ksistsiuax, ki au'otsuautuyixk otsit'aisinaki-
puauęsts ima'piximęsts, ki au'mütskotükixk
kükku'ix otsasso'pötsuauęsts ima'piximęsts.

13 Ki an'istsiuax, Sin'aip, Noko'ai ak'anis-
top a'tsimoiikapioyis, ki ksęsto'au kanis'tuts-
ipuuau kōmos'ie pitsix oko'auai.

14 Ki naps'tsix ki üs'tsekaiix itsipstotoyi-
auaie Natoi'apioyis; ki ikuttotoyiuax.

15 Ki omük'atoiapiekuax ki aisinakix, ot-
in is'ęsts skai'pissitapists otap'istutsipists, ki
pokax otsitsipst'awkkumsau natoi'apioyis, ot-
an'issau Hosanna ün nianistsitüp'itsis David
okku'i, eks'kaaisaučkhsitükiau.

16 Ki an'istsiau aie, kiküttai aiokh tsip'ã ot-
an'iipiau am'oxi? Ki Jesus an'istsiuax, A;
kiküttomisau an'istopa sinaksin, pokax ki üs'-
stax maau'auęsts kumut'totsšupanistsistutsip
istsak'sin?

17 Ki itskit'siuax ki akap'ioyis ittüp'süxki-
tsimaie Bethany; ki annim'itsok'au.

18 Ki ksisküna'tünni mat'skitapposi ak-
ap'ioyis, itun'otsiu.

19 Ki otsitsinno'ösi moksoku'i omüx'in i-
istsisi, itoto'aie ki matsitokonimau'atsaie,
nam'itaitsii suo'pokists, ki an'istsiau aie, Ün ni-

an'ist'sau ũsk sai ĩn asit ksęsto'a. Ki omũx'in-istsis sotũn'ikũnipisuiu.

20 Ki ũksĩnimatsax otsĩn'is'au, skai'etũk-kiau, ki an'iau, Mau'maikipikũnipisuiu!

21 Jesus an'istsiuax, kitau'mũnistopuau Aumaitũk ki enoainiki, sai etũk ki enoeniki its-istuts'ipi omũx'inistsisi kimataksikaksistuts-ipa, ki nokũt'an'istom ĩnoainiki am'o nitum'moi, ũnistũp'itsit, ki ũnistũp'a piksis tũkit omũk'sikimi; ak'ũnistutsip.

22 Kitak'omian'istau'kõmõnipuai a'tsim-oikainoeniki aumai'tũk ki enoeniki, kitak'okokosu ai.

23 Ki otsitsipis'si nato'i'apioyis, omũkatoiapiekuax ki matappix ot'omũximoauax ot-ũs'ksĩnimats tũksi ito'toiau aie, ki an'iau, Tsan'istapo tũmap'sĩn'na kumut'an'istutsipiau am'ostsk? Tũkka' kit'okokaii am'ok otũmap'sĩnik?

24 Ki Jesus an'istsiuax kitak'oksũppoõtse-sattopuau tuks'kaii anik'ienoainiki kitak'ũt-an'istopuau otũmap'sĩn'ni nimumut'au an'istuts-ipi am'ostsk.

25 John otũs'tapĩnũksĩn'ni, Tsema itotstsiu'-ats? spots'im, ki matap'pi? Ki ai'sitsĩpsattse-iau, ki an'iau, mak'anĩnaniki spots'im; nitak'anikĩnan, kumauk'stau aumaitoau ai ĩsksi x?

26 Ki mak'anĩnaniki matap'pi, nitstũnnau-ũnaniau matap'pix; tũk'ka ikõn'auaniau John mõkoprophetsi.

27 Ki an'istšiau aie Jesus, ki an'iau, Nimat-okot'anipĩnan. Ki an'istsiuax, kimatokot'-an'istopuau otũmap'sĩn'ni nimumut'au an'istuts-ipiau am'ostsk.

28 Ki Tsa kit'stapu au? Tuks'kūmi matap'pi, na'tokūm o'kosix; Ki matom'sii itoto'aie, ki an'iu, noko'ā, matap'otūkkīt annok' ksīs-tsi ku'i nits'īn'simman.

29 An'iu Nimat'akittappo pa: ki itsako'isau aitsitau ki itsitap'po.

30 Ki matsts'ik'i itoto'aie ki mat'an'istsiu-aie. Ki an'iu nitak'ittappo, nin'ā; ki matsitappo'atsaie.

31 Tūma' amoxi ūs'satsīma un'ni otsitsi'taniaie? An'istsiau aie, Matom'siuā. Jesus an'istsiuax, kitau'mūn'istopu au kitsau omai'pisuai Ap'istotokiuā īsts'īn'naiis'īn ni publican'ix ki mats'akex ai'aksipimiau.

32 Tūk'ka John kitsitota'aku au mokom'otsitappiis'īn ni īstokh'sokui, ki kimatau maitoau au'ats: ki publicanix ki mats'akex au'maituyiau aie: ki ksēs'to'au kits'īn'is'uai kimatsakoisau aitsitapu au a kōk au mai'toau suai.

33 Okh'ts'ik sts'ik'i parable, itstsiu' tuks'kūmi nīn'au, nap'ioyīs īsts'īn'aim, itsūppipumatomaie īnsim'man min'istsix, ki its'istse'piskūnattomaie, ki itatun'iakiu its'īn'iokeīmskau pi, ki spiap'ioyīs itap'is tutsīmaie, ki itōk'kumatokuyiuax ai'īnsimax ki itsi'pio:

34 Ki otas'ts'issi mīn'ists otai'akitsetspiēsts itūp'skuyiuax otap'otomokix ai'īnsimax mōk'okuyīs si īsts'īn'ists.

35 Ki ai'īnsimax mat'tuyiuax otap'otomokix, ki tuks'kūmi, itauaiak'iauaie, ki sts'ik'i inits'iauaie, ki sts'ik'i okotokix itau'aiakiauaie.

36 Ki mats'itūp'skuyiuax sts'ik'ix otap'otomokix: ki netoi' an'istutuyiauaax.

37 Ki sako'okhtsim, itüp'skuyiu okku'i, ki aniu, ak'atsim mimmiau noko'a.

38 Ki ai'insimax otsin no'össau okku'i an'istseiau Am'o otak'sinan; ki, öks'enitai, ki nök sinan'at topinaniau otsinan.

39 Ki een'iauaie, ki itsai'tüpiksistsiauaie insim'man, ki initsi'auaie.

40 Oto'si insim'man istsin'aim, Tsa'akanistu yiu'atsax anniks'isk ai'insimaxk?

41 An'istsiauaie, ak'saiinakuaiatsistu yiu'ax anniks'isk sau um'itsitappixk, ki ai'akökku matuyiuax otsin'simman stsik'ix ai'insimax, anniks'isk aiakokotsiauaie istsin'istsaits'isau.

42 Jesus an'istsiuax, kiküt tomaisau anistopuaiisksix natois'insaksists, Ok'otoki, annök itsis'tüpapiksistau ük aiokotoksapiokoiskai-
au, netoinitsiu koke'i istotom'okotok; am'ok Nin'a ot'apistutüksinni ki skai'etsip noöps'pīnanist?

43 Ün'nikaie kumut'anistopuau Spots'im istsin'naiisinni ak'otsip ksēsto'au ki ak'okotau noke'tappix, anniks'isk aks'inasiixk.

44 Ki annök' ai'akitutütsin nissiu ük annök' ok'otoki, aksiksisiu, ki annök' matap'iu-
ök ai'akitutütsin issiu ük okotoki aksipin'iau.

45 Ki omük'atoiapiekuax ki Pharisees otokh'tsimsau parables, isksinim'iau osto'auai umutai'puyisai e.

46 Ki otap'süm mösax mök'sixenösax, üs'-stün nu yiauaax akai'tappix, tük'ka ü'tai au mök'si prophetsi.

CHAPTER XXII.

KI Jesus mat'an'istsiuax parables, ki an'iu,
 2 Spots'im'istsin'naiisinni netoi'nitsiu
 tuks'kümi omüx'inau, okuyi otokem'si.

3 Ki itüp'skuyiuax otap'otomokix moksini-
 köttosaxax anniks'isk otüm'axk: ki matüs-
 kak'sipuksi puax.

4 Ki mats'itüpskuyiuax stsik'ix otap'oto-
 mokix, ki an'istsiuax an'istok'au anniks'isk
 üm'axk, Sat'sik, nikaw'apastutsip nits'o'ös-
 sîn: nitap'otskînamix ki nitun'istakhtsimix
 ükainitai au ük'okönaiksistsiiau: Puksi pa'a-
 tok okem'sinni.

5 Ki ap'etsîmiauaie, ki oksoku'ouaüests itap-
 poiau, tuks'kümi otsin'sîmman, stsik'i otsit'au-
 mütskotükkipi:

6 Ki stsik'ix mat'tuyiuax otap'otomokix, ki
 au'ksistutu yiuax, ki initsiu'ax.

7 Ki omüx'ina otokh'tsîmsi, itsis'tsetük-
 kiu: ki itüp'skuyiuax otseên'akemix, ki itsai-
 ñakuai istutuyiuax anniks'isk inik'ixk, ki
 itsin'sîmaie otakap'ioyimoauaie.

8 Itüm'an'istsiuax otap'otomokix, ük'aiksîs-
 tsiu mak'okemsîn ni, ki anniks'isk üm'axk
 matsipumapsiu'ax,

9 Itap'poak moksoku'ists ki kit'okönaukon-
 oaxk üm'mokau mak'okemsîn ni.

10 Ki anniks'isk apotük kixk itsitap'poiau
 moksoku'ists, ki ikönau'moipiauaax ot'okön o-
 konouax makap'six ki ökh'six: ki itsüpan-
 is'tsîmiau üm'max.

11 Ki omüx'ina otsipis'si möks'innoössax

ümmax, nan'nyuiu aie nñ'aii ikem'sinni istsiso'kõsimi, mat'süpskõsattomaie;

12 Ki an'istsiu aie, Napi'a, Tsa kan'is'tsipi pa kitsau omai'süpskõsattosi ikem'sinni istsiso'kõsimi? Ki matsepuyiu'ats.

13 Omüx'ina itüm'an'istsiu ax otap'otomokix is'ksipistok otsists' ki okõt'sists, ki is'tüppippis, ki satüp'iksistsis ski'natsi; ak'itstsiu asain'sinni, ki papüx'ekñikani.

14 Akai'tappix nanikõttai au: un'atosimix mat'toai au.

15 Itüm is'tapui au Pharisees, ki itau üt'ün'istsii au mõkitokonimõsau aie ot'e'pawsistsaie.

16 Ki ipokitüp'skuyi au ax otüsksinimatsau au ax ki Herodians, ki an'istsiau aie, Nin'a, nits'ksinipinan kitau'mñi ki kitau'mñisksinimatstük ki Ap'istotokiuã oksoku'i, ki kimats-süm mau'ax matap'pix: tük'ka, kimatsatsipats manistüp'apitappi i au.

17 Anik'inan, Tsa kit'stapa? Ökh'siu ats mõk'otsiponitasi Cæsar, tsõktau mat'õksiuats?

18 Ki Jesus nan'imaie otsau'okõmotsitappiisuai, ki an'iu kumauk'saksksinokipu au aists kitsiksís'tapokõmotsitappiansuai?

19 Ün'is'tsinüm mokik mïxkim, kumut'siponitapi. Ki ito'tsipotuyi au aie nitai'pñasainiini.

20 Ki an'istsiu ax, tükka' am'o ostoksís'ã, ki tükka' osinaksin'ats?

21 An'istsiau aie, Cæsar otsinan'. Itüm'an'istsiu ax kotok' Cæsar otsinan'ists, ki Ap'istotokiuã kotok' otsinan'ists.

22 Otokh'tsim sau annists'isk epo'awsistsk

itskai'etūkiau, ki itskīt'siauaie, ki oksoku'-
au ai itappo'iau.

23 Neto'ik ksistsiku'ik, Saducees, anniks'isk
an'iisk matsitstipats matsipuu'osinni itoto'-
iauaie, ki ai'sūppoōtsesattsiauaie,

24 Ki an'iau, Nin'a, Moses itūni'u eniš'si
nīn'au, ki saitsstissi pokax, oskūn' akokem'-
attsi'inaii otokem'an, ki ak'ksistauūtto mu yiu-
aie us'i pōkax'.

25 Annok' ikit'sikūmiau umu'pappiipix;
ki matom'si otokem'attosi, its en'iu, ki ot-
sai'itststissi o'kosix itskīt'siauaie otokem'an o-
skūn' mōk'okemattosaie:

26 Neto'initsiu oskūni eniš'aie, ki omat'o-
skūni ki ikīt'sikūmiau ikōnen'iau.

27 Ki itsako'ieniu ake'u.

28 Matsipuu'osinni tūkka' otakokeman'-
atsaie, ikīt'sikūmīx? tūk'ka ikōnau'tuyiauaie.

29 Jesus an'istsiuax. Kitai'patsiststipuu
kimatsksinipuuēsts natoi'sinakststs ki oto-
tūmap'sinni Ap'istotokiuā.

30 Matsipuu'sax matokemiu'axau matap-
ikau'axau. Neto'nitsiau Ap'istotokiuā ota-
tsīm'otokatsix Spots'im.

31 Annik' matsipuu'awsinnik kikūtto mi-
sauanistop'ats annik' kitan'iipik Ap'istotok-
iuā.

32 Nēsto'akauk Abraham otsinan Ap'isto-
tokiua ki Isaac otsinan' Ap'istotokiuā, ki
Jacob otsinan' Ap'istotokiuā? Ap'istotokiuā
enix' matsinan'ouats, sa'kiaitappiix otsinan'-
ouax Ap'istotokiuā.

33 Ki akai'tappiix otokh'tsīmsau skai'e-
tsīmiau otūksinīmats'tūksinni.

34 Ki Pharisees otokh'tsimsau ot'omaupüts-
össax Saducees, itau üt moi'piotseiau.

35 Ki tuks'kümi, lawyer, ai'süppoöttsesat-
tsiu aie, ki as'aksšin nu yiu aie, ki an'iu,

36 Nin'a, tse'a omük'o okök'itsimani ist-
e'poawsists?

37 Jesus an'istsiu aie, Kitak'ük omim mau,
Nin'a Ap'istotokiu a kitokönai'uskët tsipöp-
pi, kitokönai'staaw, ki kitokönai'tsitan i.

38 Am'oi matom'iu ki omük'o epó'awsin ni.

39 Ki pok'iotomi netoi'nitsiu, Kitak'ün ist-
ük omim mau kitopokau'pimok kan istük'o-
mim mospi.

40 Annists'isk na'tckaistsk epó'awsists, i-
könaukök itsimanists ki prophetix otan'ipists
ikön'itaitsiiešts.

41 Otsakiau moi'piotseisau Pharisees, Jesus
süppoöttsesat siu ax,

42 Ki an'iu, Tsa kitstatau'ats Christ? Tük-
ka'oko'atsaie? An'istsiau aie David okoai'e.

43 An'istsiu ax, David umut'ainistainiköt-
taupiaie Nin'ä, otanipi,

44 Ap'istotokiu ä an'istsiu aie nin'a, netots'-
i tüpó'piit, nökö'ün istutošsau kikatun'ix kits-
itau tütsekau'pi pi?

45 David niniköt'tüssi Nin'a, Tsa otak'an-
istoko'atsaie?

46 Ki matap'pi matsitstipa mök'okotsit-
sipsättoši tuks'kai epó'awsin ni, ki annik'ksis-
tsiku'ik matap'pi matokot'sako süppoöttse-
sat tau.

CHAPTER XXIII.

JESUS itüm'sitsipsiuax a'kai'tappix ki ot-
 ũksin'imats'ax,

2 Ki an'iu, Ai'sinakix ki Pharisees, Moses
 otsiso'pötsis aie itau'piau :

3 Ũnikaie kitomian'istani ipuai sat'sik
 ki nistutsik'. Ki manistsis'tutsipiau, pinan-
 is'tutsik : tük'ka itan'iau, ki matsistutükkiu'-
 axau.

4 Issoksis'tsists itau'mon'imiau ěsts soku'-
 ěsts mökopa'tosau ki matap'pix otsistsou ěsts
 itotom'iau ěsts ; ki osto'auai matakotsistüpak-
 iotsim'axau ěsts tuks'kümi okit'suauax.

5 Otokõnap'otüksuau ěsts itsistuts'imiau-
 ěsts möksinnu'yisau matap'pix : itopüx'istuts-
 imiau ěsts phylacteries, ki itomüx'istutsim ěsts
 otsaieno'tüksuau ěsts,

6 Ki ũkome'tsimiau ěsts oye'tanists isto-
 tom'iapioyists, ki nato'apioyists isto tom'i-
 sopötsists.

7 Ki otsitau'pısau itau'pumau pi aiksemat-
 tsim'otseisinni, ki möks'iniköttosau, Rabbi,
 Rabbi.

8 Pinis'tsinikükik Rabbi : tuks'kümä kits-
 in'aimoauă, Christ : ki ksęsto'au kitokõnaix'-
 okoauax.

9 Ki Pini'niköttok matap'pi, annom' ksök'-
 kum, kın'a ; tuks'kümä kın'oaua annök'
 spots'im itau'piuök.

10 Ki pinitsin'ikükik Nin'ax : tuks'küma
 kitsin'aimoaua, Christ.

19 Kitūt' tsapspuau, kitsaps'tsi puau Tsīm-a' omūk'o, kotūk'sinni, ki altar annök' itatsīm'etsimök kotūk'sinni?

20 Annök' aiakitüp'üt au ũniu ök altar, itup'üt au ũniu altar ki mian'isttokhītsi.

21 Ki annök' aiakitüp'üt au ũniu ök omūk'atoiapioyis, itüp'üt au ũniu omūk'atoiapioyis ki annök' iko'at tomök.

22 Ki annök' aiakitüp'üt au ũniu ök spots'im, itüp'üt au ũniu Ap'istotokiuä otspiso'pötsis ki annök' itokhittapiuök.

23 Kitaks'ksinipuau makapi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapoköm otsitapiansuai! kitai'ponitasuai mint ki anise ki cummin, ki issoku'ists kimatsatsipuauęstsau, okök'itsimanists, kım'apiisinni ki au mai'tüksinni: am'osts ökh'si kök'satsisuaiau; ki mat'ökh siuats kök stais tutsissuai stsik'ists.

24 Kits'apstsi otüp'in ũkipuau, kitai'soautsauau inüx'so isksissi, ki kitait'sistūmauau camel:

25 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapoköm otsitapiansuai! kos'ă ki saięso'kosi sauauts'i kit-üs'siipuau, ki pistots'im itui'tsiau minik'otüksinni ki au üt'tseisinni.

26 Kitsaps'tsii Pharisee, matom'siitau pistots'im kos'ă ki saięso'kosa mök'ütsiksix is-si sauauts'i.

27 Kitsaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisee kitiks's'tapoköm otsitapiansuai! ksikoken'imaniists kinetūmanistspuau ai'ökhšinipiau sauauts'istsi, ki pistots'im itui'tsiau enix'okin'ouęsts ki makap'ists.

28 Netoi'nitsiu ksěsto'au kīto'kōmotsitappi-
inipuu matap'pi, ki pīstots'im kitotuitski-
tsipuai ksīs'tapokōmotsitappiisīn ni ki sau um'-
itsitappiisīn ni.

29 Kitaks'ksīnipuu maka'pi ksěsto'au ai'-
sinakix ki Pharisees, kitsiksīs'tapokōmotsitap-
piansuai! Kitap'īstutsipuaiau prophetix ot-
oken'imanoauēsts, ki kita'nūtsīstutsipuaiau
mokōm'otsitappix otoken'imanoauēsts,

30 Ki kitanipuu nitsa'kiaitappiipīnanopi
nīn'anix otsa'kiaitappiisau nīs'tasau opoksīsto-
kemaumūnanopiau prophetix otsa'apūnoau-
ēsts.

31 Ūn'nikaie kit'auūtanipuu, ksěsto'auūk-
auk anniks'isk matap'pixk initsixk' prophetsix
o'kosoauax.

32 Tu'itok kīn'oauax otsauum'itsitappiisu-
auēsts.

33 Pitseksīnax, opīx'exīnasīnna, Tsa'a kit-
akanīstupīs'tapixsattopats Hell īstokōk'itsi-
mani?

34 Ūn'nikaie, sat'sik kītakitūp'skoaiu
ksěsto'au prophetix, ki mokōk'ietappix ki ai'-
sīnakix: ki stsīk'ix kitax'enītauaiu ki kitak-
au'aistauaiu; ki stsīk'ix kitakitsipstūtsipīs'-
auaiu kitatoi'apioyimoauēsts, ki kītak'au-
ksīstutuuaiu amian'īstakap'ioyīsts otai'ak-
itsipīsau:

35 Mōkīttoh'ittaitsīssi ksěsto'au kōnau'-
kōmotsitappiaapūni ksōk'kum itsai'kīnskaii.
Abel mokōm'otsitappiūā otsa'apūn itūpots'-
tsiuaie Zacharias, Barachias okku'i otsa'apūni-
aie annōk' ,kitsitsenitauauōk itūt'sikatsi o-
mūk'atoiapioyīs ki altar.

36 Kitau'mün istopuau kõnai'sistskă au nok' o'tappiisinna ak'itoto'iests.

37 Jerusalem, Jerusalem ksęsto'auă kitai'nitauaie prophetix, ki anniks'isk itüp'skuaxk ksęsto'auă ok'otokix kumutauauaiak'iauaiu, nõkstanistsika pu moi'pi au opi ko'kosouax nipuau'ă man'istau'moipiopi o'kosix ki kimat'õkhsitsipuau'ats!

38 Sat'sik, Koko'auai nam'itaitsiu kīt'skitomoko.

39 Kitan'istopuau, issoots'i kimatakainokipuaua sau anenoainiki A tsim'siu annõk'pauksipu'õk Ap'istotokiuă otsin'ikõsim.

CHAPTER XXIV.

KI Jesus itsux'iu ki itsis'tūpaatomaie omūk'atoiapioyis ki otūksinimatsax itoto'iauaie mõkanis'tsin nomoõsauaie omūk'atoiapioyis istap'istutūksinni.

2 Ki Jesus an'istsiuax kikūttaisauainipuaustsau kõnai'istsk? Kitau'mün istopuau, matakskit'au pa okotoki mõkstaiina'piksistosi.

3 Otsit'tokhitau pīssi nitum'moyi Olives, ūksinimats'ax isimitoto'iauaie, ki an'iau, Anik'inan Tsanistsis' akanistsiu'astsau? Ki tsa akanistsiu'a kitsipuksipusinni, ki punksõk'kuasisi?

4 Ki Jesus an'istsiuax Iskskats'ik kõkstai pīstsiksistutu'yisuai.

5 Akai'tappix ak'ūtsitotoiau nitsin'ikõsim ki ak'aniau Christ nęsto'akauk; ki ak'sipīstsiksistutu'yiauaax akai'tappix.

6 Ki kitak okh tsim at top u ai au akaw'tse isists ki mak'au akawtse isists: Sats'sik kők-stai'apai tsita su ai; konai'istsk ak'its tsiau; ki u mu't aketsin ikaw pi matomoto'ats.

7 Aiok'au aua aksipua'tseiau aiokau ai'i ki nin'naiisinni aksipua'atomiau nin'naiisinni; ki ak'un natosiu a au'ossinni, ki ak'its tsiu okh'tokosists, ki ksök'kumã otaks'ikau opiiisists, ki akokõnau'toits tsiau.

8 Am'osts Istokõnau'mütüpipu inaw ku yiisists.

9 Kitakau müts'kakipu au kők it apauksistu-toksi, ki kitaks'en ik o ai au: ki kõnai'ok au aua kumutaks'tsim mimmoko au nitsin'ikõsim.

10 Ki akai'tappix ak'istskim skükiau ki akau müts'katseiau, ki akau'kimotseiau.

11 Ki akaiëm'ix ksıs'tapsix prophetix aksipuaui au ki aksipıksıs'tutu yiu ax.

12 Ki sau o'kõmotsitappiisinni otakau'osi, akai'tappix otükome'tüksu ai akstu yiu aie.

13 Ki annök'eikak'ımauök umuk'itsipi aksikõmotse'pi au.

14 Ki am'ok nin'naiisinni ıstõkh'sitsiniksinni ak'anıstop kõnüs'ksök kum, kõnai'ok o au a mõks'ksini isau aie; ki umuk'itsipi ak'otüm-itoto.

15 ninim'inno ai ni'ki üs'tsimetsipi Daniel otan'ıstopi atsim'apii ıstai'pu yıssi (annök'an'ıstomök ün nısts'ksın ıssi:)

16 Anniks'isk Judæa itau'pixk ün ni anıstıtüpoks'kasau nitum'moısts:

17 Annok' itokh'itau piu ök oko'ai pın ün ısts'in ıssa atos mõk'sau autsıssi itsipsts'tsi oko'ai:

18 Annök' ĩnsĩman itau'piuök pinüt'ũn-
ĩstsskos mök'otsĩssi otsĩstotos'ĩsts.

19 Anniks'isk ipitap'piixk ki ũs'takataxk
aksksĩn ĩmiau makapi annists'ĩsts ksĩstsiiku'ĩsts!

20 Atsĩmoiikak kök'stautsĩmutasuai stu-
yĩssi, ki ĩssik'opiĩksĩstsiikui.

21 Annik' omũx'ipuĩnasĩn ni ak'itstsiu, is-
tsitsĩs'si ksök'kum, ki annok' manĩsts'ipuĩnaps-
pi, aksĩs'tũpũn ĩstsi puĩnapsiu, ki ĩs'sotsk mat-
ak otũman ĩstsi puĩnapsiu'ats.

22 Ki annists'ĩsts ksĩstsiiku'ĩsts sau un'nats ĩs-
tutsĩsěsts mat'akitscipa matap'pi it sikõmots-
e'piaiau; aumai'tũkkixk, osto'auai it un'nats'ĩs-
tutsĩměsts ann'ists'ĩsts ksĩstsiiku'ĩsts.

23 Kũm ĩts'tsiki matap'pi kitai'akaniki
Sũm'mĩs, an'auk Christ, ki om'auk; pinau'-
maitos.

24 Ksĩs'tapsix Christix akitsipuau'iau ki
ksĩs'tapsix prophetix, ki akanĩs'tsĩnnũkiau o-
mũk'apstosĩsts ki pĩsats'kasĩsts; ki ikũm'its-
tsiki aks'ipĩstsi ksĩstsi tu tui au ax aumai'tũkkixk.

25 Sat'sik, kikaun'ĩst opuau.

26 Kũm'anĩstsenikiau sat'sit ksĩs'tapsksök-
kuyi ũn'amauk; pini'tappoat; Sa'sit, sĩmiap'-
ioyĩsts ũn'amauk; pinau mai'tũkkik.

27 Ksĩstsiikum' manĩsttotsipuksipupi umut'-
auttsipi apinök'kuyi, ki manĩstsi tũpikũnatspi
ame'totsi; netoi' ak'ũnĩsttsiu nĩn'au okku'i
otos'aie.

28 Mũksĩnii otsits'tsi pi, ũn'nim pĩtax ak o-
mo oi'iau.

29 Annists'ĩsts ksĩstsiiku'ĩstsk ĩstsi pu'ĩn as-
ĩsts otaiksiu os'au, nato'si akski'ĩnũm, ki ko-
kum'ikesũm matak anak ĩnauats, ki kök'atos-

ix akotots'inissiau, ki spots'im otsis'köpsin ni akauüt'apixip:

30 Ki Nin'auă okku'i otap'stošin ni akitsinakoai spots'im: ki ksök'kum istokönai'tapix ak'otūmauyesiau, ki aks'innoyeyiau Nin'au okku'i spots'im istissocksis'tsikuists itsipsts'otosi, otūmap'sin ni ki omūx'ik'kūnnašin ni akopotō.

31 Ki ak'itūpskuyiuax otatsim'otokata tsix ak'soks'ik'ki ax, ki au mai'tūk'kixk akitotomoi'piiau ax, nisso'o'ists sopu'ists ki spots'im umuk'itsipi:

32 Annok', isksinik parable omūx'inistsis; okūn'iksi otsa'kiūkkin'is'si, ki otsui'o'pokassi, kitsksinipuau nepu'yi itasts'tsiu;

33 Neto'i maks'inimenoainiki annists'isk, isksinik, mōk'aststis'si, ito'to okh'sepistan'ists.

34 Kitau'mūn'istopuau am'oi o'tappiisina i mataksista pu'ats otsau omaisūpan'istsiosau annists'isk.

35 Spots'im ki ksök'kum ak'eitsinikau, ki nits'e'pawsists matakeitsinikau'estsau.

36 Annik'ksistsiku'ik ki annik'itai'ksistsikum iopik matsksinim'ats matap'pi, Spots'im istso'tokata tsix matsksinim'axauaie, Nin'anits'ksinimaie.

37 Noe otsiksist'sikumists manistsi'piests, netoi'ak'an'isttsiiests Nin'au okku'i oto'saie

38 Otsau om'o'kōnaiokkeuasi ksök'kum man'istau'yipiau ki man'istai'simipiau, man'istok'kemipiau man'ista'pikōttūk'kipiau, itūp'itsiu annik'ksistsikuik, Noe otsit'sūppopissi akh'iosatsis.

39 Ki matsksinim'axau otsau om'o'kōnaiok-

keuasi ki itsau'inakuai istutu ai au; netoi' ak'-
anistsiu Nin'au okku'i oto'saie.

40 Natsitappiix akotūmitau'piiau insim'-
man: nituks'kūmi ak'otoau, ki stsik'i ak'-
skītau.

41 Natsitappiix akex' akītai pīk'iakiau; ni-
tuks'kūmi ak'otoau, ki stsik'i ak'skītau.

42 Ūn'nikaie mokōkik: kimats'ksinip u au
annik' itai'ksistsikumio pik kitsin'aimo au ot-
ai'ak ito topik.

43 Am'okā isksinik', Napioyis istōkhsin'-
auā otksinim'opi annik' itai'ksistsikumio pik
otai'ak ito tosi kōmos'ie pitsiuā is'tai ūskskūm-
iuopi, istai'saie pukitsetsim'opi oko'ai istokit-
sim'i mōkōpok se'isaie.

44 Ūn'nikaie ūk'aisūppui ap isto tosik; kit-
sit' sisau ai sita topu ai, Nin'au okku'i ak'itoto.

45 Tūkka' au mai'tūki ap'otūk kiuā, ki mo-
kōk'i apotūk kiuā annōk' otsin'aim otinaiāts'-
okōk oko'ai iststappim'ix, mōk'okōm otoko-
tōsax otso'ōsin oauēsts?

46 A tsim'siu annōk ap'otūk kiuōk, otsin'aim
oto'saie otak'okonokaie netoi' it'ūn iststis-
tutsimaie.

47 Kitau'mūn istopu au, akokōn itai naiāts'iu-
aie otokōnai'nan istst.

48 Ki annōk sau um'itapotūk kiuōk, mak o-
tots'anissi u'skēttsi pōppi ai'sūmsiu nitsin'-
aim;

49 Ki makau mūtūpau ai ak'iūssi ot'opok ap-
otūk kimax, ki makopoks'oyimūssi ki mak'o-
poksimimūssi ai'simix;

50 Annōk' ap'otūk kiuōk otsin'aim ak'oto
annik' kustiku'ik otsau om ūskskūmosaie, ki

annik' itai'ksistsi kumi opik otsau om ūs'ksin ni-
išsi,

51 Ki akaiaketsin'iu aie, ki aiako kotsiu aie
mök'itau pissaie otsitau'pipiax ksistapoköm-
otsitäppiansix: annim' ak'itstsiu asain'sinni
ki satse'kinani.

CHAPTER XXV.

SPOTS'IM ĭstsın'naiisinni ake tum'an ĭstsiau
ke'pix ake'kuax, anniks'isk mat'tuyixk ot'-
anakimatsuau ěsts, ki itsux'iau mök'ota'tsem-
ösau annök' ai'akokemiuök.

2 Ki nıs'itsix mokök'iau, ki nıs'itsix mat'-
tsapsiau.

3 Anniks'isk mat'tsapsixk nitot'simiau ot'-
anakimatsuau ěsts, ki, mattotük kiu'axau ok-
ke'anakimatsis:

4 Ki mokök'ixk ipok'iotsimiau otanakimat-
suau ěsts okke'anakimatsis, kos'ix itsüp'pitük-
kiau.

5 Annök' ai'akokemiuök otai'sümsi, ikön-
ai'okan o'pii au ki ikönai'okax.

6 Ki itüt'sikiikokoi ikum'i ĭstutsip, sat'sik,
ak'okemiuă ai'püksipu; Süksik' kök'otatsem-
össuai.

7 Itümokönai puau'iau am'ox ake'kuax, ki
ikön'itaisüppasu yınükiau otanakimatsuau ěsts.

8 Ki mat'tsapsix an'ĭstsiaua x mokök'ix,
kok'inan kitök'keanakimatsuai; tük'ka, nit-
an'akimatsinan ěsts ũk'ai ĭtsinikai au.

9 Ki mokök'ix an'ĭstsiaua x, Sa; matak-
kau o'ats ksěstün'un: Is'tapuk au müts'kotük-
kix kök'opumatotsuai.

10 Ki otsakiaitapposau mők'opumat tosau, aiakokemi ito'to; ki anniks'isk sopuiap'istotosixk ipok'sipimiau aie okkem'sinni: ki ai'okip.

11 Sako'okhtsi mat'tsapsix noküt'otoiau ki an'iau, Nin'a, nin'a, kauai'pixikinan.

12 Ki an'istsiuax, kitau'münistopuau kimats'ksinopuau ats.

13 Ün'nikaie mokökik', tük'ka, kimats'ksinipuauats annik'ksistsiku'ik ki annik'itai'ksistsikumiofik Nin'au okku'i otai'akitotopik.

14 Spots'im istsin'naiisinni netum'anistsiu nin'au annök'piuo'ök, ki niniköt'tsiuax otap'otomokix, ki ikotsiu'ax otsinan'ists.

15 Ki tuks'kai ikotsiu'aie nisitsi'i itawk'pumauPIX ki stsik'i na'tokai, ki stsik'i nituks'kai; ki kõnai'tappix itanistokotsiu'ax manist'okotsistutsipiau; ki itau'matto.

16 Annök'ikuyiu'ök nisitsi'i itawk'pumauPIX itsis'tapu, ki itau'mütskotükkiu, ki ikuyiu' stsik'ix nisitsix itawk'pumauPIX.

17 Ki netoi annök'ikuyiu'ök na'tokümi, ikuyiu' stsik'ix na'tokümix.

18 Ki annök'ikuyiu'ök nituks'kümi itsis'tapu, ki itatün'akiu ksök'kum, ki ai'ksasatomaie otsin'aim otšixkimim'iaie.

19 Otai'süm mosi, am'ox ap'otük kix otsin'aimoauai itoto'yinai, ki ipokoks'tükimiuax.

20 Ki annök'ikuyiu'ök nisitsi'i itawk'pumauPIX ito'to ki ito'tsīpatopiau stsik'ix nisitsix itawk'pumauPIX, ki an'iu, Nin'a, kit'okök nisitsi'i itawk'pumauPIX: Sat'sit nitokuinan'matsis'itsix.

21 Otsin'aim an'istsiu aie, kitökhs'istutu tük-

ki, ökhs'apotükkiuä ki emün'apotükkiuä: kitse'münössatsipiau un'natosësts, kitak'inaiatso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksinni istsi pi'it.

22 Annök' iku'yiuök natoküm itawk'pumaupix ito'to ki an'iu, Nin'a, kit'okok natokümi itawk'pumaupix: Sat'sit, ni mat'okuinani mats'istokai itawk'pumaupix.

23 Otsin'aim an'istsiu aie, kitökhs'istu tükki, ökhs'apotükkiuä ki emün'apotükkiuä; kitse'münössatsipiau un'natosësts, kitak'inaiatso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksinni istsi pi'it.

24 Annök' ikuyiu'ök tuks'kümi itawk'pumaupi ito'to ki an'iu, Nin'a kits'ksin o ksësto'a kitse'inai, kiküt'tomaisüppi pumatopi kitai'pokiaki, ki kiküt'tomauanit'apixipi kitomoi'pitükki;

25 Ki nitsiko'pum, ki nitsit'tappo ki nitai'ksasattop ksök'kum kitsinanä itawk'pumaupi: Sat'sit, kitsinan.

26 Otsin'aim an'istsiu aie, kitsaum'apotükkiuä ki kitsistap'apotükkiuä, kitsksinoki nitai'pokiaki niküt'tomai'süppi pumatopi, ki nitomoi'pitükki, niküt'tomauanit'apixipi:

27 Kumaukstauokotaišksixau au'awtsomütskotükki nitsix'kimimix, ki nitsitotopi nök'staitokuyitopi nitsinan'ix ki umut'okuyesix.

28 Mattomok'aie itawk'pumaupi, ki kotok'annök iku'yiuök ke'pix itawk'pumaupix.

29 Anniks'isk iku'yixk ak'okotai au, ki otaksinanoai au akauo'i: ki annök' itsau'okuyiuök ak'otomo au annik'ooko'öšinik.

30 Ki istüp'satüpiksistsis ap'otükkiuä it-sau'okuyiuä ski'natsii: ak'itstsiu asain'sinni ki satse'kinani.

31 Otak'itotosi Nin'au okku'i ottsa'pina-sinni ipokom'össau otokönatsim'otokatatsix, ak'otümotokhitau piu otsistsapisso'pötsis:

32 Ki akokönipotamoi'piaiau iköna'okau-aau: ki aiakanistaiaketaipiksistai au emük'ikinaikuün manistai'aketaipiksistopi ax emük'ikinax ki apomük'ikinax:

33 Ki akotüpiuiuax emük'ikinax onet'otsis ki ap'omüki kinax otse'aksissauotsis.

34 Omüx'ina akotüm'anistsiuax anniks'isk onetotsis itau'pixk, Puk'sipuk, Nin'a otatsims'imix, ki nñ'naiisinni matsik'annik'kitapistu to mokiiik, otsau om ap'astu to össi ksök'kum.

35 Nitse'nots, ki kit'okokipuau aau'ösin; nitse'naki, ki kitsit'tutokokipuau: nitsi'piitappi, ki kit'otokipuau:

36 Nimatsistotospa, ki kitsis'totosatskokipuau; nitokh'tokos, ki kitsipis'kotokipuau; itai'okiakiopi nitsitau'pi, ki kitsitotaakipuau.

37 Moköm'otsitappix akotüm'anistsiau aie, Nin'a, tsanistsi'i kitsits'inopinan kitau'nots, ki kitsis'sopinan? Ki kitse'naki, ki kitütakopinan.

38 Tsanistsi'i kitsits'inopinan, kitsi'piitappiisi ki kito'tosin? Ki kimatsistotospa, ki kitsistotos'atskopinan?

39 Tsanistsi'i kitsits'inopinan kitai'okhtokos, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi ki kitsito'taatosinan?

40 Ki omüx'ina ak'anistsiuax, kitau'mün-

istopuau kanistitüpistutsipuai tuks'kūma inūx'tsīma am'ox nīx'okoax, kitanīsts'istutomokipuau.

41 Akotūm'anīstsiuax anniks'isk ote'aksīs-
autsīs itau'pīk, is'tapuk emūtskax mōkseīn-
sau, ūskstusinasī is'tapuk, ek'aisepūtsīstoto-
moiīauax au'tutsokiuā ki oto'tokatatsix:

42 Tūk'ka, nitau'nots, ki kimatsīssok'ipu-
aau: nīse'naki, ki kimat'tutkokīpuaua:

43 Nīsi'pitappi, ki kimat'otokīpuau: ni-
mats'īstospa, ki kimatsīstosats'kokīpu-
aau: nitokh'tokos, ki nīsitau'pī itai'okiak-
iopi, ki kimat'sīpīskotokīpuaua.

44 Osto'auai ak'otūmanīstsiīauaie, Nīn'a
Tsanīstsi'i kitsīts'īnopīnan kitau'nots, ki kits-
e'naksi, ki kit'sīpitappisi, ki kitokh'tokosi, ki
kitsītau'pīssi itai'okiakiopi kōkstaikawk'an-
īstotōsīnau?

45 Ai'akotūmanīstsiuax, kitau'mūnīstoku-
puau kanīst'saiitūpistutsipuai tuks'kūmā inūx-
tsīma amox, kimat'anīstīstutomokīpuaua.

46 Ki am'oxi aksīstūpitappo'iau ūsk'sītau-
ksīstototsī: ki mokōm'otsītapix akīttappo-
īau ūsk'sīpaitappīisīnī.

CHAPTER XXVI.

KI itūnīstsiu, Jesus otaiksīste'poattosēsts
am'ōsts epō'awsīsts, itūn'īstsiuax otū-
ksīnīmatsax,

2 Kītsksīnīpuau aīsto'kūssi ksīstsi'ku'īsts
ak'ītsīstsiu passover, ki Nīn'au okku'i itau-
mūts'kau mōk'ītsīksīstoxōsi.

3 Omūk'atoiapiekuax, ki aīsnakix, ki ma-

tap'pix otsin'aimoauax itūmitūpaumooiau
sp'a'toiapiekuūn Caiaphas oko'ai.

4 Ki ai'sītsipsattseiau mōk'anistokotsisīm-
miotoōsauaie Jesus, ki mōk'itsenitōsauaie.

5 Ki an'iau, pinīts'tsīs oye'tani ītsiksīs'tsi-
kui ōkskakūmītsikīniau matap'pix.

6 Jesus otsitau'pīssi Bethany, Simon leper
oko'ai otsitsīpsts'taupīssi,

7 Ake'ua itoto'aie, ipa'tūkkiu alabaster a-
tūxak'sin puye' itsūp'patomaie, akai'ixkīmas-
iuaie, ki otau'yisaie itsita'suyīnīmaie oto-
kōn'iaie.

8 Ki otūksīnīmats'ax otsinīs'saxaie, ītse'-
tūkkiax, ki an'iau mauk'etsīnikatopi?

9 Am'ok ipum'atotopi īs'taiekekaiixkīmas-
iuopi, ki kīm'atapsix īs'tauokotauopīuaie.

10 Jesus otokh'tsīmsi, an'ītsiuax, kumauk'-
sauaiksīxinoauaiīksīx ake'uā ōkh'siu nitap-
īstutuyīpi.

11 Ksēsto'au, kīmatapsix kitūsk'sauopok-
semokoaiau; ki nēsto'a kīmat'ūksauopoksem-
okīpuaua.

12 Am'ok puye' nostūm'i otsita'suyīnīssi
ītsīstuts'īmaie mōk'ītsopuiapīstutuyīssi nōk-
ītak'ītsasi.

13 Kitau'mūnīstopuau am'oi ōkhs'itsīnik-
sīnni amianīstan'īstopi kōnūs'ksōk kumā, am'-
ok, am'o ake'uā ota'p'īstutsīpi ak'ūtanīstoma-
aie, mōk'ītūksīnoōsi.

14 Na'tsīkoptsix, tuks'kūmā, anīstau Judas
Iscariot, itappo omūk'atoiapiekuax,

15 Ki an'iu, tsanīstap'pī kitak'okokīpuaii,
ki nitakītūp'omutskau ksēsto'au? Ki nītsī'tu-
yīauaie nīp'pīi ksīxīx'kīmīx.

16 Ki annik' itot'apsatsim mők'itamütskös-
aie.

17 Ke'tani küt'taikopütsii, istotom'iksís'-
tsikui, üksinimats'ax itoto'iau Jesus, ki an'-
istsiauaie, Tse'a kit'stapa kők'sopuiapistutos-
inan kők'kitsoyisi passover?

18 Ki an'iu is'tapuk akap'ioyis, ki om'ümă
nïn'auümă an'istok', Nin'a, an'iu, nitsiksísti-
kum'i aststsi'u: koko'ai nitüs'ksinimatsax nit-
ak'opoksoyimaiiau passover.

19 Ki üksinimats'ax man'istan'istopi ax it-
an'isttustsimiax; ki itso'poütsistustsimiaiu pass-
over.

20 Ki otau'tük kusi, ipok itau'pimiuax na'-
tsikoputsix.

21 Ki otau'yisau, an'iu, kitau'münistopu au
tuks'kümă ksěsto'au kítakau müts'kauki.

22 Ki eks'kaiikikïn'etük kiau, ki ikönau'-
mütüpanistsiauaie, Nin'a něsto'akats?

23 Ki an'iu, annök okit'sis nitopoksistapim-
akemauok kos'i nitakau müts'kauk.

24 Nin'au okku'i itanists'itappo nitsin'aw-
pi: ak'itüpokapiu annök' nïn'auök imüts'kai-
uök Nin'au okku'i! Küt'taipokaiiuopi annök'
nïn'auök, is'taökh siuopi.

25 Judas anni'isk itse'mütskaukisk, itüm'-
anistsiauaie, Nin'a něsto'akats? An'istsiauaie,
kitan'i.

26 Ki otau'yisau Jesus ito'tsimaie ke'tani
ki itatsim'istustsimaie, ki itaumin'imaie, kī i-
kotsiu'ax üksinimats'ax, ki an'iu, Matsik', o-
yik'; am'oi auk nostüm'i.

27 Ki mat'tuyiu aie kos'i ki thanks ikotük'-
kiu, ki ikotsiu'ax, ki an'iu kōnai'sinnattok;

28 Am'okauk nitsa'apün, mananists'etok-sinni itüp'itsiu itsai'kimskau akai'tappix ot-saum'itsitappiisu auësts mök'sin isësts.

29 Ki kitan'istopuau nimatak ütsimat topa am'ok mñiokke sauom o'pokitsipstsimat tom-inaniki man is'si nin'a ots'in naiisinni.

30 Ki otinik'sau nato'iñiksinni itüp'süxiau nitum'moyi Olives.

31 Jesus itüm'anistsiuax, nësto'a kitak'o-kön üsskimskükipuau annok'ä koko'ikä: tük'ka, sñ'aip, nitak'auaiakiau annök' üsks'kümiuök emük'ikinax, ki ot'omükikin auäsina isto'mükikinax aküneto'iau.

32 Aiksistatsipuau'eniki kitakitüpotoma'topuau Galilee.

33 Peter an'istsiu aie, iküm'okön üstsskim-skük issau ksësto'a, nimat'akistskimskük ipa.

34 Jesus an'istsiu aie, kitau'mñisto, Annok' koko'ik otsauomit'awk kumsi nipuau'ä nioks' kai kitakani kimatsksinok'ipa.

35 Peter an'istsiu aie ökskaküm opoks'enio p, nimat'akanipa kimatsksinopa; neto'i ikön-au'aniiax üsksin imats'ax.

36 Jesus itümitüpopokomiuax Gethsemane an'istop, ki an'istsiuax otüsksin imatsax, annom' stau'pik, nitakittappo omim' nökitüt-tsimoikasä.

37 Ki mat'tuyiuax Peter, ki Zebedee otsistok'iokeyix, ki itaumütüpi kikin'etükki ki itau'mütüpeikapitsitau.

38 Itüm'anistsiuax nitsitüpi kikin'etükki e'insinni: annom' stau'pik, ki ök'itüskskatükkiop.

39 Ki pa'tsi istüpaatsiuax, ki isstokopi'u o-

stoksīs', ki itūt'tsīmoīkau ki an'iu, Nin'a, ikūm'okotsitstsīssi am'oi kos'a ūnnianistīs'tūp-
ipotošsi; nimatakitsitan'ats, ksēsto'a kitak'-
itsitan.

40 Ki matskitoto'ax otūsksīnimats'ax, ki ikon'oyiuax oto'kaniax, ki an'istsiu aie Peter, Awx'ats? kikūttau kotūskskūmmokipa tuks'-
kai itai'ksīstsikumīopi?

41 Mokōk'etsīk ki a'tsīmoīkak, kōk staitsi-
pīssuai īssaks'ksīnūksīn ni; sta'aw itsitsi'ta-
tomaie ki īx'isakuyi matsi'uats.

42 Ki mats'istapu ki itūt'tsīmoīkau, ki an'iu, Nīn'a, am'oi kos'a sau om ot'aisīm mieniki sau om īs'tūpipotomoko eniki, kītak'itsi-
tan.

43 Ki mat'oto ki mat'okonoyiuax otsok'as-
ax: tūk'ka īssoksīm'au oōps'puauax.

44 Ki itskītsiuax, ki mats'istapu, ki nioks'-
kai itūt'tsīmoīkau, ki netoi' au'aniu.

45 Itūm'itotoīax otūsksīnimats'ax ki an'-
istsiuax okak' annok, ki issīk'sīstsīkok: sat'-
sik asttsiu' itai'ksīstsikumīopix, ki Nin'au
okku'i itūp'au mūtskau sau um'itsitappix ot-
su'auēsts.

46 Nīpuak', ōkittāppau'op: annōk' nitak-
aumūts'kauk ōk asttsiu'.

47 Ki otsa'kiai epuyīssi, Sat'sik, Judas, na'-
tsīkoputsix tuks'kūmā ito'to ki akai'tappix i-
pokom'iauaie inus'stoanix ki sōksīs'tsīsts ipa'-
tūk'kix, itototoīau omūk'atoiapiekuax ki ma-
tap'pīx otsīn'aimoauax.

48 Ki annōk' imūts'kaīuōkaie ikotsiu'ax
apsto'sīnni, ki an'iu, annōk' nitak'sīnnauskip-
pauōk, an'nōk'kauk: mī'eenok.

49 Ki ikõm'itoto Jesus, ki aniu, Hail, Nin'a; ki itsin'nauskippiu aie.

50 Ki Jesus an'istsiu aie, Napi'ã, kumauk'sipuksipuksiks? Itũmitoto'iau aie ki een'iau aie Jesus, ki mat'tuyiau aie.

51 Ki sat'sit, anniks'isk ipokom'iskaie Jesus, tuks'kũma itsitũpikins'tsakiu aie otsin'usstoan itsau'tuyiu aie, ki sp'a'toi apiekuũn tuks'kũmi otap'automok ot'auaiakiokaie, ki kõk'sinĩmaie okhtok'isaie.

52 Jesus itũm'an'istsiu aie, kitsin'usstoanã otsits'tsi pi iststsi'is; anniks'isk matap'pixk mat'tuyixk inus'stoan, inus'stoan itax'enitai au.

53 Kit'stapa nõkũttokotsitũp'atsĩmoikani nin'ã, ki annok' nõk'okuyĩssi otsĩtsks'istsikoputsix legionix otatsim'otokata six?

54 Tsa akokototũmun'ists'istutsipa natoisĩnaksĩsts, mõk'itũn'istsĩssi?

55 Neto'ik itai'ksĩstikumi opik Jesus an'istsiu ax akai'tappix, kikũt'an'istsipuksipa'akipuaua kan'ist'sitappopuau kõmos'iepĩtsi annõk' pa'tũk'kiuõk inus'stoax ki sõksis'tsĩsts, kõk'otoksuai? An'is'tsiksĩstiku'ists kitopokau'pimopuau omũk'atoiapi oyis kõk'ũksinĩmats'opuau ki kimatseen'okipuauã.

56 Ki am'ostsk ikõnai'istutsipi mõks'enũpan'istosau prophetix osĩnak'suauẽsts. Ikõn'ũksinĩmatsax itũm'skĩttsiiau ki ai'tsimmutai au.

57 Ki anniks'isk een'ixkaie Jesus itũpĩpiau aie Caiaphas, sp'a'toi apiekuũn, itomoi'piawpiau ai'sĩnakix ki omũks'ĩmix nin'ax.

58 Ki Peter piaapũtsitũp'a'tseuaie sp'a'toi ap-

ieku ūn oko'ai, kiitsipim' ki ipokau'piniuax ap'otūk kix mōkitokōnai'nīsi.

59 Annok', omūk'atoiapiekuax ki omūks'imix nin'ax ki ikōnau'kōkitsimax, istūp'iksistapenūpanīssīni ap'satsīmiau mōks'enitōsauaie Jesus;

60 Ki matokonim'axau; otsito'tosax akai'tappix aiksīstapenūpanix, matokonim'axau. Sako'okhtsim ito'toīau na'tsitappiix ai'tapksīsenūpanix,

61 Ki an'iau, am'o nin'au an'iu nitokot'opūksīnip Ap'istotok'iuā otatoi'apioyis ki nitokot'sokapīstutsip nioks'kai ksīstsiiku'i.

62 Ki Sp'atoi'apieku ūn itsipuaū, ki an'īstsiuaie, kitakstaie'puyipa? Tsa nīstapiu'a am'ox kitse'nūpanipi au?

63 Ki Jesus matsepuyiu'ats. Ki Sp'atoi'apieku ūn mat'anīstsiuaie, kita'tau ūn isto Āp'istotokiua ipai'tappiūā, kōk'aniksīnan ikūm'ūmeniki Christ, Ap'istotokiūā okku'i.

64 Jesus an'īstsiuaie, kitsemūniani; ki kitan'īsto sako'okhtsim kitaks'īnoauai'īni Nin'au okku'i, otsitau'pīssi otūmap'sīni istset'otsīsi ki umutsipuk'sipusi Spots'im īstsisoksis'tsiikuīsts.

65 Sp'atoi'apieku ūn itūm ai'pinotsīmēsts otsīstotos'īsts ki an'iu, itūpepo'atomaie Ap'istotokiūā; nitak'otsikipīnana stsik'ix e'ēnūpanix? Sat'sik, kikai'okhtoauau oksīs'tapīnikōttsīmani.

66 Tsa kit'stapuauā? an'iau, mōks'eīnsi.

67 Itūm'itaisokuttūttsiauaie ostoksis'aie, ki oto'auēsts itsītauaiak'iauaie: ki stsik'ix omītsīxikīnstspuauēsts itsītauaiak'iauaie,

68 Ki an'iau, ksęsto'a Christ e'ęn űpanik'in-an, Tűkka' kĭtauaiak'ioka?

69 Annok' Peter sauauts'im itau'piu, ĭstokĭtsim'i pĭstots'im: ki ake'kuűn itoto'aie, ki an'iu, ksęsto'a kitopokom'au Jesus Galilee ĭstsitappim'i.

70 Ki paiot'anĭstsiuax matap'pix nimatsksĭnoau'ats nimatsksĭnipa kitan'ipi

71 Ki otsitűp'sűxsi kĭtsim'iapioyĭs, stsĭk'i *ake'kuűn* nan'nyeuaiie ki an'ĭstsiuax anniks'isk matap'pixk itau'pixk, an'o *nin'au* nokűt'opoksimiuaiie Jesus, Nazareth ĭstsitappim'i.

72 Ki mata'toűniu, ki an'iu, nimatsksĭnoau'ats nĭn'au.

73 Ki otai'pĭstsiksisűm mosi anniks'isk itai'puyixk itoto'iauaie, ki an'ĭstsiuaie Peter, E'műniu, ksęsto'akauk tuks'kűmă: kitse'poawsĭsts kitse'ęn űpaniki.

74 Itűmau műt űpipako'sĭnepuyiu, ki itauműtűpűtau'űniu, nimats'ksĭnoau'ats nĭn'au. Ki nipuau'ă sokĭt'okumiu.

75 Ki Peter ĭksĭnim'aie Jesus ote'poawsĭniaie, annik'itanĭstsiuaie, otsauomokh'kumsi nipuau'a nioks'kai kitak'ani kimatsksĭnokĭpats. Ki itsűx'iu, ki itsok'auasainiu.

CHAPTER XXVII.

OTAP'INŌKKUSI, kűnau'műkatoiapiekuax ki matap'pix otsĭn'aimeoauax itűp'okűkĭtsĭmaiau Jesus műks'enitűsauaie;

2 Ki otai'ĭksipĭstűssauaie, itűnĭstűppĭp'iauaie, ki itűp'au műtskaiuaie Pontius Pilate, anni'isk nĭnai'isk.

3 Judas, anni'isk otse'mütskauk'isk, otsinno'õsaie, otan'is'sax mõks'e'insi, itsisauai'tsitau, ki mat'skittotsipotuyiuax omük'atoiapiekuax ki omüks'imix n'n'ax ni'p'pix ksixix'k'imix,

4 Ki an'iu, nikai'sauumitsitappi nitse'mütskatop mokõm'otsaap'nni. Ki an'iau, Tsan'istappi nitokan'istappikipinan'a? Ksësto'a kitak'satsip.

5 Ki itsipsts'istüpapiksistsiuax ksixix'k'imix omük'atoiapioyis, ki itsis'tapu, ki itsiko'köpsiu.

6 Ki omük'atoiapiekuax mat'tuyiauax ksixix'k'imix, ki an'iau, matõkhsiu'ats õk'itsüppitsõsau atsim'isokaiis, tük'ka aa'p'nni ipum'attomiau.

7 Ki itau'kõkotomotseiau ki itopum'attomiau potter otsin'simman, pie'tappix mok'its-tsõsau.

8 Ü'n'ikaie itüsks'un'nistainikõttop a'ap'nni itsin'simman.

9 Itüme'ән'üpan'istomaie annik' otan'ipik-
aie Jeremy prophet, ki an'iu, Ki mat'tuyiauax ni'p'pix ksixix'k'imix, umutopum'attopiaie an-
nõk' Israel itüniau ün'ni mõkan'istsixk'imas;

10 Ki itopum'attomiauaie potter otsin'simman, nan'istün'ik Ap'istotokiuä.

11 Ki Jesus pai'õtsipuyimiuai, n'n'aii; ki n'n'auä ai'süppoõttsetsattsiuaie, ki an'iu kiküt-an'ipa Jews otsin'aimoauai? Ki Jesus an'is-tsiuaie, kitan'i.

12 Ki Omük'atoiapiekuax ki omux'inax ot-e'ән'üpan'istõsauaie, matsepuyiu'ats.

13 Pilate itüm'an'istsiuaie, kiküttaisau okhtoau'axau akau'o'yi kitse'nüpaniko'ists?

14 Ki tuks'kai epo'awsin matanistsiu'atsaie; ki Nin'auã eik'skaietũkkuu.

15 Annok' oye'tani nin'aua itũksai potoyiuaie tukskũm'i eẽn'naii ot'statau aie matap'pax.

16 Annik', nannan'attsiau tuks'kũmi eẽn'naii, Barabbas an'istau.

17 Ũn'nikaie otokõnau'moõsax, Pilate itũn'is'tsiuax, Tũkka' kit'statauã kõks'ipotomosuai? Tsõktau Barabbas, tsõktau Jesus, annõk'anistauõk Christ?

18 Tũk'ka isksinim'aie umutsiksissat'siuõsau, itaumũts'kau.

19 Otsitau'pissi okõk'itsimani istisiko'põtsis, otokem'an itũpũt'okõttsiuaie ki an'istsiuaie, pinotokan'istappikit om'ã mokõm'otsitappiuã: tũk'ka akauo'iẽsts nit'okuyipists pu'inasists ni'papaukanists annok'ksistsiku'ik, ostoi'itots'tsiẽsts.

20 Ki omũk'atoiapiekuax ki omũx'inax eikakimattsiauax matap'pax mõk'aukõmõnistõsauaie Barabbas, ki Jesus mõks'eĩnsaie.

21 Nin'auã an'istsiuax, Tũkka' na'tokũmix kitstatauau'a kõks'ipotomoõssuai? An'iau Barabbas.

22 Pilate an'istsiuax Tsa nitakũnnistutoau'ats Jesus, anistauõk Christ. Ikõn'auanistsiuaie, ũnnianistauai'istais.

23 Ki nin'auã an'iu, kumauk'anistauaisksiks? Tsanistapiu'ãts otsaum'itsistu tũksinini? Ki akauo'yi itsokse'puyiau ũnnianistauai'istais.

24 Otsin'is'si, otsau'otokanistappikissaie, ki otai'akitstsissi ãsinata'pii ito'tũkkuu okke', ki

it ūs' tsīm miu otsipot' ai pu yim ōsax matap' pix,
ki it ūniu', nimat' ototoi moko' ā am' o mokōm'-
otsitappiu ā otsa' a pūnni: ksēs to' au ā sat' sīk.

25 It ūm okōnai' pu yiau matap' pix, otsa' a-
pūnni ūnnian ištots' tsīsaie nēs tūn' an ki no'-
kos īn an ix.

26 It ūm ipo' tomoyiu ax Barabbas: ki otai'-
ksīstīstīspīs ōsaie Jesus, em ūts' kai u aie ōksi-
ksīs' tox ōsaie.

27 Nīn au ā otse ēn nakem' ix it ūp' ip' iau aie
Jesus itokōn' o' paupi, ki itokōn au moi' pi iau e-
ēn' nakex.

28 Ki itsau' tomoyiau aie otsīstotos' īstsaie, ki
mawks' iso kōs īmi its ūps' kai u aie.

29 Otai' amītsīn īssau ksīsīstīstūm mokōni,
itsīs' tsūm mokīau aie ki apai' i itstom' iau aie o-
net' otsīsaie: ki au anauk opīst tuk sīs' a kōt tsīau-
aie, ki ai' ksīstapan īstīau aie, ki an' iau, Hail,
Jews otsīn' aimo au ai!

30 Ki ai' sokotuttsīau aie, ki matsīm iau ap-
ai' i ki otokōn' i aie itsītau' ai ak iau aie.

31 Otai' ksīstīstīstapan īstūs au aie, asso' kōs-
īmi itsauts' im iau aie, ki otau' ūtsīso kōs īmaie
its ūps' kai u aie, ki itsīstap' ip' iau aie mōk' au ai-
īstas au aie.

32 Ki ots ūks' au, ikonoy iau aie nīn' ai i
Cyrene īstsitappim' i, otsīnikōsim Simon: īs-
sku opa' atsi au aie otau ai' stak sīn,

33 Ki otsito' tos au Golgotha an' īstop, itokīs-
asi īk, m ūksīk īn ūk otokōn īk,

34 Ikotsī' au aie moksīm atossai ai' īstīpo-
ku' yi ki gall ipa' sokasuyīn im iau aie: ki otūt'-
totsīsaie, mat' skaksīm at tom' atsaie.

35 Ki itau' ai īstai iau aie, ki otsīstotos' īsts, ki

aiaketotsipiests, itsi'kõtsotsiësts: mõks'eën-
 ũpanïstosi annik' otan'ipik prophet, itai'aket-
 otsipiësts nitsïstotos'ïsts ki itsi'kõtsopnaaiua.

36 Ki ito'piiau ki ũs'sümniauaie annim';

37 Ki itstom'iauaie otokõn'i spots'i ksïs'tap-
 anïssïnni sinaip', Am'ok Jesus, Jews otsïn'aim-
 oauai.

38 Na'tsitappix kõmos'iepitsix ipauai'istau-
 ax tuksküm'i onet'otsïsi ki stsïk'i otse'aksï-
 sau tsïs.

39 Ki anniks'isk itsits'skuixk au'kapsïtsïp-
 sattsiuaie, ki auauũkia'pïxiau,

40 Ki an'iau ksësto'a annõk' ipũxin'imõk
 omũkatoi'apioyïs, ki nioks'kai ksïtsïkuïsts
 itiksïst'apïstutsimõk, kõmotse'piosit. Iküm'-
 ũmeniki Ap'ïstotokiua okku'i ïnïsa'atoat au-
 ai'staksïn.

41 Neto'i omũk'atoiapiekuax netoi'nitai-
 ksïstapanïstiauaie, kiai'sïnakix ki omũx'imix
 ipokaniau,

42 Kõmotse'piuax stsïk'ix ki matokotsikõm-
 otsepiosiu'ats. Ikümũm'ïssi Israel otsïn'aim,
 ũnanïstsïnïsa'atos auai'staksïn, ki nitakau-
 mai'tauũnan.

43 Au'maituyiauaie Apïstotoki'i: annok' ũn-
 nianïstikõmotse'piõsaie, maksinan'attũsaie:
 tũk'ka itũniu', nës to'ak auk Ap'ïstotokiua ok-
 ku'i.

44 Kõmos'iepitsix ipok'auaïstapixk neto'-
 yïstsk nokũtsitũp'apiximiauësts okhpe'kïsts.

45 Nau'yi itai'ksïstikũmiopi konũs'ksõk-
 kumã itũp'skinatsiu piksu'yi itaïksïstikumi-
 opi.

46 Ki otsïpik'susi itai'ksïstikumiopi, Jesus

aisokse'puyiu, ki itüni'u, Eli, Eli, lama sabachthani? annik' ito'kisasiik, Nitap'istotokim, Nitap'istotokim, kumauk'skikiiks?

47 Stsik'ix itai'puyixk, otoh'tsimsau', an'iau, Am'o *nñau* nan'niköttsiu aie Elias.

48 Ki tuks'kümă itauks'kasiu ito'tukkiu ai'ksippuyinip, ki ito'kimiuaie istsipoku'yi, ki itstom'aie apai'i, ki ikotsiu'aie möksimat-tosai ai'i.

49 Stsik'ix an'iau, ki'ka, ök'satsip maks'ikümüpuksipusi möksikömotse'piisaie.

50 Jesus ota'atsoksepuyissi, itaumüts'kaiuaie Sta'aw.

51 Ki Sat'sit, omük'atoiapioyis itsi'koksok'iakiopi ai'aketsinikau, spots'im itots'ipinikau; ki ksök'kümă itsi'papyiu, ki ok'otokskuists ai'aketoppiiau;

52 Ki aken'imanists kau'oppiiau; ki atsım'six anniks'isk ai'okaxk akaiëm ostüm'oauësts itsipua'ax,

53 Ki ota'atsipuawsi *Jesus*, itsux'iau aken'imanists, ki itüp'ipimiau atsımakap'ioyisi, ki otsinok'oaiiau akai'tappiix.

54 Annok' eënakin'au'ă, ki otopokom'ixk, otopoküs'satükkimaxk *Jesus*, otsinno'ösau ksök'kumi otsi'papyiisi, ki otsinıs'sau annists'isk istutsip'istsk, eks'kaikopumiau, ki an'iau am'o emün'iümüiu Ap'istotokiuă okku'i.

55 Ki akai'tappix akex' pie'tsi itüs'sümmiauaie, anniks'isk itotopokiuo'iixk *Jesus* Galilee, ki apotomoyiixkaie:

56 Ki ipokom'iauaax *Mary* Magdalene, ki *Mary*, *James* ki *Jose*s oksis'toauaii, ki *Zebedee* okku'ix oksis'toauai.

57 Otau'tük kussi, a kotsin'au ä Arimathæa istsitappim'i an'istau Joseph, ito'to, tuks'küma Jesus otüsksin'imats'aie:

58 Itappo' Pilate, ki iköm'ön istomaie Jesus ostüm'iaie. Pilate itümün'iu mökau mütskatoaie mostüm'i.

59 Ki Joseph otots'issi mostüm'i, itsisso'mon'imaie ksix istokh'ai pistsi,

60 Ki itsipststotomaie otauüt'sinani aken'imani, maniu'aie, annik' itatün'ipik ok'otokskui: ki omük'okotoki itüp'auapimiu aie aken'imani istokitsim'i, ki itsistapu.

61 Ki Mary Magdalene, ki stsik'i Mary, itotau'piauaie aken'imani.

62 Ki annik' ksistsiku'ik otökhs'apistutosau, mat'apinök kusi, omük'atoiapiekuax ki Pharisees ikönitoto'iauaie Pilate,

63 Ki an'iau, Nin'a, nitüsksksinipinan om'ä ai'pistsiksistu tük kiu ä otan'ipi, otsakiai tap'piisi, nioks'kai ksistsiku'i nitak'aatsipuu.

64 Anit' ökh's'istutsiss'i aken'imani nioks'kai ksistsiku'ists, otüs'ksin'imatsax mökstai'sepiotosax, mökstai'köm osai'isax, mökstai'anistosauax matap'pix, ük'ai puu: ki sako'ipatsistu tük sinni aks'istüpskitstop matom'ipatsistu tük sinni.

65 Pilate an'istsiuax mattok'au eën'akex; is'tapuk, mi'istutsik.

66 Ki itappo'iau, ki mi'istutsimiau ake'nimani, isksküm'iauaie ok'otoksökhs'epistan, ki itsi'iauaie eën'akex.

CHAPTER XXVIII.

ISSĪK'SĪSTSIKU YII ksĭstsiku'i otai'ksiu os-
aie, otaumütüpapinök'kusaie ĭssĭk'a toĭksĭs-
tsikui, Mary Magdalene ki stsĭk'i Mary itoto'-
iau möks'ĭniĭsau ake'nimani.

2 Ki, sat'sĭt, ksök'kumă ai'papuyiu: tük'ka
Ap'ĭstotokiua oto'tokatatsĭs spots'im ĭtsĭnĭs-
so'iĭnai, ki ito'to ki matskoap'imiuaie ok'o-
toksok'h'sepĭstan ki itop'aiuaie.

3 Ostoksĭs'si netoinitai'natsiu aie popos'ists,
ki kai'ksĭstotosiu neto'i kon'skui:

4 Ki ŭsk's'katük'kix stun'noyiauaie, ki ai'pa-
puyeiau netoi'nitsiauaie enix'.

5 Ki oto'tokatatsĭs an'ĭtsiuax a kex', pini-
ko'puk; nits'ksĭnip kitap'ŭssŭm mau au Jesus
annök' kaiĭs'toksauök.

6 Matsĭnakuaiëm'ats: tük'ka, ŭk'ai puau ot-
an'ipi. Puk'sipuk, sat'sĭk otsit'sipi Nĭn'ă.

7 Ki kĭpi'tappoak, ki an'ĭstok'ax otŭs'ksĭn-
ĭmatsax otse'ĭnsĭni ŭkai pua'atomaie; ki, sat'-
sit, kitse'tomomattaak Galilee; omim' kit-
ak'itsĭnnoauau: sat'sĭk, ki kau'an'ĭsto puau.

8 Ki ĭtsikĭp'ĭstŭpaatomiauaie ake'niman
ai'kopumau, ki eks'ka etame tük'kiauaie; ki
auks'kasiau mokitots'ipotosaiaie otŭs'ksĭn ĭm-
atsaxaie otse'poawsĭniaie.

9 Ki otsitappo'sauax mökĭtsĭn nikoŭsauax
otŭs'ksĭn ĭmatsaxaie, sŭm'mĭs, Jesus ito'tatsem-
iuax ki an'ĭtsiuax All hail! Ki ito'toiauaie
ki eĭn'ĭmiauaie oköt'sĭtsaie, ki ita'tsĭm mĭm-
miauaie.

10 Jesus itŭm'itŭn'ĭtsiuax, Pini kopuk;

mīs'tapuk, an'istok'au nīx'okoax mők'ittapposau Galilee, ki omim' nitak'itsinokiau.

11 Annok' otša'ki aitapposau, süm'mīs, stsīk'ix ūsk'skatūkii itoto'iau akap'ioyīs, ki aitsin'nikoyiauaax omūk'atoiapiekuax nitap'ii.

12 Kiotokönau'mošau ki omūx'īnax otokönai'puyīsau, ikotsi'auax eēn'akex akaiēm'i itawk'pumau pix,

13 Ki an'istsiauaax, ūn'nik' otūs'ksīmīmatsax nitsa'kiaiokasīnan, sepioto'iax ki itsikōmos'at tsiauaie.

14 Ki nīn'a okhtsīs'saie, nitaksem ūnan ki kitakitsikōmotse'piopinan.

15 Mat'toyiauaax itawk'pumau pix, ki otsksīnīmatseipuauiāx na'tutsīmīau ki annik'an'issīn'nik Jews sa'kiauan'istomiax.

16 Nitsi'koputsiax otūs'ksīnīmatsax itap-po'iax Galilee nitum'mo, Jesus otan'istopi.

17 Ki otšinno'ōsauaie itatsīn'mīmīauaie: ki stsīk'ix sai'etūkkiax.

18 Ki Jesus ito'toax ki ai'sitsīpsattsiuaax, ki an'istsiuax, kōnau'tūmāpsīnīni spots'im ki ksök'kum nit'okokō.

19 Ūn'nikaie, is'tapuk, isksīnīmats'okau kōnau'mian'istsitappii, ūs'tapīnokau nīnikōt'tokēsts otšin'ikōsīmēsts kīn'un, ki okku'i, ki atsīm'istaaw:

20 Isksīnīmats'okau mők'satsīsauēsts kīt-an'istopuauests; ki sat'sit, kitūsks'opoksemopua an'istsīksīs'tsikuīsts aīksiuo'si ksök'kum.